

GŁOS

TYGODNIK NOWOHUCKI

7 maja 2021 r., nr 19 (1570)

cena 3,00 zł (w tym 8% VAT)

www.glos-tn.krakow.pl

TRADYCYJNE WĘDLINY

Józef Aksamit zaprasza
do swojego pawilonu nr 466
na bazarze „Tomex”.

 wędliny u Józefa

Świeże wędliny
z małych masarni

F.H.U. „ELMAR”
Plac Targowy „Piast”, paw. 3 (os. Piastów 60 A)
ROWERY:
sprzedaż, komis, części i akcesoria rowerowe, serwis

10x0%

 Santander
CONSUMER BANK

raty
10x0%

SPRAWDŹ

W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN.

Tężnia solankowa nad Zalewem znów otwarta ➔ str. 3

Lotnictwo krakowskie mniej znane ➔ str. 6 i 7

Pomoc w czasie pandemii ➔ str. 12

Kraków jest i będzie bezpieczny oraz czysty ➔ str. 15

Matura czasu epidemii

Czytaj na str. 2

BIURO OGŁOSZEŃ

Redakcja „Głosu”

 12 643-44-33

FUNDACJA WIĘCEJ SERCA

organizacja non profit

W ramach zadań statutowych
organizuje bezpłatne warsztaty
dla zainteresowanych grup

pod hasłem „**UCZMY SIĘ RATOWAĆ ŻYCIE**”

W celu pozyskania środków na ten cel
Fundacja prowadzi obsługę firm,
osób fizycznych i prawnych (także online) w zakresie:

- ksiąg rachunkowych • KPiR • ryczałtów
- obsługi kadrowo-płacowej • ZUS

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

Tel. 503 602 661

ZAPRASZAMY NA TOMEX!

 Bezpieczne zakupy
na wolnym powietrzu!

**ROBIĄC TU ZAKUPY POPIERASZ
POLSKICH KUPCÓW**

W sprzedaży artykuły żywnościowe, higieniczne

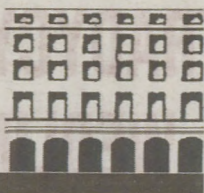
 a także odzież, bielizna i buty

9 771231 858104 19

CENTRUM I OKOLICE

DYŻUR W „GŁOSIE”

Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne związane z koronawirusem dyżury dziennikarzy w redakcji „Głosu. Tygodnika Nowohuckiego” zostają zawieszane do odwołania.

Z dziennikarzami można kontaktować się za pomocą poczty e-mail. Redaktor Sławomir Pietrzyk.

Adres e-mail: sp645@wp.pl

EPIDEMICZNA MATURA 2021

W tym roku egzamin maturalny rozpoczął się tradycyjnie z początkiem maja, ale jest zdominowany sytuacją epidemiczną. Odbijają się jedynie egzaminy pisemne, a ustne zdaje tylko nieliczna garstka tych, którzy zamierzają studiować za granicą. Matura jest organizowana w reżimie sanitarnym i na egzamin należy przyjść w masce i bez objawów chorobowych „kompatybilnych z objawami COVID-19”. Również do egzaminu nie mogą przystąpić ci uczniowie, którzy przebywają w izolacji domowej lub są objęci kwarantanną, ale mogą zdarzyć się uzasadnione wyjątki.

W Małopolsce do egzaminu maturalnego może przystąpić 25 820 tegorocznych absolwentów liceów i techników. Z tego 8219 to uczniowie szkół krakowskich. W Małopolsce zwolnionych jest 84 finalistów olimpiad lub konkursów przedmiotowych, z czego w Krakowie jest to 50 abiturientów. Na maturze mogą się zjawić także osoby powtarzające słaby wynik z poprzednich lat. Takich niepełnych absolwentów w Krakowie jest 2457.

W tym roku ze względu na sytuację epidemiczną matura może być nieco łatwiejsza dla zdających. Zadania egzaminacyjne będą sprawdzały wiedzę i umiejętności określone w wymaganiach egzaminacyjnych z grudnia 2020, a nie jak w ubiegłych latach na podstawie programów kształcenia ogólnego. Obowiązkowy jest jedynie egzamin pisemny z języka polskiego, matematyki i wybranego języka nowożytnego na poziomie podstawowym. Nie ma obowiązku jak w poprzednich latach zdawania jednego z egzaminów na poziomie rozszerzonym.

Jak powiedział nam dyr. Andrzej Górniak w III Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Kochanowskiego do ma-

tury przystąpiło 194 tegorocznych absolwentów. Do tej grupy dołączyło 42 abiturientów z lat ubiegłych, którzy postanowili podwyższyć swoje wyniki. W pierwszym dniu egzaminu maturalnego z os. Wysokiego zdający język polski mieli do wyboru jeden z trzech tematów: „Czy ambicja ułatwia człowiekowi osiągnięcie zamierzonego celu? Rozważ problem, odwołując się do fragmentu „Lalki” Bolesława Prusa, całego utworu oraz do wybranego tekstu kultury”. Drugi: „Miasto – przestrzeń przyjazna czy wroga człowiekowi? Rozważ problem i uzasadnij swoje zdanie, odwołując się do fragmentu „Ziemie obiecanej” Władysława Stanisława Reymonta oraz do wybranych tekstów kultury”. W trzecim należało przeprowadzić interpretację wiersza „Strych” Beaty Obertyńskiej. Największym zainteresowaniem cieszyła się Lalka o czym poinformowali naszego reportera Kamil i Przemek, którzy w tym liceum wybrali ten temat. Bartek pisał temat drugi (wszyscy trzej na zdjęciu na str. 1 tuż po wyjściu z sali egzaminacyjnej). (sp)

KIEDY POJEDZIEMY S7 Z NOWEJ HUTY DO WIDOMEJ?

4 grudnia ub. roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad odstąpiła od umowy z włoską firmą Salini w sprawie budowy odcinka S7 na trasie Kraków – Widoma. Dotychczasowy wykonawca opóźniał prace i nie reagował na wezwania mobilizujące do przestrzegania terminów wykonania prac. Na szczęście w miarę szybko GDDKiA wybrała w drodze przetargu nowego wykonawcę tego odcinka z sześciu zgłaszających się oferentów. Będzie to turecko-polskie konsorcjum Gulermak i Mosty Łódź. Wartość kontraktu to 1,5 mld zł.

Jeżeli nie będzie odwołan po przetargu to prace zostaną szybko rozpoczęte i będą wykonane w terminach nie dłuższych niż 25 miesięcy na odcinku pozamiejskim i 31 miesięcy na odcinku miejskim od zawarcia umowy. Jednak najbardziej nas interesujący odcinek Kocmyrzowska ma być zrealizowany do 34 miesięcy. Zatem dopiero w 2024 roku pojedziemy nową S7 z Nowej Huty do Widomej. W ramach tej inwestycji powstanie droga ekspresowa o długości 18,3 kilometra z czterema węzłami drogowymi, a to Łuczyce, Raciborowice, Mistrzejowice i Grębałów. Ponadto zostaną zrealizowane obiekty inżynierskie, drogi dojazdowe i technologiczne, mury

oporowe, przejazdy awaryjne oraz wjazdy awaryjne na drogę ekspresową. Przebudowane zostaną istniejące obiekty inżynierskie, sieć dróg (zjazdów i ulic), infrastruktura tramwajowa i kolejowa, a także urządzenia melioracyjne. Zbudowane lub przebudowane zostaną chodniki dla pieszych i ścieżki rowerowe oraz infrastruktura techniczna. Przewidywana jest także budowa infrastruktury służącej ochronie środowiska, a to: pasy zieleni izolacyjnej, ekrany akustyczne, przepusty i przejścia ekologiczne wraz z systemem odprowadzającym wody opadowe.

Warto przypomnieć, że w ramach budowy szybkiej drogi ekspresowej S7 powstał już odcinek Przewóz – Nowa Huta wraz z nowoczesnym mostem na Wiśle. Prace na odcinku przez dzielnice nowohuckie były kontynuowane, ale nieterminowo i zostały przerwane przez poprzedniego wykonawcę. Widocznym śladem jest wycinka drzew i zieleni w okolicach al. Solidarności oraz ulic Kocmyrzowskiej i Łowińskiego. Miejmy nadzieję, że teraz nowy wykonawca podejmie szybkie prace, aby zbudować odcinek do węzła Widoma, który jest realizowany przez innego wykonawcę razem z dalszymi pracami na odcinku Widoma – Szczepanowice. (mp)

Fot. autor

Żegnamy Fotoreportera Nowej Huty

ODSZEDŁ STANISŁAW GAWLIŃSKI

1 maja dotarła do mnie smutna wiadomość o śmierci Stanisława Gawlińskiego, nestora „Głosu Nowej Huty”. Jeszcze niedawno, 10 grudnia 2020 roku uhonorowaliśmy ten fakt informacją w „Głosie. Tygodniku Nowohuckim” w 90. rocznicę Jego urodzin. Stanisław Gawliński urodził się we Lwowie 10 grudnia 1930 roku i to na Łyczakowie. Po wojnie wrócił do Polski i uczęszczał do Gimnazjum w Tymbaraku, a później kontynuował naukę w renomowanym „Nowodworku” w Krakowie. Wyjechał na ziemię odzyskaną do Karpacza. Ukończył Akademię Wychowania Fizycznego we Wrocławiu w 1953 roku. Pracę rozpoczął w Legnicy w zrzeszeniach sportowych, ale w 1956 roku pojawił się po raz pierwszy w Nowej Hucie, która zrobiła na nim mocne wrażenie. W Krakowie działał w sekcji żeglarskiej AZS, był nauczycie-

lem wychowania fizycznego i instruktorem narciarstwa. Jednak ciągnęło Go do dziennikarstwa. Podejmuje współpracę z Kacikiem Młodych w „Gazecie Krakowskiej” oraz „Głosem Młodzieży Wiejskiej”. Z „Głosem Nowej Huty” wiąże się w 1959 roku na długie lata, dzięki poznanemu na rejsie żeglarskim na Mazurach Janowi Żabickiemu. Początkowo jest współpracownikiem „Głosu”, a etat dostaje w 1962 roku w Centralnym Laboratorium Kombinat Metalurgicznego z oddelegowaniem do „Głosu”, by zostać etatowym fotoreporterem „Głosu Nowej Huty” w 1965 roku. W tej redakcji przeżył swoje najbardziej aktywne i twórcze lata pracy. Dokumentował swoim aparatem najważniejsze wydarzenia w hucie i dzielnicy Krakowa jaką była Nowa Huta. Jak sam mówił, był czynnym świadkiem rozbudowy Kombinat Metalur-

gicznego i Nowej Huty. Kolejne doświadczenie to dokumentowanie przemian zachodzących w Polsce. Fotografował papieża św. Jana Pawła II i msze święte w halach produkcyjnych. W roku 1990 przeszedł na emeryturę, ale nadal był aktywny. Do ręki wzięł kamerę i współpracował z nowohucką telewizją DAMI, TV Wisła oraz Kroniką Krakowską TVP. Jego reporterskie newsy były wysokiej klasy.

Współpracował z CAF-em i Interpressem. Nowa Huta była wdzięcznym tematem i Jego zdjęcia ukazywały się w licznych gazetach krajowych i za granicą. Fotografami gościli na licznych wystawach. Na pewno należy odnotować Jego wernisaż w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku w latach osiemdziesiątych z tytułem „Katyń, a gdzie reszta...”. Jego wystawa „Lwów moje miasto” była oglądana w Chicago i w Nowej Hucie. Jeszcze niedawno, bo w roku 2014 w Nowohuckim Centrum Kultury odbyła się wystawa fotografii wybranych z kilku tysięcy przez Adama Gryczyńskiego z udziałem autora pt. „Stanisław Gawliński – fotoreporter Nowej Huty”. Stasiu regularnie do mnie dzwonił i interesował się życiem redakcji, a także komentował zachodzące w Polsce i Nowej Hucie wydarzenia, przeżywał upadek huty. Niestety już nie zadzwonił... Żegnaj Stasiu. Będziesz żył w naszej pamięci i wielu ludzi, dzięki fotografiom, które zostawiłeś, jako trwały ślad.

SŁAWOMIR PIETRZYK

Ogłoszenia zakładów pogrzebowych i nekrologi drukujemy na str. 13.

KARAWAN GRUPA
FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

Rozliczenia bezgotówkowe

ul. Bieżanowska 24 Tel. 12 658 21 11
całą dobę

ul. Rakowicka 33a Tel. 12 412 89 83
całą dobę

ul. Dolnych Młynów 3 Tel. 12 632 11 22
8.00 - 15.00

ul. Sieroszewskiego 5b Tel. 12 686 61 20
całą dobę

os. Na Skarpie 20 Tel. 12 686 43 40
8.00 - 15.00

ul. Wrocławska 8 Tel. 12 631 77 95
8.00 - 16.00

Cm. Grębałów Tel. 12 645 14 35
8.00 - 15.30

Cm. Batowice Tel. 12 413 63 46
8.00 - 15.30

www.karawan.pl

DYŻUR CAŁODOBOWY
również w Niedziele i Święta

tel. 12 4 111 111

tel. 12 658 21 11

ul. Sieroszewskiego 5b
Nowa Huta

ŁAGODZENIE RESTRYKCJI EPIDEMICZNYCH

W ostatnim czasie obserwujemy spadek dziennej liczby zachorowań. Jeśli ta tendencja będzie się utrzymywała – w maju restrykcje są i mają być stopniowo łagodzone. Nie oznacza to jednak, że pokonaliśmy koronawirusa. Walka trwa. Dlatego pomimo znoszenia obostrzeń, pamiętajmy o zasadach bezpieczeństwa! Ponadto minister zdrowia zaznacza, że poniżej zamieszczony harmonogram łagodzenia restrykcji epidemicznych może ulegać zmianom w zależności od sytuacji epidemicznej. Otwierają się m.in. galerie handlowe, siłownie i restauracje, gabinety fryzjerskie i kosmetyczne. Wreszcie możemy uprawiać sport i normalnie edukacja. Sprawdź, jak wygląda plan na najbliższe tygodnie!

OD 1 MAJA: Jednolite zasady bezpieczeństwa w całym kraju – otwarte salony fryzjerskie i kosmetyczne. Sport – uprawianie sportu w obiektach sportowych na świeżym powietrzu: limit – max. 50 osób. Sport – uprawianie sportu w krytych obiektach sportowych oraz na basenach: dla zorganizowanych grup dzieci i młodzieży – max. 50 proc. obłożenia obiektu.

OD 4 MAJA: Kultura – otwarte galerie sztuki i muzea: limit 1 osoby na 15 m², działalność w ścisłym reżimie sanitarnym. Handel – otwarte sklepy budowlane, meblowe, galerie handlowe, limit 1 osoby na 15 m², działalność w ścisłym reżimie sanitarnym. Kult religijny – nabożeństwa z

limitem osób: limit 1 osoby na 15 m² w świątyniach, rekomendacja odprawiania ceremonii na świeżym powietrzu. Edukacja – szkoły podstawowe: nauka stacjonarna dla klas 1–3 szkoły podstawowej, ścisły reżim sanitarny – m.in. wietrzenie sal podczas przerw oraz dezynfekcja placówek w weekendy.

OD 8 MAJA: Hotele – otwarte dla gości: max 50 proc. obłożenia obiektu, zamknięte restauracje oraz strefa wellness&spa.

OD 15 MAJA: Noszenie maseczek na świeżym powietrzu – zniesienie obowiązku: ● Jeżeli wskaźnik zakażeń na 100 tys. osób spadnie poniżej 15 – możliwe będzie zniesienie obowiązku noszenia maseczek na świeżym

powietrzu. ● Bez zmian pozostanie obowiązek zakrywania nosa i ust za pomocą maseczki w pomieszczeniach zamkniętych. Gastronomia zewnętrzna (na świeżym powietrzu) – otwarte ogródki restauracyjne: działalność w ścisłym reżimie sanitarnym – m.in. zachowany bezpieczny dystans między stolikami oraz limit osób na stolik. Kultura – otwarte kina i teatry na świeżym powietrzu: max 50 proc. obłożenia, działalność w ścisłym reżimie sanitarnym. Imprezy okolicznościowe na zewnątrz – możliwość zorganizowania m.in. wesela i komunii: limit do 25 osób, w ścisłym reżimie sanitarnym – m.in. zachowany bezpieczny dystans między stolikami oraz limit osób na stolik (regulacje takie same jak w przypadku gastronomii zewnętrznej).

Edukacja – szkoły podstawowe i średnie: nauka hybrydowa dla klas 4–8 szkół podstawowych, nauka hybrydowa dla klas 1–4 szkół średnich, ścisły reżim sanitarny: wietrzenie sal podczas przerw, dezynfekcja placówek w weekendy. Sport – uprawianie sportu w obiektach sportowych na świeżym powietrzu: max 25 proc. publiczności.

OD 29 MAJA: Gastronomia wewnętrzna – otwarte restauracje: max obłożenie 50 proc. lokalu, działalność w ścisłym reżimie sanitarnym – zachowany bezpieczny dystans między stolikami, limit osób na stolik. Imprezy okolicznościowe wewnątrz – możliwość zorganizowania m.in. wesela i komunii: limit do 50 osób, w ścisłym reżimie sanitarnym – m.in. zachowany bezpieczny dystans między stolikami oraz limit osób na stolik (regulacje takie same jak w przypadku gastronomii wewnętrznej). Kultura – otwarte kina i teatry, max obłożenie 50 proc. placówki, działalność w ścisłym reżimie sanitarnym. Sport – uprawianie sportu na siłowniach, w klubach fitness, solaria: limit 1 osoby na 15m², działalność w ścisłym reżimie sanitarnym. Edukacja – szkoły podstawowe i średnie: nauka stacjonarna dla wszystkich uczniów, ścisły reżim sanitarny: wietrzenie sal podczas przerw, dezynfekcja placówek w weekendy. (MP)

TEŻNIA SOLANKOWA NAD ZALEWEM ŻNÓW OTWARTA

Krakowianie znów mogą korzystać z pierwszej ogólnodostępnej teźni solankowej w mieście. W ubiegły piątek, po jesienno-zimowej przerwie, uruchomiona została teźnia nad Zalewem Nowohuckim. Solny mikroklimat wytwarzany w tym miejscu jest zbliżony do tego nad morzem. Spacer po teźni będzie więc okazją do nawdychania się korzystnego dla naszego zdrowia jodu.

– Teźnia z pewnością przyciągnie krakowian i turystów, chcących skorzystać z dobrodziejstwa solnego mikroklimatu, który jest nie do przecenienia dla mieszkańców wielkich aglomeracji miejskich – mówił podczas uruchomienia teźni prezydent

Krakowa Jacek Majchrowski.

Teźnie to drewniane budowle pokryte gałązkami taminy. Pierwotnie służyły do zagęszczania solanki w toku produkcji soli konsumpcyjnej oraz leczniczej. Dzięki temu odkryto ich walory lecznicze,

ponieważ powietrze wokół nich nasyczone jest aerozolem z solanki, która obciekając po elementach budowli ulega naturalnemu odparowaniu.

Powietrze tak bogate w mikroelementy zaczęto stosować w różnego rodzaju kuracjach. Mikroklimat wytwarzany przez teźnię jest więc zbliżony do tego, którego zażywamy podczas nadmorskich podróży. Godzinny spacer przy teźni solankowej to dawka jodu, która odpowiada trzem dniom spędzonym nad morzem. Tego rodzaju wzbogacone powietrze jest

szczególnie wskazane dla osób w czasie rekonwalescencji po ostrej chorobie, dla palaczy, osób pracujących w znacznym zapyleniu i wysokiej temperaturze. Pozytywny wpływ odczuwają również osoby na co dzień pracujące głosem.

Przypomnijmy, że inwestycja została zrealizowana przez Zarząd Zieleni Miejskiej i powstała w ramach rewitalizacji Zalewu Nowohuckiego. Zlokalizowana jest w sąsiedztwie istniejącego placu zabaw, w północno-zachodniej części zalewu. (f)

GŁOS

TYGODNIK
NOWOHUCKI

Redaktor naczelny: Jan L. Franczyk.
Redaguje zespół.
Telefon red.: 12 643-44-33. Faks 12 643-66-33.
E-mail: redakcja@glos-tn.krakow.pl.
Adres: al. Jana Pawła II 232, 31-913 Kraków.
Wydawca: „Graf-Press” sp. z o.o. Kraków.

SKŁAD, ŁAMANIE: „Graf-Press”.
DRUK: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział Poligrafia,
Drukarnia Sosnowiec, ul. Baczyńskiego 25A.
Nr indeksu: 358835. ISSN: 1231-8582.
Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść
zamieszczanych ogłoszeń.

Gdy czytam niektóre teksty polskich polityków czy ekonomistów związanych z tzw. totalną opozycją, wylania mi się z nich obraz Polski w ruinie. Tymczasem, gdy czytam informacje o naszym kraju, które ukazują się za granicą, obraz Polski rysuje się zgoła odmiennie.

Tydzień Krytycy wszystkiego

I tak, na przykład, po raz kolejny największy niemiecki ekonomiczny dziennik „Handelsblatt” pisze o polskiej gospodarce w samych superlatywach podkreślając jej dużą odporność na kryzys spowodowany pandemią koronawirusa. Tym razem głównym powodem zainteresowania się Polską było 30-lecie powstania Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW), która jak podkreśla gazeta potrzebowała 28 lat, żeby przejść z kategorii „rynków wschodzących” do kategorii „rozwiniętych rynków kapitałowych” podczas gdy w przypadku Korei Południowej posiadającej takie firmy jak: Samsung, Hyundai, LG Electronics czy Kia trwało to dwukrotnie dłużej, bo aż 55 lat.

Przeglądając zagraniczne media dowiaduję się też, że Narodowy Bank Polski został ostatnio wyróżniony nagrodą „Najlepiej zarządzany bank centralny w Europie w 2021 roku”, przyznawaną przez magazyn Capital Finance International. Jak napisano na jego stronie, to prezes NBP jako pierwszy zasygnalizował potrzebę obniżenia stóp procentowych, a obniżając główną stopę procentową do 0,1 proc. NBP uruchomił także największy wśród gospodarek wschodzących program skupu aktywów, co było ogromnym krokiem w walce z ekonomicznymi skutkami pandemii. Wskazano również, że NBP działa w sposób w pełni niezależny.

I na koniec. Jakoś mam większe zaufanie do źródeł niezależnych niż do domorosłych krytyków wszystkiego.

Jan L. FRANCZYK

OŚRODKI KULTURY PROponują

**Nowohuckie Laboratorium Dziedzictwa OK im. C.K. Norwida,
os. Górali 5**

● **8 V, godz. 16** – Studium Dziedzictwa Nowej Huty: Jak oprowadzać w sposób barwny, przemyślany, ciekawy? Jak stworzyć własny styl przewodnika i opowiadać? Program dla młodzieży i dorosłych pogłębiający wiedzę o dziedzictwie kulturowym i przyrodniczym Nowej Huty od prehistorii do współczesności. Prowadzenie: dr Maria Wachała-Skindzier. Zapisy przez formularz na www.nhlab.okn.edu.pl. Limit miejsc: 25 os. (zajęcia online). Wstęp: 20 zł – pojedyncze spotkanie (pierwszeństwo dla osób zapisanych na cały semestr).

● **10 V, godz. 20** – NH Network #17 Jubileuszowe spotkanie online miejskich aktywistów oraz nowohuckiej społeczności internetowej w 5 rocznicę powstania grupy NH Network. Zapisy przez formularz na www.nhlab.okn.edu.pl. Wstęp wolny.

● **10-23 V** – Rok Norwida 2021: wypisz, wymaluj Norwid! Konkurs norwidowski dla klas IV–VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych. Regulamin: www.nhlab.okn.edu.pl.

● Geszer – Historia (bardziej) dostępna. Cykl online przybliżający temat historii, kultury i tradycji Żydów w Polsce. Wszystkie spotkania odbędą się z tłumaczeniem na Polski Język Migowy. Organizatorzy: Katarzyna Kotula-Domagala, Magdalena Kotula, Nowohuckie Laboratorium Dziedzictwa. Partner: Instytut TOLI (The Olga Lengyel Institute for Holocaust Studies and Human Rights). Zapisy przez formularz na www.nhlab.okn.edu.pl. Wstęp wolny. Najbliższe spotkanie: **12 V, godz. 17** – Miasto Oszpici (historia żydowskiego Oświęcimia). Prowadzenie: Karolina Turza (Żydowskie Centrum w Oświęcimiu).

● **13 V, godz. 19** – Szpilki, fastrygi, wykroje: moda nowohucka w okresie PRL-u (webinar). Prowadzenie: dr Maria Wachała-Skindzier. Zapisy przez formularz na www.nhlab.okn.edu.pl. Wstęp wolny.

ARTzona OK im. C.K. Norwida, os. Górali 4

● **7 V, godz. 11** – Powrót do aktywności fizycznej po ciąży (z cyklu „Zrozumieć ciało”, cz. 3). Prowadzenie: Agnieszka Boguszevska. Zapisy przez formularz na www.artzona.okn.edu.pl.

● **10 V, godz. 10.30** – Joga dla rodziców. Prowadzenie: Olga Lopatina.

● **12 V, godz. 10** – Język równościowy – szkolenie warsztatowe dla kadr kultury. Prowadzenie: Lena Rogowska-Lewandowska.

● **12 V, godz. 17** – Miejskie Hafciarki. Informacje i zapisy: j.lachiewicz@okn.edu.pl.

● **13 V, godz. 11** – Warsztaty makramowe: trójkąty i kwadraty (film instruktażowy na facebookowym profilu ARTzony). Prowadzenie: Julia Lachiewicz.

Klub Kuźnia OK im. C.K. Norwida, os. Złotego Wieku 14

● **7 V** – Na mistrzejowskim szlaku kulturowym: Wokół pawilonu. Zapraszamy na Facebook Klubu Kuźnia. Przygotowanie: Joanna Kornas-Chmielarz.

● **11 V, godz. 11** – Telefoniczny Mistrzejowski Klub Porad Komputerowo-Internetowych dla seniorów. Prowadzenie: Joanna Kornas-Chmielarz, tel. 12 648 08 86.

● **11 V, godz. 19.15** – Teatr w chmurze. Zajęcia teatralne dla młodzieży i dorosłych. Prowadzenie: Aleksandra Kowalczyk. Zapisy: aleksandra.kowalczyk.a@gmail.com. Wstęp wolny.

● **12 V, godz. 10.15** – Tańczące nutki (warsztaty umuzykalniające dla rodziców z dziećmi). Zajęcia odbędą się w grupie na Facebooku: Mistrzejowski Klub Rodziców.

● **12 V, godz. 11** – Spotkanie online z psychologiem: Czy nie oddajemy naszego własnego lęku dzieciom? Jak praca nad sobą, swoimi lękami, napięciami, problemami wpływa na dobrostan i szczęście naszych dzieci. Prowadzenie: Monika Lipowska. Zapisy na www.kuznia.okn.edu.pl.

● **13 V, godz. 19** – Pani Ola czyta: „Król Maciuś Pierwszy” Janusza Korczaka. Kontynuacja czytania bajki w odcinkach na Facebooku Klubu Kuźnia.

Klub Mirage OK Kraków-Nowa Huta

(os. Bohaterów Września 26)

● **13 V, godz. 18** – Dźwięki tradycji: W stronę Półwyspu Bałkańskiego. Cykl Klubu Mirage Dźwięki tradycji to seria krótkich filmów, prezentujących wybraną pieśń z bogactwa muzycznego folkloru. Poznamy pieśni tradycyjne z Polski i ze świata. W pierwszym majowym odcinku zanurzymy się w muzycznych klimatach Półwyspu Bałkańskiego i wysłuchamy pieśni z Bułgarii. Prowadząca: Sabina Krauze – śpiewa, gra, występuje, komponuje. Filmy prezentowane będą na profilu Klubu w serwisie Facebook.

Klub 303 OK Kraków-Nowa Huta

(fb.com/klub303ok)

● **7 V, godz. 19** – Bilet z podróży. Od 7 maja, przez cztery kolejne piątki Klub 303 zaprezentuje nowy cykl inspiracyjny „Bilet z podróży”. Michał – instruktor Klubu, podzieli się swoim doświadczeniem w samodzielnej organizacji podróży i przekaże garść wskazówek jak podróżować, żeby nie przepłacać. Słoneczna Grecja, przepiękne Bałkany, dzikie Karpaty, zimna Skandynawia – tania? To możliwe! Filmy prezentowane będą na stronie Klubu w serwisie Facebook.

Klub Zakole OK Kraków-Nowa Huta

(fb.com/klubzakole)

● **12 V, godz. 17** – Podróż po Chińskim Murze (rodzinne warsztaty podróżnicze). Klub Rodziców w Klubie Zakole zaprasza na rodzinną wirtualną podróż do dalekich Chin. Czym jest „stulecie jajo”? Czy Chińczycy jedzą robaki? Jak prasuje się chińską herbatę? Jak pisać chińskie znaki wodą? Jak bawią się i uczą mali Chińczycy? Wirtualna podróż do Chin pozwoli dzieciom w sposób bardzo przystępny dotknąć kultury wpływowego Państwa Środka. Na warsztatach rodzice z dziećmi będą mieć okazję poznać różnice między chińskim a naszym pismem, poznać historię Terakotowej Armii, dowiedzieć się ciekawostek o kuchni chińskiej oraz poznać chińskie przysmaki. Spotkanie w zamkniętej grupie Klubu Rodziców na Facebooku.

Klub Karino OK Kraków-Nowa Huta

(fb.com/klubkarinoNH)

● **10 V, godz. 15.30** – Inspiracje z Truskawkowej: Łapacz snów. W cyklu „Inspiracje z Truskawkowej” Klub zaprasza do wspólnych działań kulinarnych i plastycznych. W tym miesiącu rozwijajmy nasze zdolności manualne, pracując z włóczką, materiałami, igłami i niciami. Kolejnym dziełem jakie wspólnie wypłeciemy będzie łapacz snów. Powieszony nad łóżkiem, ma za zadanie dopuszczać do nas jedynie dobre sny, a koszmara zatrzymywać.

Klub Pod Kasztanami OK Kraków-Nowa Huta

(fb.com/klubpodkasztanami)

● **10 V, godz. 18** – Świat na talerzu, czyli kulinarne podróże. Świat na talerzu, czyli kulinarne podróże. Razem z Klubem Pod Kasztanami wyruszamy w niezwykłą podróż po kulinarnych zakątkach naszego globu. Odkryjemy tajemnice kuchni od najgłębszych zakątków Azji, aż po obie Ameryki. Spotkanie z udziałem gości specjalnych.

Klub Krzesławice OK Kraków-Nowa Huta

(fb.com/KlubKrzeslawice)

● **11 V, godz. 17** – Warsztaty AkwareLove: Chill majowy. Kolejne warsztaty akwarelowe dla dorosłych i seniorów, podczas których w tym miesiącu będziemy się artystycznie relaksować. Na początek wiosenny reset i praca nad wielobarwną akwarelą. Instruktaż w formie filmu zostanie zaprezentowany na stronie Klubu w serwisie Facebook. (f)

Notowania cenowe

KWIATY I ROZSADY

Już od połowy kwietnia na parkingu placu Bieńczyckiego rozpoczął się kolorowy festiwal oferowanych tu sadzonek kwiatów i rozsady warzyw. To już czas, aby dokonać tutaj zakupu roślin i je zasadzić, aby jak najdłużej cieszyć się pięknem kwiatów oraz w miarę szybko zbiorami warzyw. Tym bardziej, że przyszedł już maj i wkrótce powinno zrobić się naprawdę ciepło.

Króluja pelargonie od 3–4 zł/szt. pnące puste lub nazywane bluszczolistnymi, a te pełne „krakowiaki” kosztują 5–6 zł/szt. Za 3 zł/szt. kupimy większość sadzonek kwiatów i roślin takich jak: surfinia, sanwitalia, komarzcza (odstraszająca komary), kocanka, a za piękną lawendę trzeba zapłacić 4 zł. Sadzonki ziół kosztują 2,50–3,00 zł. Wśród nich: lubczyk, mięta, tymianek, majeranek, melisa, czy bazylia. Nieco droższy był bardzo zdrowy czosnek niedźwiedzi, którego kwitnąca sadzonka kosztowała 5 zł. Tańsze są sadzonki takich kwiatów jak bidens zwany też złotym deszczem, który kupimy już za 2,50 zł, begonie, petunie i szalwie za 2 zł, aksamitki po 1,50 zł. Rozsady astrów są po 0,30 zł/szt. Tradycyjnie duży wybór sadzonek kwiatów jest w kwaciarni „Cupido” na pl. Bieńczykim m.in. do skalniaków, czy goździki po 5 zł lub dorodne begonie po 10 zł.

Można kupić na parkingu sporo rozsady warzyw takich jak pomidory po 2–3 zł/szt., podobnie kosztują pomidorki koktajlowe zwane koralikami. Jak mnie zapewnił sprzedający producent spod Nowej Huty te pomidory można sadzić nawet na balkonie, czy tarasie i mamy pomidorki od sierpnia do pierwszych mrozów. Podobnie na balkonie można korzystać z truskawek zwisających, których sadzonkę kupimy w cenie 5 zł/szt. Nieco tańsze są sadzonki poziomek po 2–3 zł/szt.

Duże sadzonki ogórków, czy papryki były w cenie 2–3 zł/szt. podobnie jak cukinii. Rozsady pora i selera były w cenie 0,30 zł/szt. W podobnej cenie były rozsady kapusty i sałat. Kto jest w potrzebie pod tym względem to na pewno powinien zajrzeć na parking przy placu Bieńczykim. (sp)

Fot. autor

WALUTA

Na rynkach walutowych uspokojenie. Kursy euro i dolara, wahające się od dwóch tygodni w granicach 2 gr, są wyjątkowo stabilne.

W kantorze na pl. Bieńczyce, paw. 24, tel. 12-641-46-29 zanotowano następujące kursy walut: USD: 3,77–3,81 zł; euro: 4,53–4,57 zł; GBP: 5,22–5,26 zł; CHF: 4,11–4,16 zł. (mp)

Kraków

Warsztaty AkwareLove:
Chill majowy
on-line | 11, 18, 25.05.2021 | 17.00

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOVA HUTA - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Kraków

Dźwięki tradycji:
W stronę Półwyspu Bałkańskiego
13.05.2021 | 18.00
on-line | fb/klubmirage

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOVA HUTA - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

NOWOŚCI W BIBLIOTECE

Biblioteka Klubu Kuźnia Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida, os. Złotego Wieku 14 poleca:

● **Maciej Plaza, Golem, Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2021.** Wywodzący się z żydowskich tradycji golem, utworzony z gliny na kształt człowieka, lecz pozbawiony duszy, od wieków jest bohaterem zbiorowej podświadomości. Można go spotkać w chasydzkich legendach, literaturze jidysz i w popkulturze. Maciej Plaza przywołał jego figurę, by zanurzyć czytelnika w świecie podolskiego sztetla z początku XX wieku. Wątki kabalistyczne i mesjańskie przeplatają się tu z realistycznym obrazem kultury i obyczajów chasydów. Wszystko to, łącznie z legendarną postacią, nabiera nowego charakteru pod piórem jednego z najwspanialszych stylistów polskiej prozy.

● **Jarosław Mikołajewski, Paweł Smoleński, Czerwony śnieg na Etnie, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2021.** Leonardo Sciascia nie myślał się, pisząc, że „Sycylia jest metaforą”. Bo jak inaczej mówić o miejscu uwodzącym różnorodnością odziedziczoną po wszystkich, którzy w ciągu wieków żeglowali przez Morze Śródziemne? W sycylijskich krajobrazach jak w zwierciadle odbija się skomplikowana historia wyspy, a kontrasty nie dają o sobie zapomnieć: Wschód i Zachód, turyści i uchodźcy, mafia i praworządność, historia i nowoczesność. *Czerwony śnieg na Etnie* to pełna humanizmu opowieść o złożonej naturze sycylijskiego świata i sycylijskiej duszy – opowieść, w której poetycka czułość Mikołajewskiego i reporterska wnikliwość Smoleńskiego współtworzą barwny portret wyspiarskiej rzeczywistości. Spotkanie poetyckie w więzieniu, gwarny targ rybny, stare świątynie, wyludnione centra miasteczek, dzielnice imigrantów – to tylko kilka z licznych przystanków na trasie tej niezwykłej wyprawy.

NOWOŚCI W BIBLIOTECE

KLUB 303 OŚRODKA KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA

Klub 303 działa w strukturach Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta od 2003 r. Pierwszą kierowniczką Klubu była ś.p. Barbara Durczyk – cudowna osoba o ogromnym sercu i zapale do pracy ze środowiskiem lokalnym, mająca wiele pomysłów związanych z animacją przedszkolaków, młodzieży, dorosłych i seniorów. W Klubie 303 zaczęła działać Akademia Maluszka, sekcje taneczne i plastyczne, odbyła się pierwsza edycja wieloletniego konkursu dla młodzieży szkolnej *Na Skrzydłach Historii*, realizowanego we współpracy z Radą Dzielnicy XIV Czyżyny, Muzeum Lotnictwa Polskiego oraz w partnerstwie z Aeroklubem Krakowskim, 8. Baza Lotniczą Kraków-Balice, 13. Eskadrą Lotnictwa Transportowego Kraków-Balice. W tym okresie ruszyła także pierwsza edycja znanej dobrze mieszkańcom Nowej Huty imprezy *Święto Czyżyn – Dzielnica Czyżyny Dzieciom*, która rokrocznie gromadzi ok. 10 tysięcy uczestników.

Od wielu lat kierownikiem Klubu jest Magdalena Florek. Pod jej kierownictwem Klub 303 rozpoczął międzynarodową współpracę na rzecz aktywizacji dzieci i młodzieży oraz mocno wrosł w nowohuckie środowisko stając się rozpoznawalnym za pomocą działań cyrkowo-teatralnych. I właśnie ten kierunek rozwoju okazał się sukcesem Klubu – to właśnie szeroko pojętą sztuką cyrkową, jak i entuzjazmem oraz radością działania środowisko Klubu zdołało

Przełazić Teatrów Ulicznych w Krakowie – 32. Ulica w 2019 roku) oraz wydarzeniach. Z ogromną pasją i znajomością zagadnień dotyczących środowiska nowohuckiego Cyrkowcy z Klubu 303 angażują się w działania promujące Nową Hute, jak też w wydarzenia ważne dla przestrzeni i tożsamości tej części Krakowa. Takimi wyjątkowymi wydarzeniami w ostatnich latach był udział cyrkowców z Klubu 303 w spektaklu „Oratorium na blok” w Łaż-

Fot. Sandrine Marichal

towo – działa zarówno w cyrkowych projektach międzynarodowych, jak też realizuje zadania zmierzające do rozwoju innych kompetencji kulturalnych odbiorców – np. w zakresie rękodzieła tradycyjnego, literatury, plastyki czy muzyki nowoczesnej oraz filmu. Podczas pandemii Klub aktywnie działa w sieci, podejmując kolejne wyzwania cyrkowe, projektowe, a przede wszystkim starając się w tym trudnym czasie nadal być blisko swoich odbiorców, aby edukować, bawić, wspierać i rozwijać pasję mieszkańców okolicznych osiedli.

Za największy sukces na przestrzeni ostatnich pięciu lat uznać można wzrastającą aktywność i renomę Klubu w środowisku lokalnym oraz poza nim, profesjonalizację zajęć cyrkowych – w tym sukcesywne zakupy specjalistycznego sprzętu oraz zatrudnienie instruktora cyrkowego, jak też rozwój pozostałej oferty zmieniającej się w odpowiedzi na potrzeby bardzo zróżnicowanej, licznej i ciągle wzrastającej grupy odbiorców – mieszkańców Czyżyn. Wielkim zaszczytem i wyrazem docenienia artystycznego poziomu Cyrkowców z Klubu 303 było zainteresowanie się ich osiągnięciami samego Cirque du Soleil, co zaowocowało zaproszeniem klubowych artystów na spektakle oraz na spotkania z artystami uznanego za jeden z najbardziej wysmakowanych i najlepszych cyrków na świecie. Kolejnym niezapomnianym wydarzeniem była możliwość zaprezentowania cyrkowej pasji w telewizji – nasi Cyrkowcy stali się bohaterami dwóch pierwszych odcinków cyklu „Nienasyceni” w TVP Kultura, emitowanego w 2016 r.

W planach Klubu znajduje się wiele ambitnych przedsięwzięć i z pewnością – gdy tylko minie pandemia – o Klubie 303 zrobi się równie głośno, jak było przed nią, a jak obecnie jest w sieci.

Na 30 urodziny Ośrodka najlepiej życzyć Klubowi własnej sali do ćwiczeń cyrkowych i profesjonalnej areny. Marzy mu się również zorganizowanie Ogólnopolskiego Cyrkowego Festiwalu w Nowej Hucie, a także stworzenie interdyscyplinarnego widowiska plenerowego we współpracy z Krakowską Młodą Filharmonią, profesjonalnymi tancerzami i akrobatami. Życzymy mu więc nie tylko dopasowania infrastruktury do umiejętności, ambicji i pasji Cyrkowców, ale również wielu sił na to, aby te ambitne marzenia mogły się spełnić.

(f)

„zainfekować” wielu nowohucian i nie tylko! Cyrkowcy z 303 są również znani na arenie międzynarodowej – od 2009 r. partnerami Klubu w projektach cyrkowych są liczne teatry i cyrki z Francji, Niemiec, Hiszpanii, Holandii i Włoch.

Klub 303 nieustannie stawia na rozwój kreatywności, umiejętności i pasji wśród mieszkańców Czyżyn, organizując szereg zajęć adresowanych do różnych grup wiekowych. Na przestrzeni ostatnich 5 lat cyrkowcy z Klubu 303 brali udział w niezliczonej ilości festiwali (w kraju i za granicą), w międzynarodowych przeglądach (w tym w

ni Nowej w reżyserii – pochodzącej właśnie z os. Dywizjonu 303 – Magdaleny Miklasz, w ramach projektu „Baśnie z tysiąca i jednego bloku”, czy też współtworzenie przez Klub 303 ogromnego plenerowego widowiska i koncertu, który odbył się w Alei Róż z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości – „Nowa Huta dla Niepodległej”.

Pracownicy Klubu i osoby z nim współpracujące są też organizatorami wielu wydarzeń w klubie i plenerze – na przykład realizowanych cyklicznie Festiwali Rozmaitości czy CyrKawiaRni – plenerowej cyrkowej kawiarni. Klub jest również niezwykle aktywny projek-

KALENDARZ NOWOHUCKI

NIEDZIELNE MSZE ŚW.

Bazylika w Mogile: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 14.00, 16.30, 18.00.

Kościół św. Bartłomieja: 10.00, 11.30.

Szklane Domy: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 17.00, 19.00, 20.30.

Arka Pana: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 17.30, 19.00.

Czyżyny: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00.

Dywizjonu 303: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 19.15.

Mistrzejowice: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 17.00, 19.00.

Kalinowe: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00.

Wzgórza Krzesławickie: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 19.00.

Boh. Września: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 13.30, 16.30, 18.00, 19.30.

ul. Bulwarowa: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00, 20.00.

Teatralne: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 18.00, 19.30.

Krzesławice: sobota 17.00, niedziela 9.30.

Pleszów: 7.30, 11.30.

Kantorowice: 9.00, 11.00, 19.00, od X do IV – 18.00.

Ruszcza: 7.00, 9.00, 11.00, 16.00.

Górka Kościelnicka: 7.00, 12.00.

Kościelniki: 10.30, 18.30.

Wolica: 9.00, 18.00.

Lubocza: 8.00, 10.30, 17.00.

Słowa na niedzielę

Nazwałem was przyjaciółmi, albowiem oznajmiłem wam wszystko.
/por. J 15/

W Chrystusowym rozumieniu przyjaźni nie ma ani krzty ekliwizacji czy jakiegokolwiek sentymentalizmu. Przyjaźń to konkretne fakty, które mają cechować taką relację. Po pierwsze samoświadomość, że z wolnej woli pragniemy być z kimś w przyjaźni. Po drugie szczerść w komunikowaniu się, czyli życie bez po-chlebstw lub półprawd. I po trzecie miłość przyjaźni, która domaga się wzajemnego posłuszeństwa. Kto to pojmuje, wie o czym mowa. Kto tego jeszcze nie odkrył, może otrzymać światło w późniejszym czasie.

W każdym bądź razie tak jak nie wszystko jest złotem, co się świeci, tak nie każdy używający słowa przyjaźni rozumie, o czym mówi. Jezus wiedział.

ks. Piotr Gąsior

DYŻURY SZPITALI

● **Ostre dyżury w zakresie chirurgii dziecięcej przez cały tydzień pełnią:** Instytut Pediatrii, ul. Wielicka 265, tel. 658-20-11 i Szpital im. Żeromskiego, tel. 644-01-44.

Nie obowiązują już dyżury z zakresu chirurgii ogólnej i urazowej. Pacjenci mają zgłaszać się do szpitalnych oddziałów ratunkowych (w Nowej Hucie funkcjonują dwa takie oddziały – przy Szpitalu im. S. Żeromskiego i przy Szpitalu im. L. Rydygiera). Szczegóły pod numerem informacji medycznej 12 661-22-40.

DYŻURY APTEK

● **Od piątku do czwartku:** os. Centrum A, bl. 3, tel. 12 425-75-40 (całą dobę).
● **Ponadto przez cały tydzień dyżur pełni apteka w os. Kazimierzowskim 30,** tel. 12 648-59-57 – od poniedziałku do piątku w godz. 8–21, w soboty od godz. 8 do 16, w niedziele – nieczynna.

NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKA ZDROWOTNA

● Szpital Rydygiera, Kraków os. Złotej Jesieni 1, tel. 12 64-68-792.
● NZOZ OPC, Kraków os. Na Skarpie 66, tel. 12 357-52-48.

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE: ODDZ. N. HUTA

Muzeum Archeologiczne w Krakowie, Oddział Nowa Huta zaprasza na ekspozycję poświęconą garncarstwu prahisterycznemu, która znajduje się w os. Brani-ce, ul. Sasanek 2A, w budynku Lamusa (renesansowy dwór). Wystawa jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. 10.00–14.00, dodatkowo w sezonie maj-październik w każdą sobotę i niedzielę w godz. 14.00–18.00. Informacje: 12 640-80-60; <http://ma.krakow.pl/odwiedz-muzeum/godziny-otwarcia/>.

MUZEUM CZYNU ZBROJNEGO

Małopolska Fundacja „Dom Komatanta RP – Muzeum Czynu Zbrojnego” zaprasza na stałą ekspozycję do Muzeum Czynu Zbrojnego mieszczącego się w os. Górali 23 (pod czołgiem). Muzeum nieczynne ze względu na pandemię. Muzeum można zwiedzać wirtualnie na stronie internetowej www.mczz.wkraj.pl.

KINO „SFINKS”

W związku z wprowadzeniem przez rząd zaostrzonych rygorów sanitarnych wszystkie seanse z udziałem publiczności zostały odwołane.

W TEATRZE LUDOWYM

■ 7 V (piątek), godz. 18 – Sarenki (spektakl on line).

Fot. Łukasz Banach

LOTNICTWO KRAKOWSKIE MNIEJ ZNANE

Lotnikowi służącemu kiedyś w 13. pułku lotnictwa transportowego w Balicach nie jest obca wiedza, że w ludzkiej aktywności w powietrzu (nie wspominając legendarnego skrzydlatego smoka mającego swój pomnik u stóp Wawelu) – Kraków lotnictwem słynie, od jego powstania i pierwszych działań. Kraków kojarzy się z początkami państwowości polskiej, oraz historią powstania polskiego lotnictwa – jego chwały oraz pierwszych niepowodzeń i gorzkich chwil z 1 września 1939 roku. Z lotniska na Czyżynach startowały samoloty 2. Pułku Lotniczego, w celu przechwycenia wroga i obrony Krakowa przed bombowcami Luftwaffe. Warto jednak także wspomnieć wydarzenia z jednego z najsłynniejszych rajdów samochodowych Paryż – Dakar w którym czynnie uczestniczyła załoga samolotu 2 Pułku Lotniczego z Krakowa z udziałem autora wspomnień płk. Tadeusza Krzywdy.

Kraków posiadał jedno z najstarszych stałych lotnisk w Europie. Założone zostało w 1912 roku dla potrzeb lotnictwa Austro-Węgier. Jeszcze przed I wojną światową utworzono na terenie Czyżyn pod Krakowem Flugpark 7, razem z warsztatami lotniczymi i magazynami części zamiennych. W 1917 roku lotnisko w Rakowicach stało się jednym z punktów etapowych pierwszej w Europie regularnej pocztowej linii lotniczej łączącej Wiedeń z Kijowem i Odessą. Był to olbrzymi wkład Krakowa w rozwój technologiczny ówczesnej Polski, podejmującej wkrótce budowę Gdyni i Centralnego Okręgu Przemysłowego. W 1921 roku na lotnisku powołano do służby 2. Pułk Lotniczy.

TROCHĘ HISTORII

Polskie władze w latach 20. XX wieku podjęły się rozbudowy lotniska. W ten sposób zbudowano drugie co do wielkości lotnisko w Polsce. W 1938 r. uruchomiono linię międzynarodową Warszawa-Kraków-Budapeszt. W 1939 we wrześniu było kilkakrotnie bombardowane przez niemieckie bombowce. W czasie kampanii wrześniowej stacjonowała tu 122. eskadra myśliwska. O silnych związkach Krakowa z lotnictwem pisałem już w „Głosie. Tygodniku Nowohuckim”. Ponad sto lat Polskiego Lotnictwa i tyleż lat w Krakowie obfituje w wiele wspaniałych wydarzeń przynoszących chwałę polskiemu skrzydłom i miastu. Lotnicy z Krakowa zapisali się chlubnie w historii polskich skrzydeł i swojego ukochanego miasta. Kraków może być dumny ze swoich lotników i lotnicy są dumni, że służyli w tym pięknym mieście. Na temat bohaterstwa naszych lotników napisano wiele książek, szczegółowo opisane są walki polskich lotników w bitwie obronnej 1939 roku i w bitwie o Anglię. Znaną są działania polskiego odrzutowego lotnictwa w Armii Polskiej idącej ze Wschodu. Świetnie znane są wyczyny pokojowe lotników w dwudziestoleciu międzywojennym – challenge i data zwycięstwa Żwirki i Wigury, którą czcimy obecnie jako Święto Polskiego Lotnictwa oraz odważne przeloty niedoskonałymi maszynami przez Atlantyk (Skarżyński). Znaną są działania polskiego lotnictwa podczas klęsk żywiołowych, kunsztowne ustawienie odrestaurowanego pomnika grunwaldzkiego w Krakowie, którego dokonali nasi piloci śmigłowcem Mi-26. Wyczyny naszych mistrzów szybowcowych to przebogata historia naszego lotnictwa w stulecie. Nazwiska mistrzów zna cały sportowo-lotniczy świat.

LOTNICTWO W SŁUŻBIE ROZWOJU MOTORYZACJI

Ale mało kto wie o sukcesach i działaniu polskiego wojskowego lotnictwa transportowego, które od lat 60. ubiegłego wieku stacjonuje w Krakowie w Balicach. Otóż mało kto wie, o czym jestem przekonany, że samoloty polskiego lotnictwa wojsko-

wego, a szczególnie samoloty z Krakowa, miały swój niebagatelny wkład w rozwój konstrukcji samochodowych w XXI wieku. Skąd taki wniosek? Jak wiadomo wszelkie konstrukcje samochodowe czy lotnicze poddawane są brutalnemu sprawdzianowi na torach przyfabrycznych lub poligonach doświadczalnych. A co może być lepszym sprawdzianem dla pojazdów niż udział w rajdzie samochodowym terenowym lub w wyścigach samochodowych? Wygrywają najlepsi kierowcy i najlepsze konstrukcje, które później wyznaczają trendy rozwojowe nowych pojazdów. Jednym z najtrudniejszych rajdów samochodowych był i pozostaje nadal Rajd Paryż-Dakar, który tak się nazywał, gdyż był rozgrywany częściowo w Europie i w pozostałej swojej części w Afryce, z czego najdłuższa część trasy przypadała na bezdroża pustyni Sahara. Pierwsi polscy kierowcy wzięli udział w Rajdzie Paryż-Dakar w 1987 roku. Jelczańskie Zakłady Samochodowe wystawiły do rajdu dwie załogi startujące na samochodach Jelcz S 442 z napędem 4x4 (dwie osie napędowe). Załogę z numerem 618 stanowili: kierowca Adam Chmielewski, Paweł Taraszkiewicz oraz pilot Włoch Maurizio Arveti, drugi samochód z numerem 619 prowadził Feliks Gaca, Tadeusz Barbaccki oraz włoski pilot Roberto Prati. Trudy rajdu dość szybko dały się we znaki obu jelczańskim załogom. Po IV etapie w samochodach pojawiły się usterki, których nie dało się usunąć w warunkach polowych. Mimo niepowodzenia, zdecydowano się na ponowny start Jelcza w roku następnym, w jubileuszowym 10. Rajdzie Paryż-Dakar '88. Na jego trasie wystąpiły zmodyfikowane Jelcze, które też nie ukończyły rywalizacji. Oprócz Jelczy w rajdzie wzięły udział również dwa Stary 266. Oba samochody dojechały do mety, ale ze względu na całkowitą ilość spóźnień na odcinkach specjalnych nie zostały sklasyfikowane. Po tych naziemnych niepowodzeniach nastąpiła przerwa udziału Polaków w rajdzie, za to pojawiła się inna sposobność pokazania białoczerwonych na rajdzie tym razem w postaci białoczerwonej szachownicy. Obecnie znany jest pod nazwą Rajd Dakar, ale ze względów bezpieczeństwa przeniesiony został do Ameryki Południowej, a ostatni do Arabii Saudyjskiej. Na długo przedtem, zanim Polacy usłyszeli o wyczynach polskich kierowców, tj. Hołowczyc, Sonik, Małysz, Wojciechowska, swój wkład w rozwój i zabezpieczenie Rajdu Paryż – Dakar i Paryż Kapsztad wnieśli lotnicy z Krakowa! Spodziewam się zdziwienia na twarzach czytających te słowa. Tak, to prawda, choć to może mało znany epizod lotniczy i również nieznan w historii automobilizmu. Prawdopodobnie nieznan również większości mieszkańców Krakowa, z którym lotnictwo polskie związane jest od początku swojej historii.

HISTORIA PIERWSZYCH LOTÓW W RAJDZIE

31 grudnia 1990 roku przelot z Krakowa przez Warszawę do Paryża i początek rajdu rozpoczyna uroczysta odprawa w paryskiej dzielnicy La Défense. Rajd oficjalnie wystartował i następnie przeprawił się do Trypolis. To było po raz drugi, że na rajd zaprosił ówczesny dyktator Libii płk Kaddafi. Zrobił to z powodów, które współcześnie nazwalibyśmy pijarem. Kaddafi po wojnie z Czadem potrzebował międzynarodowego uznania i Rajd dawał mu możliwość pokazania lepszej strony reżimu. Nawet posunął się do tego stopnia, że udostępnił darmowe tankowanie pojazdów i samolotów na terytorium Libii. Natomiast my z An-26 w swej drodze na afrykańską część rajdu wyładowaliśmy w Lyon we Francji, skąd zabieraliśmy sprzęt medyczny i lekarzy. Lot przez Morze Śródziemne i lądowanie w nocy w Tunisie było o tyle ekscytujące, że niektórzy członkowie załogi po raz pierwszy lecieli tak długo nad morzem bez widzialności jakiegokolwiek kawałka lądu. Jedynie światła statków na morzu dawały poczucie, że nie jesteśmy tam sami. Oraz to, że to był 1 stycznia 1991 roku, czyli powitaliśmy swój Nowy Rok w powietrzu między Paryżem, a Trypolisem z międzylądowaniem na dotankowanie w Tunisie. Jednakże lot nad morzem był niczym, w porównaniu z tym co miało nastąpić podczas lądania nad pustynią. Pierwsze dwa odcinki w Afryce dla załogi były rutynowymi lotami z lotniska na lotnisko. Cywilizacja, po drodze pomoce nawigacyjne, przy pełnej łączności z kontrolą lotów i lądowanie na międzynarodowym lotnisku w Trypolisie, czy w Tunisie było w owym czasie codziennym chlebem załogi. Następnego dnia bardzo wczesnym rankiem niesamowity huk, hałas rozgrywanych i próbowanych na wysokich obrotach kilku setek motocykli, samochodów osobowo-terenowych i ciężarówek próbujących swoje silniki na maksymalnie wysokich obrotach, by ewentualne usterki wyszły jeszcze przed startem. Co dwie minuty odbywały się starty i jednocześnie ożywało lotnictwo, jeden po drugim kołowali na start i odlatały ciężkie samoloty transportowe z serwisów fabrycznych. Odlatały mniejsze pasażerskie samoloty z mechanikami i sędziami oraz kierownictwem wyścigu. Od 2 stycznia do 17 stycznia 1991 roku dla naszej załogi był to codzienny poranek i budzenie przed świtem. Pierwszy odcinek afrykańskiej części rajdu odbył się bez sensacji, wylot w południe – temperatura wysoka, pas startowy odpowiedni, nawigacja prosta od NDB w Trypolisie do NDB w Ghadames po prostej, bez większego wiatru 1h 22 minuty i lądowanie. Zawodnicy jeszcze nie zmęczeni dojechali szybko na metę. Odpoczynek do następnego świtu. Lekarze bez pracy, zaczynamy się już poznawać z naszymi pasażerami. Hałas dochodzący z parku maszyn będzie nam towarzyszył już teraz i wieczorem, i rano. Z gazetki wyścigu dowiadujemy się o rezultatach w poszczególnych klasach pojazdów. Kłady jeszcze wtedy były nieznane. W 13. Rajdzie nie startuje żaden zawodnik z Polski, kibicujemy więc najlepszym. Francuscy koledzy lekarze zwracają nam uwagę na młodego nieznanego jeszcze, ale obiecującego motocyklistę jadącego na maszynie Yamaha – Stéphane Peterhansel. Jak się okazało, był to słuszny wybór, ponieważ został

zwycięzcą tego rajdu w kategorii motocykle. W 1991 roku po raz pierwszy wygrał ten rajd, a kolejne zwycięstwa odnosił w latach 1992, 1993, 1995, 1997 i 1998, wszystkie na motocyklach Yamaha. Potem przesiadł się na samochody i królował jako zwycięzca kolejnych rajdów. Sześć razy triumfował w kategorii motocykli i siedem w kategorii samochodów. Wśród kierowców samochodowych gwiazdą od początku rajdu był Fin Ari Vatanen. Czterokrotnie wygrywał Rajd Paryż-Dakar (1987, 1989, 1990 i 1991). I... samolot z krakowskiego pułku An-26 o numerze ogonowym 1602, który w 1990/91 roku wykonał bardzo trudne wręcz szaleńcze zadanie. Był to przelot po trasie Kraków – Warszawa – Paryż – Lyon – Tunis – Trypolis – Ghadames – Sebha – Ghat – Tumu – Dirku – Agadez – Gao – Tombouctou – Nema – Tichit – Kayes – Kiffa – Tambacounda – Dakar – Grand Canaria – Malaga – Paryż – Kraków. Obecnie stoi na dziedzińcu Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie jako historyczny eksponat. Te nikomu nie, być może, niemówiące nazwy to dokładnie trasa Rajdu 1990/91 roku. To również trasa samolotu An-26 z 13 PLT z załogą w składzie: kpt. pil. Janusz Koper, por. pil. Dariusz Kostrzewski, kpt. nawig. Tadeusz Krzywda, chor. Zdzisław Szpakowski – technik pokładowy, chor. Andrzej Skóra – radiotelegrafista. Dodatkowo załogę w tak długim samodzielnym oddalonym od bazy locie zasilali członkowie personelu naziemnego ekspedycji pomagający załodze w odtwarzaniu gotowości samolotu do lotów w tak ekstremalnie trudnych warunkach. Byli to: ppłk Władysław Smoleń – specjalista osprzętu i kpt Janusz Oraczewski – specjalista URE (Urządzenia Radio-Elektroniczne). Ponadto na pokładzie był przedstawiciel PLL LOT, który reprezentował firmę LOT wobec francuskiej firmy lotniczej FINET France posiadającej kontrakt na obsługę lotniczą Rajdu. Wygląda to, być może, skomplikowanie, ale w sumie to bardzo prosta konstrukcja ekonomiczno-biznesowa. FINET France wygrywa kontrakt na obsługę Rajdu, podnajmuje PLL LOT, żeby dostarczył samolot, PLL LOT posiadający ówczesnie stały kontrakt z wojskiem na użytkowanie trzech samolotów transportowych z 13 pułku do celów komercyjnych i wystawia samolot o numerze rejestracyjnym SP-LWC (1602) stojący obecnie w Muzeum WP. Sam rajd to olbrzymie przedsięwzięcie logistyczne godne podziwu. W opisywanym 13. Rajdzie w 1991 r. po trasie Paryż – Trypolis – Dakar liczącym 9 186 km z czego 6 747 km to odcinki specjalne roku wzięło udział 406 pojazdów z czego do mety dotarło 174 pojazdy. Udział wzięło mnóstwo pojazdów serwisowych oraz 61 samolotów z zabezpieczeniem logistycznym rajdu w tym nasz polski An 26 – z połowym szpitalem na pokładzie i ekipą lekarską najbardziej potrzebnych specjalności, przeważnie chirurgów ortopedów i anestezjologów oraz lekarzy pierwszej pomocy. W skład ekipy wchodził lekarz z organizacji „Medecin Sans Frontiers” – Lekarze bez granic. Ponadto jeszcze były załogi śmigłowców z lekarzami pierwszej pomocy operujących nad trasą wyścigu. Ich zadaniem było zbierać rozbitków na trasie każdego etapu i przywozić do szpitala, który był przygotowany na pokładzie samolotu An-26 i klimatyzowana sala operacyjna każdorazowo budowana pod

skrzydłem samolotu. Specjalny namiot okrywał skrzydło i tworzył wygodną połowę salę operacyjną. Zasada była następująca, do połowy etapu śmigłowce wracały i przywoziły rannych i poszkodowanych na start, gdzie czekała „nasza” ekipa lekarzy, gdy czołówka rajdu przekroczyła półmetek etapu, śmigłowce leciały z rannymi na metę, na którą docieraliśmy my. Sygnał na start przychodził z kierownictwa rajdu z reguły wtedy, gdy pierwszy zawodnik docierał do połowy trasy etapu. Szybkie pakowanie rozstawionego sprzętu i lot na następny punkt etapowy. Rozstawianie sprzętu i oczekiwanie do późnego wieczora na przyjazd ostatniego zawodnika. W sumie proste zadanie, gdyby nie jedno ale. Wszystkie samoloty obsługi technicznej, wozy z paliwem, wyruszały wczesnym rankiem, przed startem pierwszego zawodnika. Lotnicy wiedzą o tym, a pozostałym czytelnikom wyjaśnię, że do bezpiecznego startu samolotu z obciążeniem pełnym potrzebne są odpowiednie warunki. Odpowiednio długi pas, wiatr najlepiej przeciwny nie za duży i odpowiednia temperatura otaczającego powietrza. Te trzy wartości, ciężar startowy, długość i wysokość położenia pasa startowego oraz temperatura są współzależne do wykonania bezpiecznego startu. Idealne warunki – niska temperatura i gęstość powietrza była najlepsza o świcie, wtedy odlatywały wszystkie samoloty. My niestety musieliśmy czekać do południa, kiedy warunki do startu były najgorsze. Wtedy zrozumiałem stwierdzenie, że na pustyni najczęściej umiera się z zimna. Różnica temperatur między nocą a dniem jest olbrzymia i zimno w nocy jest niesamowite. Wracając do lotniczej strony tej operacji, to niestety, wszystkie pasy do startu w południe, były według wyliczeń inżynierjno-nawigacyjnych, albo za krótkie, albo nie było ich wcale. Będzie to miało znaczenie w historii jednego odcinka, który opiszę później. Każdy poranek będzie wyglądał tak samo. Hałas i oczekiwanie do południa. Start i lot nad pustynią około półtorej do dwóch godzin w zależności od długości etapu rajdu. Brak pomocy nawigacyjnych. GPS jeszcze wtedy nie było. Łączność z obszarem kontroli zanika po starcie, łączność można nawiązać dopiero pod koniec trasy, gdy samolot był już blisko lądowiska docelowego. Niektóre lądowiska/lotniska wyposażone są w dwie radiolantarnie NDB i betonowy pas położony na płaskowyzu. Otoczenie lotnisk różne. Nic tu nie ma z widokówkowych pięknych żółtych piasków pustynnych. Otoczenie częściej ponure, czarne skały ani śladu piasku i kolorów pustyni znanych z filmów i widokówek z karawanami. Tak pewnie wygląda piekło. Do takiego wniosku dochodzimy oglądając z pokładu okolicę lotniska. Od początku załoga i samolot stają się sensacją rajdu. Stajemy się popularni wśród innych załóg lotniczych. Musimy pamiętać, jest styczeń 1991 roku niecałe 1,5 roku, gdy Polska jest wolnym krajem. Jesteśmy atrakcją zła niedawnej żelaznej kurtyny. Samolot transportowy produkcji ZSRR też wzbudza zainteresowanie. No i załoga prawdopodobnie wojskowa. Padają pytania, odpowiadamy zgodnie z prawdą. No i pada pytanie, gdy pokazujemy swoje przyrządy pokładowe pilotażowo nawigacyjne. A gdzie macie zamontowany GPS? Jaki GPS, z literatury słyszałem o tym nowoczesnym satelitarnym systemie na-

wigacyjnym, że taki istnieje, ale niestety nie dla nas. Pada kolejne pytanie, to jak wy zamierzacie nawigować nad pustynią? Koledzy z uśmiechem odpowiadają – mamy Tacka. On da radę. Ja taki pewny siebie nie byłem. Dotychczas były radiolatarie, lecieliśmy wzdłuż prostej trasy rajdu, widać z góry kurz i pojazdy mknące jeden za drugim do mety. Ale nie zawsze tak było. Jeden Libijczyk z miejscowego lotniska i jak się okazuje mój uczeń z Krakowa opowiadał różne doświadczenia z lotów nad pustynią. Tego my nie uczylimy ich w Krakowie. Rozmawiamy o pozostałych uczniach, dwóch z nich zginęło podczas wojny Libii z Czadem, inni przesiedli się, po szkoleniu w Gomu na Białorusi na samoloty bombowe Tu-22. Inni na Il-76. Wtedy też usłyszeliśmy od miejscowych jedną radę. Pamiętajcie, gdybyście się zgubili lub nastąpiła jakaś awaria, obowiązkowo nie wypalać paliwa do końca i lecieć w nieznane. Zostawić dużo, żeby można było podpalić samolot. Dym na pustyni jest sygnałem alarmowym i wtedy jest nadzieja, że ktoś zauważy i być może was uratują, inaczej jestście bez szans. No, niezła perspektywa i widoki na najbliższą przyszłość. Damy radę, bez GPS, z mapami, które nic nie pokazują, z radarem, który nad pustynią nie zmierzy kąta znoszenia, bo nie ma odbić terenu. Damy radę. My potomkowie Żwirki i Wigury z pułku im. Stanisława Skarżyńskiego, który samotnie przeleciał Atlantyk, potomkowie załóg dywizjonu 300 bombardowców latających w nocy na Berlin, jak również dumni z innych formacji lotniczych, oczywiście damy radę. Czas pokaże. No i pokazał. Łatwo nie było. Kolejne loty, pustynia, pustynia, powoli przyzwyczajamy się do schematu. Wczesna pobudka, oczekiwanie prawie do południa (dla nas najgorszych warunków do startu). Samotnie zostajemy na lotnisku początku etapu ze swoim szpitalem i lekarzami. Przychodzi sygnał, że możemy lecieć na metę. Szybkie pakowanie sprzętu i lekarzy do samolotu i start. Pas jeszcze jest wystarczający, ale i tak oderwanie następuje na ostatnich płytach betonu. Uczymy się nowej efektywnej techniki startowej. Jak najdłużej utrzymać przednie koło na pasie, by osiągnąć szybciej większą prędkość do startu. Podnosząc je wcześniej siłą oporu skrzydeł przy nawet małym kącie natarcia hamuje prędkość. Przy temperaturze wysokiej w południe powoduje, że rozbieg ciężkiego samolotu wydłuża się. Jak zwykle kolejny lot w południe tym razem widać pozostałości wojskowego lotniska, prawdopodobnie używanego w czasie wojny Libii z Czadem. Pas startowy to metalowa siatka rozciągnięta na piachu i utwardzająca w ten sposób podłoże. W sumie jest to jeszcze komfort w stosunku do tego co załogę czeka w następnych odcinkach. Jedyny problem to obawa zbyt twardego lądowania, żeby nie porozrywać opon i zbyt wcześnie nie zużyć zapasu, który mamy ze sobą na pokładzie. Ale pomimo temperatury lądujemy bardzo łagodnie i obawy niepotrzebne. Gorzej będzie ze startem – jak rozpedzić się na takim podłożu w południe następnego dnia. Z nawigacją jak dotąd nie było problemu. Silna NDB na odlocie pozwalała dobrze ustalić warunki lotu, zmierzyć kąt znoszenia i w miarę krótkie odcinki – czas lotu ok. 1,15 h do 1,50 h pozwalał na komfort, bo w zasadzie po utraceniu latarni lotniska odlotu, chwila ciszy i odbieraliśmy radiolatarnię lotniska przylotu. Na lotniskach (lądowiskach) niewyposażonych w NDB, organizatorzy Rajdu rozwijali mobilną radiolatarnię o niezbyt dużej mocy, ale pozwalając wejść w rejon lotniska i zachować kierunek do lądowania. Radiolatarnię zabierał ostatni samolot startujący rano. Nasz start w południe z przygodnych lądowisk od-

bywał się już bez tej ważnej pomocy nawigacyjnej. Z Tumu już mieliśmy pierwszy taki start bez radiolatarni. Ale już lotnisko Dirkou w Nigrze dysponowało silną radiolatarnią, choć pas w środku pustyni nie był najwyższej klasy.

TEN JEDEN LOT

Ten fragment musiałem jakoś zатуłować. To znamienny dzień w moim i moich kolegów z załogi w życiu. 15 stycznia 1991 roku. Dotychczas wszystko szło jak po maśle, nawet burze piaskowe przeżyliśmy bez większych strat. Ale przychodzi dzień, że wreszcie musi być nie tak jakbyśmy chcieli. Jest wczesne przedpołudnie, ostatni zawodnik opuścił miejsce startu. Lotnisko to wyschnięte jezioro na pustyni. Podłoże to wysuszony muł twardy jak beton. Olbrzymia powierzchnia, startować można w każdym kierunku skąd wieje pomyślny wiatr. Start bez łączności i jakiegokolwiek sprzętu radionawigacyjnego. Według ustaleń tym razem mamy wystartować pół godziny po ostatnim zawodniku. Kierunek startu dogodny. Kierunek lotu na południowy zachód na lotnisko Kiffa. Kurs początkowy 240 stopni, lot w zupełnej ciszy radiowej. Po kilkunastu minutach uzyskaliśmy sygnał radiolatarni lotniskowej. Sygnał mocny, można pomierzyć znoszenie i ustalić prawidłowy kurs na lotnisko, z uwzględnieniem kąta znoszenia. Wiatr słaby wieje z północnego kierunku. Poprawiamy kurs pod wiatr, strzałki radiokompassu równo pokrywają się, jest dobrze. I nagle, co u licha? Strzałki kręcą się dookoła nie wskazując żadnego kierunku. W słuchawkach nie ma sygnału Morse'a z literami nadającej radiolatarni lotniska Kiffa. Według czasu jesteśmy nad lotniskiem, którego niestety nie widać. W tamtym czasie, pas stanowiła płaszczyna piasku, identycznego kolorem do pobocza, do którego spoistości i utwardzenia zastosowano jakiś środek chemiczny, coś w rodzaju kleju! Z tego też powodu nie można go było zauważyć. Ale dlaczego cisza, nie odzywa się wieża, brak sygnałów, ale gdzieś pod nami jest lotnisko! Po kolejnym wywołaniu na częstotliwości wieży odzywa się ktoś z samolotu będącego na ziemi. Widzi nas, chce pomóc. I pierwszy błąd, krąg w lewo, bo nawigator ma lepszą widoczność, może szybciej zobaczy lotnisko. Dlaczego błąd? Wiatr wieje z północnego-zachodu przechylając samolot do skrótu w lewo, zwiększamy płaszczyznę oddziaływania wiatru i zostajemy spychani od lotniska. Należało skrócić pod wiatr. Wtedy drugi pilot i radiotelegrafista mieli szansę zobaczyć lotnisko. Także krąg zamknąłby się w rejonie lotniska. Po pierwszym kręgu, stracił nas z oczu także kolega z ziemi próbujący pokierować lotem z samolotu. Ale dlaczego milczy wieża, dlaczego nie pracują radiolatarie? Drugi krąg, bezsensownie znosi nas jeszcze dalej i przypominają się słowa „nie wypalajcie paliwa do końca, przyda się by podpalić samolot to was ktoś ma szansę znaleźć”. Ale paliwa za dużo też nie mamy. Poprzednio była wyschnięta oaza bez paliwa. Wozy z paliwem ominęły to lądowisko i pojechały prosto do Kiffy. Na godzinę lotu, nie potrzeba było tankować. Zapas paliwa do Kiffy był właściwy. Ale teraz, jak długo i gdzie lecieć? Tego lotniska już nie słysząc. Ani wieży, ani radiolatarni i nie słysząc pilota z samolotu na ziemi. No cóż lecimy w kierunku wybrzeża na południowy zachód. Byłe wylecieć z tej pustyni. Mapa? Do niczego nieprzydatna. Wznowienia orientacji na mapie pustyni niemożliwe. No cóż, proszę o kurs na południowy zachód, wydaję katalog Jeppesena i zaczynam szukać orientacyjnie pobliskich lotnisk na domniemanym kierunku lotu. Słucham uważnie kolejnych częstotliwości. Pot na czole z nerwów,

ale staram się zachować spokój. Kątem oka widzę, że załoga patrzy na mnie i czeka. Radiotelegrafista otwiera kolejną paczkę papierosów. Dym mi nie pomaga, ale rozumiem, wszyscy jesteśmy w takiej samej sytuacji. Ja w lepszej, intensywnie szukam lotnisk i na tym jestem skupiony, a koledzy czekają. Lekarze na pokładzie, też już wiedzą, że mamy problem. Czekają w niepewności. Klucz do rozwiązania problemu mam tylko ja. Mapy z częstotliwościami lotnisk i słucham, słucham i jest sygnał! Są dwie litery Morse'em, sprawdzam jest lotnisko – Kayes. Proszę radiotelegrafistę, aby jeszcze on posłuchał, czy dobrze odebrałem w nerwach te kreski i kropki. Potwierdza. Sprawdzam inne pomoce, jest VOR, jest częstotliwość wieży, to może jest czynne. Zdziwiony bardzo głos z wieży odpowiada nam na wezwanie i daje zgodę na lądowanie. Ale, według informacji z Jeppesena pas ma tylko 900 metrów długości, jest betonowy. Dowódca załogi podejmuje decyzję, lądujemy – damy radę. Samolot lekki, udaje się go szybko wyhamować i po pasie wracamy na miejsce przy nazwijmy to wieży, gdzie znajduje się płaszczyna postoju. Jest jeszcze jedna rzecz, która nas trochę niepokoi, jesteśmy w Mali, czyli w innym państwie niż mieliśmy być. Nawiązujemy łączność przy pomocy radiostacji naziemnej z informacją, gdzie jesteśmy i proponujemy, że stąd polecimy jutro na lotnisko w Senegalu Tambacounda. Wstępnie jest zgoda na takie rozwiązanie, ale radość trwa krótko. Udało się, jesteśmy na ziemi i mamy lotnisko. Koniec radości. Szef lekarzy otrzymał informację o połamanej motocykliście w Kiffie, oczekującym na specjalistyczną pomoc chirurga i musimy tam wracać. Ale na taki manewr nie mamy paliwa. Na lotnisku też paliwa nie ma. Jest rozwiązanie, jedna z cystern podążająca już na kolejną metę rajdu zostanie do nas skierowana i ręczną pompą zatankujemy samolot. Paliwa musi być tylko tyle, żeby dolecieć. Zapasu nie możemy brać, bo za krótki pas do startu, tylko 900 metrów. A co było przyczyną naszych kłopotów tego dnia? Otóż jak się okazało, obsługujący lotniskowe środki łączności i radionawigacyjne mieszkańiec wioski uznał, iż jest południe oraz że wszystkie samoloty już wylądowały, to on może iść na sjęstę. Wyłączył wszystko i poszedł do domu. Dlatego, gdy my byliśmy nad lotniskiem wszystko nagle ucichło. Na powrót wieczorem już wszystko pracowało i powrót już odbył się bez przygód. To jednak nie jest koniec wrażeń tego dnia. Późnym wieczorem, po zbiórce wszystkich uczestników rajdu, dowiedzieliśmy się od kierownictwa rajdu, że nasz obóz został otoczony przez wojsko mauretańskie i cały rajd jest aresztowany. Powodem aresztowania rajdu był zapowiadany początek ataku Stanów Zjednoczonych na Irak po zajęciu Kuwejtu. Mauretania sojusznik Iraku, w ten sposób chciała zasantażować świat do wstrzymania ataku. Na rajdzie były reprezentowane największe światowe koncerty motoryzacyjne. Częściowo zamiar się udał. Atak został opóźniony o dwa dni, gdy rajd przekroczył granice Senegalu. I tak w konflikcie światowego formatu uczestniczyła również załoga lotnicza z Krakowa. Dalszy przebieg rajdu i przelot z Dakaru do Krakowa odbywał się już rutynowo bez przeszkód. Praca lotników z Krakowa spodobała się kierownictwu rajdu, bo w następnym roku zakontraktowano już trzy samoloty, które uczestniczyły w najdłuższym dotychczasowym rajdzie Paryż-Kapsztad. Trasa wiodła przez Afrykę z Północy na Południowy kraniec Afryki.

plk Tadeusz Krzywdą
oprac. mp

SP 101 UCZCIŁA KONSTYTUCJĘ 3 MAJA

Szkoła Podstawowa nr 101 włączyła się w rocznicowe obchody 230 – lecia Konstytucji 3 Maja, zastępując uroczysty szkolny apel wersją multimedialną. Grupa pięcioklasistów pod opieką wychowawczyń, z pomocą nauczyciela historii zrealizowała filmową opowieść o tamtym wiekopomnym Trzecim Maja 1791 roku. Punktem kulminacyjnym upamiętniającym 230 – lecie uchwalenia pierwszej w Europie, a drugiej na świecie konstytucji, było zasadzenie przed szkołą pamiątkowego dębu przez uczniowską ekipę filmową i dyrektora SP 101 Annę Serafin-Gruszkę. W 1792 roku – w pierwszą rocznicę

uchwalenia Konstytucji – jej twórcy wraz z królem Stanisławem Augustem Poniatowskim uroczystie wmurowali kamień węgielny pod budowę Świątyni Opatrzności w Warszawie. 230 lat później, chcąc uczcić dzieło poprzednich pokoleń, zasadziliśmy symboliczne drzewko pamięci, mając nadzieję, że jego wzrost będą obserwować kolejne pokolenia uczniów SP nr 101. Bowiem, jak pisał Goethe: „Wszelka teoria jest szara, drogi przyjacielu, a złote drzewo życia jest wiecznie zielone...”.

Michał Majer
Fot. Barbara Kosińska-Prus

Z NOTESU KIBICA

8.05 (sobota) – godz. 11, piłkarska Małopolska Liga Juniorów Młodszych – I liga: Puszcza Niepołomice – Dunajec Nowy Sącz

8.05 (sb) – godz. 12, piłkarska Centralna Liga Juniorów Młodszych – grupa D: Hutnik – Stal Rzeszów

8.05 (sb) – godz. 16, piłkarska klasa B – grupa I: Kosynierzy Łuczyce – Novi Narama

8.05 (sb) – godz. 17.30, piłkarska klasa okręgowa – grupa III: Wiślanka Grabie – Tempo Rzeszotary

8.05 (sb) – godz. 17.30, piłkarska klasa okręgowa – grupa II: Grębalowianka – Hutnik II

8.05 (sb) – godz. 18, piłkarska klasa C – grupa wielicka: Wawrzynianka Wawrzeńczyce – Złomex II Branice

9.05 (niedziela) – godz. 11, IV liga piłki nożnej – grupa zachodnia: Sokół Kocmyrzów – Pćimianka Pćim

9.05 (nd) – godz. 14, piłkarska klasa A – grupa wielicka: Nadwiślanka Nowe Brzesko – Iskra Zakrzów

9.05 (nd) – godz. 14, piłkarska klasa B – grup III: Albertus – Kaszowianka II Kaszów

9.05 (nd) – godz. 17, piłkarska klasa okręgowa – grupa III: Złomex Branice – Raba Dobczyce

9.05 (sb) – godz. 17.30, piłkarska klasa A – grupa I: Szreniawa Koszyce – Płomień Kościelec

12.05 (środa) – godz. 17, piłkarska klasa A – grupa I: Partyzant Dojazdów – Błękitni II Modlnica; godz. 18: Ekler Baranówka – Spartak Wielkanoc/Gółcza, Galicja Raciborowice – Szreniawa Koszyce

12.05 (śr) – godz. 18, piłkarska klasa okręgowa – grupa II: Grębalowianka – Dąbski Kraków, Hutnik II – Wieczysta Kraków

13.05 (czwartek) – godz. 17.30, piłkarska klasa A – grupa I: Strażak Goszcza – Słomniczanka II

13.05 (cz) – godz. 18, piłkarska klasa A – grupa II: Wanda – Strzelecy Kraków.

AWANS KUSEGO

Rozegranych zostało osiem turniejów 1/16 mistrzostw Polski w piłce ręcznej juniorów młodszych. W jednym z nich, w Warszawie, wzięła udział drużyna nowohuckiego Kusego, prowadzona przez trenera Łukasza Wróbla.

Już w pierwszym spotkaniu przyszło jej zmierzyć się z faworytem tych zawodów, zespołem gospodarzy AZS AWF. Szczyptomiści z os. Handlowego nie sprościli rywalom, dotrzymując im kroku jedynie do stanu 6-6. Ostatecznie przegrali 29-34 (19-21). Najwięcej bramek dla nich zdobyli Filip Wrona 9, Szymon Smagowicz 8 i Adrian Trójniak 4.

W następnym występie krakowianie zmierzyli się z Iskrą Bydgoszcz, zwyciężając 33-30 (16-13). Aż 12 razy trafił do przeciwnej bramki Smagowicz. Skutecznością popisał się również Trójniak, który do swego dorobku dołożył osiem goli i Wrona z siedmioma trafieniami. Dzięki temu zwycięstwo Kusy miało jeszcze szansę awansu do następnej fazy mistrzostw, ale musiał pokonać Padwę Zamoc. I uczynił to wygrywając 30-28 (16-10), a prowadził od pierwszej akcji. Najcelniej rzucali Trójniak 10, Wrona 9 i Smagowicz 5.

Wyniki pozostałych spotkań: Padwa – Iskra 41-27, AZS AWF – Padwa 32-29, AZS AWF – Iskra 43-38. Pierwsze miejsce z kompletem zwycięstw zajął AZS AWF, za którym uplasował się Kusy. I to te zespoły awansowały do 1/8 MP. (dan)

LEPIEJ BYŁO POZA DOMEM

HUTNIK – KKS KALISZ 0-2 (0-1)

0-1 – Kendzia (11), 0-2 – Zawistowski (90).

HUTNIK: Leszczyński – Wojcinowicz, Stawarczyk, Kędziora – Olszewski (84. Handzlik), Świątek (84. Tetych), Kiełsi, Jodłowski, Zmorzyński – Hafez (62. Kitliński), Sobala (84. Belczowski).

Sędziował Rafał Rokosz z Katowic. Żółte kartki: Wojcinowicz, Hafez, Olszewski, Dul – Zawistowski, Gordillo, Borecki. Mecz bez udziału publiczności.

ŚLĄSK II WROCŁAW – HUTNIK 0-0

HUTNIK: Leszczyński – Wojcinowicz, Stawarczyk, Kędziora – Olszewski, Drag (69. Linca), Świątek (80. Belczowski), Jaklik (69. Jodłowski), Zmorzyński – Hafez (64. Kiełsi), Sobala (64. Kitliński).

Sędziował Maciej Pelka z Poznania. Żółte kartki: Celeban, Bergier – Drag, Jaklik. Mecz bez udziału publiczności.

W szybkim tempie toczą się w tym roku rozgrywki II ligi piłki nożnej. Rozpoczęły się pod koniec lutego, a jak tego byłoby mało już trzy razy odbyły się po dwie kolejki tygodniowo. Związane to jest często z wyjazdami na drugą stronę kraju.

Tym razem hutnicy nie musieli jechać tak daleko, bo tylko do Wrocławia, ale

czekał tam na nich mocny przeciwnik, który jesienią na Suchych Stawach sprawił im solidne manto (było 2-5). Teraz jednak jest wiosna, a z nią wstąpiły w nich świeże siły i spisują się o wiele lepiej. Widać to było właśnie choćby w tym spotkaniu. Pozwalali gospodarzom utrzymywać się przy piłce, dla których jednak niewiele z tego

wynikało. Trochę mankamentów można było dostrzec w grze ofensywnej krakowian. Zwłaszcza w tych decydujących chwilach nie potrafili skutecznie uderzać, częściej decydowali się na to niż wrocławianie. Piłka po nich latała wokół bramki, a nie wpadała do niej.

Słabiej za to Hutnik spisał się w spotkaniu z kaliszanami. To oni na początku wykazywali więcej inicjatywy i szybko mieli z tego korzyść, gdy po rzucie rożnym i główce jednego z rywali mieli bramkę straty. Na próby odpowiedzi piłkarzy z Nowej Huty przyszło jednak trochę poczekać. Najbliżej postawienia piłki do siatki był w 32 min Krzysztof Świątek, który trafił w poprzeczkę. Po przerwie to znowu on miał najlepszą okazję do zmiany wyniku, ale podobnie jak koledzy kopnął niecelnie. Jakby tego było mało już w doliczonym czasie hutnicy nadziali się na kontry KKS. (dan)

1. Górnik Polkowice	27	61	53-21
2. Chojniczanka	30	58	57-28
3. GKS Katowice	27	56	49-30
4. Wigry Suwałki	29	54	41-26
5. Skra Częstochowa	30	46	41-30
6. KKS Kalisz	29	45	43-34
7. Stal Rzeszów	29	43	49-48
8. Garbarnia Kraków	29	42	36-37
9. Śląsk II Wrocław	28	42	45-47
10. Sokół Ostróda	30	39	42-43
11. Motor Lublin	29	38	34-32
12. Pogoń Siedlce	29	36	48-47
13. Hutnik	30	34	36-56
14. Znicz Pruszków	28	33	33-45
15. Bytovia Bytów	29	29	38-47
16. Błękitni Stragard	29	29	30-57
17. Lech II Poznań	29	27	39-54
18. Olimpia Elbląg	29	26	31-43
19. Olimpia Grudziądz	28	26	27-47

SŁABSZE WYSTĘPY „ŻUBRÓW”

PUSZCZA NIEPOŁOMICE – GKS TYCHY 0-1 (0-1)

0-1 – Mańka (37).

PUSZCZA: Kobylak – Czikosz (90. Wolak), Czarny, Hładik, Pięczek – Tomalski (62. Stępień), Uwakwe (90. Stokłosa), Serafin (85. Cichoń), Rakoczy, S. Górski (62. Kobusiński) – Rodionow.

Sędziował Marek Opaliński z Legnicy. Żółte kartki: Uwakwe, Hładik – Lewicki, Żytek. Mecz bez udziału publiczności.

BRUK-BET TERMALICA NIECIECZA – PUSZCZA 4-0 (2-0)

1-0 – Czarnowski (1), 2-0 – S. Stefanik (4), 3-0 – Gergel (54), 4-0 – Włazło (78).

PUSZCZA: M. Górski – Czikosz (58. Mikołajczyk), Czarny, Hładik, Pięczek – Cichoń (66. Wolak), Tomalski (58. S. Górski), Serafin, M. Stefanik (46. Stępień), Rakoczy – Kobusiński (59. Rodionow).

Sędziował Kornel Paszkiewicz z Wrocławia. Żółte kartki: Grzybek, Biedrzycki – M. Stefanik, Cichoń, S. Górski, Rakoczy. Mecz bez udziału publiczności.

Coś nie wiedzie się teraz piłkarzom z Niepołomic, którzy grają jakby bardzo rozkojarzeni. Świetnie było to

widać w Niecieczy. Już po pierwszej akcji w tym spotkaniu byli do tyłu, a była ledwie 51 sekunda. Na następną

stratę nie musieli długo czekać, gdyż ponieśli ją w 184 sekundzie i potem bardzo długo jakby ich nie było. Jeśli już udało im się przedostać na drugą stronę boiska, to kończyli takie wyjścia – trudno było je uznać za ataki – niecelnymi uderzeniami. I nie lepiej nie było po zmianie stron.

Wysoka, wcześniejsza porażka sprawiła, że w konfrontacji z tyszanami „Żubry” były trochę jakby żwawsze. Częściej znajdowali się w posiadaniu piłki i akcje czasem niosły jakieś zagrożenie. Kończyły się jednak jak zwykle – niecelnymi uderzeniami, albo poprawnymi interwencjami przeciwnego golkipera. Nie musieli jednak przegrać, ale mieli też trochę pecha. Bramkę stracili bowiem bardzo przy-

padkowo. Piłka odbiła się od nadbiegającego Macieja Mańki i wpadła do siatki.

Ogromny ścisk panuje w czołówce I ligi, aż sześć zespołów ma szansę na bezpośredni awans – czeka to dwie drużyny – ale każda z nich może skończyć tylko na barażach. Jeszcze niedawno wydawało się, że bez kłopotów powinien awansować liderujący Bruk-Bet Termalica Nieciecza (53 pkt, ale ma zaległe trzy mecze), który jednak nie wygrywa, a tylko remisuje. Nieudane są też minione tygodnie dla Puszczy, która ostatni raz wygrała 3 kwietnia. Do tego doszły w tym czasie trzy porażki i z ósmego miejsca spadła na trzynaste, mając na koncie 34 pkt. (dan)

Z PIŁKARSKICH BOISK

Centralna Liga Juniorów. Hutnik – Korona Kielce 1-5 (0-2): Wróbel. Korona jest niedawnym mistrzem kraju w tej kategorii, ale obecnie nie liczy się w tej rywalizacji. W tabeli znajduje się tuż nad hutnikami, którzy zajmują ostatnie miejsce – 10 pkt. Mimo to łatwo wygrała. Prowadzi Wiślanka Kraków – 47 pkt.

Centralna Liga Juniorów Młodszych – grupa D. Cracovia – Hutnik 1-1 (1-1): Wolicki.

Małopolska Liga Juniorów. Bocheński KS – Puszcza Niepołomice 4-3 (2-1); Bruk-Bet Termalica Nieciecza – Puszcza 0-4 (0-1): Gołda 2, Skocz 2. Lideruje Sandecja Nowy Sącz – 47 pkt, 5. Puszcza – 41 pkt.

Małopolska Liga Juniorów Młodszych – I liga. Puszcza Niepołomice – Garbarnia Kraków 2-4 (1-2): Kościółek; Dunajec Nowy Sącz – Puszcza 3-3 (1-0): Kościółek 2, Morgan. 1. Bruk-Bet Termalica Nieciecza – 9 pkt, 5. Puszcza – 4 pkt.

IV liga – grupa zachodnia. Puszcza II Niepołomice – Garbarnia II Kraków 0-2 (0-1); Wiślanie Jaśkowice – Sokół Kocmyrzów 3-1 (2-0): Hałat. Na czele znajdują się Wiślanie Jaśkowice – 38 pkt, 5. Sokół – 25 pkt, 18. Puszcza II – 8 pkt.

Klasa okręgowa – grupa II. Hutnik II – Bronowianka Kraków 3-3 (2-1): Wieczorek, Czarniecki, Włoch;

Wieczysta Kraków – Grębalowianka 14-0 (8-0); Borek Kraków – Grębalowianka 0-2 (0-1): Kwater, Lampart; Zwierzyniecki Kraków – Hutnik II 1-5 (0-3): Piskorz, Paweł, Włoch, Gniecki, samob. Tak wysokiej porażki jak z Wieczystą – jest to jej drugie takie zwycięstwo w tym sezonie – nikt w Grębalowie nie pamięta. Bez straty punktu na czele znajduje się Wieczysta – 48 pkt, 5. Hutnik II – 27 pkt, 8. Grębalowianka – 21 pkt.

Klasa okręgowa – grupa III. Radziszowianka Radziszów – Złomex Branice 3-0 (1-0); Wiarusy Igołomia – Wiślanka Grabie 2-3 (1-2): Grzegórzko 2 – Panek 2, Nowak. Prowadzi Raba Dobczyce – 38 pkt, 3. Wiślanka – 36 pkt, 5. Złomex – 26 pkt, 10. Wiarusy – 16 pkt.

Klasa A – grupa I. Prądniczanka II Kraków – Szreniawa Koszyce 2-2 (1-1): Wątek, Zachara; Ekler Baranówka – Czarni Grzegorzowice 4-0 (2-0): Kalkus 4; Strażak Goszcza – Jastrzębiec Książ Wielki 1-7 (0-4): Florek; Galicja Raciborowice – Michałowianka Michałowice 4-3 (3-2): Jeleń 2, Jarosz, Rażny; Partyzant Dojazdów – Wierzbowianka 3-0 vo.

Klasa A – grupa III. Wanda – Fairant Kraków 2-2 (1-0). Liderem jest Pogoń Skotniki – 40 pkt, 11. Wanda – 13 pkt.

Klasa A – grupa wielicka. Czarnochowice – Nadwiślanka Nowe Brzesko 3-3 (1-0): Zawora, Przybył K. Komenda. Prowadzi Iskra Zakrzów – 40 pkt, 2. Nadwiślanka – 38 pkt.

Klasa B – grupa I. Zawisza Sulechów – Kosynierzy Łuczyce 3-0, Sparta Skrzyszowice – Olimpia Czapple Wielkie 8-0. Pierwsza jest Juvenia Prandocin – 34 pkt, 4. Sparta – 25 pkt, 5. Zawisza – 21 pkt, 10. Kosynierzy – 11 pkt.

Klasa B – grupa III. Grom Kraków – Albertus 4-7. Prowadząca Wieczysta II Kraków zdemolowała Wawel Kraków 27-2 i uzbierała komplet punktów – 36, strzelając 173 bramki. Ośmy jest Albertus – 12 pkt.

Klasa B – grupa wielicka. Batory Wola Batorska – Węgrzanka II Węgrze Wielkie 6-2, Wiarusy II Igołomia – Tęcza Słomiróg 4-2, mecz Dąb Zabierzów Bocheński – Naprzód Ochmanów został przełożony z powodu złego stanu boiska. 1. Batory – 38 pkt, 4. Wiarusy II – 29 pkt, 12. Dąb – 15 pkt.

Klasa C – grupa wielicka. Błyskawica Wyciąże – Wawrzynianka Wawrzeńczyce 1-1, Złomex II Branice – Start II Brzeziny 5-0. Nowym liderem zostały rezerwy Złomexu – 19 pkt, 2. Wawrzynianka – 17 pkt, 3. Błyskawica – 13 pkt. (dan)

ZMARŁA ANNA

PIROWSKA-MIĘDZIK

Po długiej i ciężkiej chorobie 1 maja zmarła w Gdyni była koszykarka klubów krakowskich Anna Pirowska-Międzik. Miała 64 lata.

Przygodę z koszykówką zaczynała w nowohuckim klubie młodzieżowym Krakus. Jej trenerem był tam zasłużony dla tej dyscypliny w Nowej Hucie Jan Muszak, kiedyś zawodnik pierwszoligowej Sparty. Po połączeniu z sekcją z Hutnika, reprezentowała klub z Suchych Stawów. Jeszcze jako juniorka powoływana była do reprezentacji Krakowa zajmując z nią drugie miejsce podczas Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży w 1973 roku i zdobywając srebro mistrzostw Polski. Dwa lata później podczas mistrzostw Europy junierek w Vigo (Hiszpania) wywalczyła z reprezentacją Polski srebrny medal. Po okresie hutniczym była jeszcze zawodniczką AZS Kraków.

Związana była z bardzo usportowaną rodziną, w której wiele osób uprawiało sport. Jej mąż, Jacek Międzik, był koszykarzem Korony Kraków i Wisły Kraków oraz reprezentantem Polski. Syn Bartłomiej grał w kosza w Podgórzu i Koronie, a córka Elżbieta m.in. w Koronie, Wiśle i kilku innych polskich drużynach (obecnie Artego Bydgoszcz) oraz reprezentacji Polski.

Śp. Anna Pirowska-Międzik pochowana została w Gdyni. (dan)

Sport Sport Sport Sport Sport

Jedyną Ziem TELEWIZJĄ

GŁOS

TYGODNIK
NOWOHUCKI

PROPOZYCJE NA PIĄTEK

PIĄTEK

7.05

TVP1

5.10 Przysięga (404) 6.05 Elif (972) 6.50 Policzmy się dla Polski 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 7.30 Agape 8.00 Wiadomości 8.10 Pogoda poranna 8.15 Kwadrans polityczny 8.40 Ranczo 8 (104): Wielkie otwarcie 9.35 Komisarz Alex 5 (65): Ślepa furia 10.35 Ojciec Mateusz 24 (312): Certyfikat 11.25 Kasta: Policjant 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Agropogoda – magazyn 12.35 Magazyn rolniczy 12.50 Natura w Jedyńce: Ary i ich królestwo – film dokumentalny, Węgry (2018); reż.: Attila David Molnar, Cintia Garai 14.00 Elif (973) – serial, Turcja (2018) 15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.15 Alarm! – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka (368) – teleturniej 16.05 Przysięga (405) – serial obyczajowy, Turcja (2020) 17.00 Teleexpress 17.15 Jaka to melodia? (4601) – teleturniej muzyczny 17.55 Klan (3805) – telenowela TVP 18.20 Kasta: Przeszkoda – serial paradokumentalny TVP 18.55 Jeden z dziesięciu (11/120) – teleturniej 19.25 Sport 19.30 Wiadomości 20.00 Pogoda 20.10 Alarm! – magazyn 20.30 Leśniczówka (389) 21.00 Ojciec Mateusz 25 (324) – serial kryminalny TVP 21.55 Sprawa się ryła – komedia, Polska; reż.: Janusz Kidawa; wyk.: Franciszek Pieczka, Anna Miesiąc, Roch Sygietowicz, Wawrzyn Pytla, Justyna Pilarz 23.35 Mapy gwiazd – dramat, Kanada/Niemcy/Francja/USA (2014); reż.: David Cronenberg; wyk.: Julianne Moore, Robert Pattinson, Mia Wasikowski, John Cusack (dozwolone od lat 18) 1.35 S.W.A.T. – jednostka specjalna 2 (37) – serial, USA (2017) 2.30 Mrok (7/8): Król życia – serial kryminalny TVP (dozwolone do lat 16) 3.25 Magazyn kryminalny 997 – magazyn (dozwolone do lat 16) 4.20 Film dokumentalny 4.45 Zakończenie dnia

TVP2

5.20 Na dobre i na złe (658): Niespodzianka – serial TVP 6.20 Anna Dymna – spotkajmy się: Marzena Gajewska, Tomasz Maciak i Zbigniew Biegajło 6.50 Familiada (2362) – teleturniej 7.30 Pytanie na śniadanie – pobudka 7.55 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.45 Pytanie na śniadanie 11.15 Policzmy się dla Polski 11.25 Dookoła Bałtyku (8) – magazyn kulinarny 11.50 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2441) – serial obyczajowy TVP 12.30 Koło fortuny (749) – teleturniej 13.15 Kozacka miłość (107) – serial kostiumowy, Rosja (2013) 14.05 Va Banque (248) – teleturniej 14.35 Na sygnale (285): Elvis żyje – serial fabularny TVP 15.10 Górcy ratownicy (61): Droga bez powrotu (1) – serial obyczajowy, Niemcy (2015) 16.00 Koło fortuny (1032) – teleturniej 16.35 Familiada (2363) – teleturniej 17.15 Promyk nadziei (33) – serial, Turcja (2019)

18.00 Panorama 18.20 Va Banque (249) – teleturniej 18.45 Kozacka miłość (108) – serial kostiumowy, Rosja (2013) 19.35 Barwy szczęścia (2441) – serial obyczajowy TVP 20.05 Barwy szczęścia (2442) 20.35 Kabaret. Super Show Dwójki (10) – program kabaretowy 21.30 Centralne Biuro Humoru (3) – program rozrywkowy 22.55 Muzyka, Taniec, Zabawa (58) – koncert 0.00 Kino relaks: Do diabła z miłością – komedia, Niemcy, USA (2003); reż.: Peyton Reed; wyk.: Renee Zellweger, Ewan McGregor, David Hyde Pierce, Sarah Paulson 1.55 Śmierć nadejdzie jutro – film sensacyjny USA/Wielka Brytania (2002); reż.: Lee Tamahori; wyk.: Pierce Brosnan, Halle Berry, Judi Dench, John Cleese 4.05 Rodzinka.pl – serial komediowy TVP 4.30 Rodzinka.pl 5.00 Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 6.30 Leśniczówka (147) 6.55 Wojciech Ciejrowski – boso przez świat (116) 7.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.45 Pytanie na śniadanie 11.20 Przepis na dziś: Skrzydła w sosie barbecue 11.30 Na sygnale (298): Zrządzenie losu 12.00 Wiadomości 12.15 Wilnoteka (529) 12.35 M jak miłość (1575) 13.25 M jak miłość (1576) 14.15 Tego się nie wytnie 15.35 Czas pieniądza (4) 15.55 Bajki naszych rodziców: Bajki Bolka i Lolka 16.00 Bajki Bolka i Lolka 16.10 Reksio: Reksio i świerszcz (50) 16.30 Rodzinka.pl 2 (49): Jesienny blues 17.00 Teleexpress 17.20 Stacja Innowacja 17.35 Poland in Undiscovered (15): Opatów 17.55 Gra słów. Krzyżówka (347) 18.25 Na sygnale (298): Zrządzenie losu 18.50 Polonia Express (17) 19.10 Ola Polonia: Polacy w Brazylii i Ameryce Południowej (27) 19.30 Wiadomości 20.05 Sport 20.10 Pogoda 20.15 Na dobre i na złe (804): A po burzy przyjdzie dzień 21.15 Kabaret. Super Show Dwójki (8) 22.05 Polonia 24 22.35 Noce i dnie (10/12): Rodzimy się i umieramy a życia wciąż wystarcza 23.30 Gwiazdowski TVP Rozrywka: Włodzimierz Korcz 0.00 Focus on Poland (590) 0.20 Gra słów. Krzyżówka (347) 0.50 Polonia Express (17) 1.10 Powtórki programów

TELEWIZJA
KRAKÓW

6.05 Telekurier 6.30 Policzmy się dla Polski 6.35 Wiadomości rolnicze 7.00 Telezakupy 7.30 Kronika dnia 7.45 Pogoda 7.47 Czas pogodnej jesieni. Magazyn nie tylko dla seniorów 8.03 Kronika kulturalna 8.15 Odkryj regiony 8.30 Kronika dnia 8.43 Pogoda 8.46 Tematy dnia 9.00 Dla niesłyszących: Co niesie dzień 9.10 Pogoda 1 9.15 Niecodziennik 9.30 Okrasa łamie przepisy 10.00 Wymarzona miłość 10.55 Reportaż – cykl reportaży społecznych 11.15 Szkoła z zawodem 11.19 Szkoła z zawodem 11.20 Szkoła z zawodem 11.25 Policzmy się dla Polski 11.35 Wiadomości rolnicze 12.15 Dla niesłyszących: Co niesie dzień 12.30 W dobrej wierze 12.55 Pogoda 13.00 Agroporadnik

13.35 Agrobiznes 13.55 Agropogoda 14.00 Telezakupy 14.30 Z Andrusiem po Galię 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15.20 Wieczna miłość – serial obyczajowy 16.05 Dla niesłyszących: Telekurier 16.30 Kryminalna Siódemka 16.45 Dziennik regionów 17.02 Kronika – zapowiedź 17.05 Pogoda 17.10 Msza święta dla chorych 18.02 Kronika kulturalna 18.11 Odkryj regiony 18.24 Pogoda 18.30 Kronika 18.51 Kronika sportowa 18.55 Pogoda 18.59 Tematy dnia 19.11 Turystyczna jazda 19.23 W dobrej wierze 19.42 Pod Tatrami 19.51 Felieton 19.54 Pogoda 20.00 Kasta 20.30 Przyjaciele na zawsze – program rozrywkowy 21.30 Kronika – serwis informacyjny 21.44 Pogoda 21.46 Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących: Dziennik regionów 22.20 Echa dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna Siódemka – magazyn 23.00 Całkiem niezła historia – cykl reportaży 23.20 To był rok! 0.25 Okrasa łamie przepisy – magazyn kulinarny 0.50 Telekurier 1.20 W dobrej wierze – cykl reportaży 1.45 Wieczna miłość – serial obyczajowy 2.40 Reportaż – cykl reportaży społecznych 2.50 Szkoła z zawodem – magazyn 3.00 Szkoła z zawodem 3.05 Kryminalna Siódemka – magazyn 3.25 Wiadomości rolnicze 3.45 Echa dnia

POLSAT

6.00 Nowy dzień 8.40 Małanowski i partnerzy (192, 193) – serial fabularno-dokumentalny 9.40 Sekrety rodziny – serial paradokumentalny 10.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 11.40 Gliniarze – serial paradokumentalny 12.50 Wydarzenia 13.25 Interwencja 13.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 14.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 15.50 Wydarzenia, sport, pogoda 16.15 Interwencja – magazyn reporterów 16.30 Na ratunek 112 – serial paradokumentalny 17.00 Gliniarze – serial paradokumentalny 18.00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 18.50 Wydarzenia 19.25 Gość „Wydarzeń” 19.45 Sport, pogoda 20.05 Twoja Twarz Brzmi Znamo 5 – program rozrywkowy 22.05 Ewolucja planety małp – film s.f. USA/Wielka Brytania/Kanada (2014) 1.00 Po katastrofie – dramat przygodowy USA/Wielka Brytania (2017) 3.00 Tajemnice losu

tvn

5.40 Uwaga! 6.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 7.00 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 8.00 Dzień Dobry TVN 11.35 Doradca smaku 11.45 Ukryta prawda (1265, 1168, 747) – serial paradokumentalny 14.55 Szpital – serial paradokumentalny 16.00 LAB – serial kryminalny 17.00 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.00 Fakty 19.25 Uwaga! Koronawirus 19.35 Sport, pogoda 19.55 Uwaga! – magazyn reporterów 20.05 Miłe wieści – program rozrywkowy 20.10 Legion samobójców – film s.f. USA (2016) 22.50 Siedem – thriller USA (1995) 1.25 Kuba Wojewódzki – talk-show 2.30 NOC Magii

TVN 7

5.55 Szkoła – serial paradokumentalny 6.55 Szpital – serial paradokumentalny 7.50 Po pierwsze kino 3 – program rozrywkowy 8.00 Zakochani po uszy 5 – telenowela 8.30 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 9.30 Ukryta prawda (1037, 1038) – serial paradokumentalny 11.30 Ten moment – serial paradokumentalny 12.00 Szpital – serial paradokumentalny 13.00 Szkoła – serial paradokumentalny 14.00 19+ – serial paradokumentalny 14.30 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 15.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny 16.30 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 17.30 Brzydula 2 – serial komediowy 17.30 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 19.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 20.00 Brzydula 2 – serial komediowy 20.30 Miłe wieści – program rozrywkowy 20.35 Ślub od pierwszego wejrzenia 5 – reality show 21.40 Moje wielkie greckie wesele 2 – komedia USA/Kanada (2016) 23.40 Stan gry – dramat kryminalny USA/Wielka Brytania/Francja (2009) 2.15 Druga strona medalu 3 – talk-show 2.45 NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny 7.00 Strażnik Teksasu (70) – serial sensacyjny 8.00 Nasz nowy dom – reality show 9.00 Sędzia Judy (45) – reality show 9.30 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 10.20 Nowe sekrety sąsiadów (38) – serial paradokumentalny 10.50 Detektywi w akcji – serial paradokumentalny 11.50 Kobra – oddział specjalny – serial sensacyjny 12.55 STOP Drogówka – magazyn policyjny 13.55 Galileo 14.55 Z miłości do dziecka – telenowela 16.00 Policjantki i policjanci (769) – serial obyczajowy 16.55 Najgroźniejsi kierowcy świata (1–3) – serial dokumentalny 19.00 Policjantki i policjanci (770) – serial obyczajowy 20.00 Gwiazdy Kabaretu (73, 26) – program rozrywkowy 22.00 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny (478, 479) – serial kryminalny 0.05 Bez litości – film horror USA (2010) 2.25 Disco Polo Life 3.25 Top 10 – lista przebojów

PULS

6.00 Zbuntowany anioł – telenowela 7.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 – serial obyczajowy 8.00 Lombard. Życie pod zastaw 8 – serial obyczajowy 9.00 Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy 10.00 Zbuntowany anioł (66, 67) – telenowela 12.00 Zaklinaczka duchów 2 (29, 30) 14.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (150, 151) – serial obyczajowy 16.00 Rodzinny interes 4 (177, 178) – serial obyczajowy 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 8 (406, 407) – serial obyczajowy 20.00 Focus – komedia kryminalna Argentyna/USA (2015) 22.05 Rocky – dramat obyczajowy USA (1976) 0.25 Ostatnie zlecenie – film sensacyjny USA (2008) 2.30 Castle – serial kryminalny 3.25 Zobacz to!

TVN, GODZ. 20.10

● **LEGION SAMOBÓJCÓW** – Amerykański film sensacyjny z 2016 roku. Amerykańska agencja rządowa o nazwie A.R.G.U.S. decyduje się stworzyć drużynę o nazwie „Legion samobójców” składającą się z najgorszych przestępców. Jej szefową zostaje Amanda Waller, a w skład ekipy wchodzi: szalona Harley Quinn, Deadshot, Katana oraz Rick Flag. Ich zadaniem jest wykonywanie niebezpiecznych misji w zamian za zredukowanie wyroków.

TV POLSAT, GODZ. 22.05

● **EWOLUCJA PLANETY MAŁP** – Film science-fiction produkcji amerykańsko-brytyjsko-kanadyjskiej z 2014 roku. Dziesięć lat temu doszło do epidemii, która uśmierciła niemal wszystkich ludzi. Genetycznie zmodyfikowane małpy przewodzą wielotysięcznej populacji orangutanów, szympanów i goryli. Ich liderem jest Caesar, który doprowadził człokołształtne do rewolucji. Okazuje się, że w ruinach San Francisco istnieje kolonia ludzi odpornych na wirus. Ich przywódcą jest były policjant Dreyfus. Podczas wyprawy zwiadowczej dochodzi do spotkania ludzi i małp. Konfrontacja jest nieunikniona.

TVN, GODZ. 22.50

● **SIEDEM** – Amerykański thriller z 1995 roku. Detektyw David Mills rozpoczyna pracę w wydziale zabójstw. Jego poprzednik William Somerset, któremu trudno pogodzić się z przejściem na emeryturę, musi mu w ciągu tygodnia przekazać obowiązki. Tymczasem miastem wstrząsa seria dziwnych morderstw. Detektywi odkrywają, że każda kolejna ofiara to swego rodzaju ucieleśnienie jednego z siedmiu grzechów głównych: obżarstwa, chciwości, lenistwa, łubieżności, pychy, zazdrości i gniewu.

TVP 1, GODZ. 23.35

● **MAPY GWIAZD** – Kanadyjsko-amerykańsko-francusko-niemiecki komediodramat z 2014 roku. Weissowie to hollywoodzka dynastia. Doktor Stafford, autor poradników, za pomocą sesansów przynosi ukojenie gwiazdom filmowym. Jego żona Cristina jest skupiona na karierze 13-letniego syna, który po kilkuletnim odwyku ma odbudować wiarygodność w oczach producentów. Córka Weissów, piromanka, powraca z sanatorium ze śladami poparzeń twarzy. Dziewczyna zaprzyjaźnia się z Jerome'm, który w oczekiwaniu na karierę zarabia jako kierowca limuzyny. Chłopak liczy, że przełomem może być romans z przebrzmiałą gwiazdą żyjącą w cieniu sławnej matki.

MATEMATYKA
507 869 805

TVP1

5.05 Klan (3802) 5.25 Klan (3803) 5.55 Magazyn Ekspresu Reporterów 6.50 Policzmy się dla Polski – felieton 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 7.35 Rok w ogrodzie 8.00 Rok w ogrodzie extra 8.15 wojsko-polskie.pl (150) 8.40 Pełnosprawni (403) 9.10 Prywatne życie zwierząt 2 (10): Świat oczami zwierząt 9.40 Fascynujący świat: Superinteligencja 10.45 Sprawa dla reportera 11.45 Most na Renie – dramat wojenny, USA (1969); reż.: John Guillermin; wyk.: George Segal, Robert Vaughn, Ben Gazzara, Bo Hopkins 13.45 Okrasa łamie przepisy 14.15 Z pamięci: Zbigniew Herbert 14.25 Ozdrowieńcy (7) 15.05 Sekretne życie kotów (7) 15.55 To był rok! (25) 17.00 Teleexpress 17.20 Pogoda 17.30 Jaka to melodia? (4598) 18.30 Stulecie Winnych 3 (37) 19.25 Sport 19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda 20.10 Alarm! 20.35 Komisarz Alex 12 (144): Intruz – serial kryminalny TVP; reż.: Krzysztof Lang; wyk.: Grażyna Suchocka, Piotr Mielnik, Krystian Wieczorek, Magdalena Walach, Beata Fido, Piotr Bondyra 21.35 Hit na sobotę: Czas zemsty – film akcji, USA (2013); reż.: Niels Arden Oplev; wyk.: Collin Farrell, Noomi Rapace, Dominic Cooper (dozwolone do lat 16) 23.40 Sprawa się rypla – komedia, Polska; reż.: Janusz Kidawa; wyk.: Franciszek Pieczka, Anna Miesiąc, Roch Sygittowicz, Wawrzyn Pytlarz, Justyna Pilarz 1.20 Mapy gwiazd – dramat, Kanada/Niemcy/Francja/USA (2014); reż.: David Cronenberg; wyk.: Julianne Moore, Robert Pattinson, Mia Wasikowska, John Cusack (dozwolone od lat 18) 3.20 Jaka to melodia? (4598) 4.05 Z pamięci: Zbigniew Herbert 4.10 Zakończenie dnia

TVP2

5.00 U Pana Boga za piecem – komedia, Polska; reż.: Jacek Bromski; wyk.: Ira Łączina, Jan Wieczorkowski, Krzysztof Dzierma, Andrzej Zaborski, Ania Janowska, Artur Krawczyński, Alicja Bach, Iwona Szczesna, Eliza Krasicka, Małgorzata Płońska 6.50 Dla niesłyszących: M jak miłość (1587) 7.55 Pytanie na śniadanie 11.15 Zainwestuj w marzenia 3 (37): Praca zdalna 11.30 Rodzinny ekspres: Hospicja perinatalne 12.05 Arktyczna przygoda – film obyczajowy, USA (2014); reż.: Roger Spottiswoode; wyk.: Dakota Goyo, Goran Visnjic, Bridget Moynahan 14.00 Familiada (2719) 14.35 Koło fortuny (1033) 15.15 Wojciech Ciejrowski – boso przez świat

(117) 15.50 Smaki świata po polsku 2 (15) 16.20 Na dobre i na złe (809): Narodziny Edzia 17.20 Na sygnale (311): Co za dużo, to nie zdrowo 17.50 Słowo na niedzielę 18.00 Panorama 18.20 Pogoda 18.30 Postaw na milion (264) 19.25 Rodzinka.pl 8 (174): Nie chcę być babcią 20.00 Dance Dance Dance 3 (7) (1) 21.05 Dance Dance Dance 3 (7) (2) 22.15 Hity wszech czasów (19) 23.20 Nie ma tego złego – komedia romantyczna, Belgia/Francja (2017); reż.: Valerie Lemercier; wyk.: Valerie Lemercier, Patrick Timsit, Helen Vincent 1.05 Kryptonim HHHH – film fabularny, Belgia/Wielka Brytania/Francja/USA (2017); reż.: Cedric Jimenez; wyk.: Jason Clarke, Rosamund Pike, Jack O'Connell, Jack Reynor (dozwolone do lat 16) 3.15 Pograbek – film obyczajowy, Polska; reż.: Jan Jakub Kolski; wyk.: Grażyna Błęcka-Kolska, Mariusz Sanier, Franciszek Pieczka, Elżbieta Dębska, Tadeusz Szymków, Lech Gwit, Ewa Kamas 4.30 Rodzinka.pl TVP 4.55 Rodzinka.pl 5.20 Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 6.30 Stacja Innowacja 6.45 Turystyczna jazda 7.00 Barwy szczęścia (2379) 7.25 Barwy szczęścia (2380) 7.55 Pytanie na śniadanie 11.25 Nela Mała Reporterka (40) 11.45 W Krainie Baśni (10) 12.15 Powroty (53) 12.35 Na dobre i na złe (804) 13.30 The Voice Kids 3 (7) 14.30 The Voice Kids 3 (8) 15.30 Okrasa łamie przepisy 16.00 Kulturalni PL (559) 17.00 Teleexpress 17.20 M jak miłość (1577) 18.10 Szansa na sukces. Opole 2021 (8): Sound'n'Grace 19.10 Kabaretowe Naj 19.30 Wiadomości 20.05 Sport 20.10 Pogoda 20.20 Sprawiedliwi. Kto ratuje jedno życie... (6/7) 21.10 Sanatorium miłości 3 (5) 22.05 Lekcje pana Kuki – film obyczajowy, Polska/Austria (2007); reż.: Dariusz Gajewski; wyk.: Łukasz Garlicki, August Diehl, Nadia Cameron - Blakey, Andrzej Grabowski, Anna Przybylska, Mirosław Zbrojewicz, Łukasz Simlat, Krzysztof Stroiński, Tomasz Karolak, Lech Mackiewicz 23.45 W rytmie disco: Krzysztof Jarczyński 0.10 M jak miłość (1577) 1.00 Powtórki programów

TELEWIZJA
KRAKÓW

6.00 Dla niesłyszących: Telekurier 6.30 Reportaż 7.05 Dla niesłyszących: Spotkania w świecie ciszy 7.25 Pogoda 7.35 Turystyczna jazda 07.50 Starszaki 8.15 Antenowe remanenty 8.30 Operacja Zdrowie 9.00 Szkocja. W poszukiwaniu dzikiej przyrody 10.00 Pogoda 10.03 Muzealne opowieści 10.06

Ziołowa apteka 10.19 W dobrej wierze 10.39 Kronika kulturalna 10.51 Turystyczna jazda 11.02 Jedź bezpiecznie 11.11 Odkryj regiony 11.26 Prosto z lasu 11.45 OnkoczuJNI (1/21) 12.05 Moda na rodzinę 12.35 Qulszo! – kulinarne potyczki 13.05 Wiosna z TVP3 Lublin 13.20 Wiosna z TVP3 Lublin 13.40 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie 14.10 Moje życie XXL 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15.20 Dobre historie 15.50 Okiem wiary 16.20 Wiosna z TVP3 Lublin 16.40 Pogoda 16.45 Dziennik regionów 17.00 Boso przez świat 17.30 Pogoda 17.40 Pod Tatrami 17.51 Spichlerz smaków 18.01 Kalejdoskop regionalny 18.12 Krzemionki 30. Przystanek reportaż 18.30 Kronika 18.52 Pogoda 18.55 Rzeź w kulturze 19.18 Kronika kulturalna 19.26 Twarze teatru. Reaktywacja: Tadeusz Malak 20.00 Piosenka dla Ciebie 21.00 Piosenka u Ciebie 21.30 Kronika 21.44 Pogoda 21.46 Kronika sportowa 21.46 Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących: Dziennik regionów 22.25 Regionalny magazyn sportowy 22.35 Pogoda 22.45 Kryminalna Siódemka 23.05 Kabaret. Super Show Dwójki 0.00 Astronarium 0.30 Pozyteczni.pl 1.00 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie 1.25 Reportaż – cykl reportaży społecznych. 1.45 Starszaki – magazyn 2.10 Dla niesłyszących: Spotkania w świecie ciszy – magazyn 2.35 Antenowe remanenty

POLSAT

5.25 Telezakupy TV Okazje 6.00 Nowy dzień 8.25 Astro Boy – film animowany Hongkong/USA/Japonia (2009) 10.10 Ewa gotuje – magazyn kulinarny 10.40 Nasz nowy dom (235, 236) – reality show 12.40 Bogaty dom – biedny dom – reality show 13.40 Łowcy nagród – teleturniej 14.40 Rolnicy. Podlasie – serial dokumentalny 15.45 Więzienie (36–39) – serial dokumentalny 17.45 Chłopaki do wzięcia (193, 194) – serial dokumentalny 18.50 Wydarzenia 19.25 Gość „Wydarzeń” 19.45 Sport, pogoda 20.05 Kowalscy kontra Kowalscy (19, 20-ost.) – serial obyczajowy 21.15 Jak rozpetaliśmy II wojnę światową (3-ost.): Wśród swoich – komedia Polska (1969) 22.50 Resident Evil: Zagłada – horror Francja/Australia/Niemcy/USA (2007) 0.55 Victor Frankenstein – horror s.f. USA/Wielka Brytania/Kanada (2015) 3.10 Tajemnice losu

tvn

4.55 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 5.55 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 6.55 Wymarzone ogrody 4 – program rozrywkowy 7.25 Efekt Domina – serial dokumentalny 8.00 Dzień Dobry TVN 11.30 Brzydula 2 (139–143) – serial komediowy 14.00 Na Wspólnej (3214–3217) – se-

rial obyczajowy 15.50 MasterChef Junior – program rozrywkowy 17.25 Wymarzone ogrody 4 – program rozrywkowy 18.00 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 19.00 Fakty 19.25 Sport, pogoda – program informacyjny 19.45 Uwaga! – magazyn reporterów 20.00 Power Couple – reality show 21.30 W starym, dobrym stylu – komedia USA (2017) 23.40 Legion samobójców – film s.f. USA (2016) 2.10 Uwaga! 2.30 NOC Magii

TVN 7

5.15 Szkoła – serial paradokumentalny 6.15 Kosmiczny wykop – serial animowany 6.30 Wizja na miłość 6 – reality show 7.35 Ukryta prawda (1031–1033) – serial paradokumentalny, Polska 10.35 Hotel Paradise – Rajskie Rozdanie 3 – reality show 12.40 Uwolnić orkę – film familijny USA/Francja (1993) 15.00 Akademia policyjna – komedia USA (1984) 17.10 Robin Hood – dramat przygodowy USA/Wielka Brytania (2010) 20.00 Harry Potter i Insygnia Śmierci: Część 2 – film przygodowy USA/Wielka Brytania (2011) 22.45 Człowiek demolka – film sensacyjny USA (1993) 1.10 Akademia policyjna 2: Pierwsze zadanie – komedia USA (1985) 3.05 NOC Magii

TV 4

6.00 Najgroźniejsi kierowcy świata (1–3) 8.05 Galileo (870, 871) – program popularnonaukowy 10.05 Mistrz kierownicy ucieka – komedia sensacyjna USA (1977) 12.05 STOP Drogówka – magazyn policyjny 13.10 Siła modlitwy – dramat obyczajowy USA (2015) 15.50 Policjantki i policjanci (766–768) – serial obyczajowy 18.50 Domowe rozgrywki – serial komediowy 19.00 Galileo 20.00 Policjantki i policjanci (769, 770) – serial obyczajowy 22.00 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny (480, 481) – serial kryminalny 0.00 Bez litości 2 – horror USA (2013) 205 Interwencja 2.25 Disco Polo Life 3.25 Top 10 – lista przebojów

PULS

6.00 Łowcy skarbów – serial przygodowy 7.00 Taki jest świat 8.00 Lombard. Życie pod zastaw (30–32) – serial obyczajowy Polska 11.00 Lombard. Życie pod zastaw 3 (146) – serial obyczajowy 12.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (148, 150, 151) – serial obyczajowy 15.00 Lombard. Życie pod zastaw 8 (404–408) – serial obyczajowy Polska 20.00 Rocky 2 – dramat USA (1979) 22.30 Twierdza – thriller USA (1996) 1.10 Ostateczna rozgrywka – film sensacyjny Kanada/USA (2004) 3.10 Castle – serial kryminalny 4.05 Zobacz to!

PROPOZYCJE
NA SOBOTĘ

TVN, GODZ. 21.30

● **W STARYM, DOBRYM STYLU** – Amerykańska komedia kryminalna z 2017 roku. Trzej najlepsi przyjaciele – Willie, Joe oraz Al (Alan Arkin) – pewnego dnia odkrywają, że ich fundusz emerytalny został zlikwidowany. Zdesperowani postanawiają działać, aby na starość móc samodzielnie opłacać swoje rachunki. Stawiają wszystko na jedną kartę i zaczynają planować skok na bank, który odpowiedzialny jest za ich problemy finansowe.

★★★

TVP 1, GODZ. 21.35

● **CZAS ZEMSTY** – Film sensacyjny produkcji amerykańskiej z 2013 roku. Szef mafii Alphonse Hoyt od jakiegoś czasu otrzymuje anonimowe listy z pogrozkami, a jego ludzie giną w niewyjaśnionych okolicznościach. Najbardziej zaufany człowiek i prawa ręka Alphonse'a, Victor – mieszkający na przedmieściach samotnik, poznaje sąsiadkę, Beatrice. Zaczyna się z nią spotykać, nie domyślając się, że kobieta nie jest tak krucha, na jaką wygląda. Jej cel to ukaranie ludzi, którzy ją skrzywdzili.

★★★

TVP 11, GODZ. 23.20

● **NIE MA TEGO ZŁEGO...** – Komedia produkcji francusko-belgijskiej z 2017 roku. Po odejściu męża i utracie pracy Marie-Francine zostaje zmuszona do powrotu do rodzinnego domu. Najbliżsi postanawiają jej pomóc. Piszą jej CV, szukają partnera, a nawet proponują udział w programie rozrywkowym. Marie-Francine musi zweryfikować swoją filozofię życiową. Spotyka Miguela, czarującego kucharza, który znalazł się w podobnej sytuacji.

★★★

TVP 1, GODZ. 23.40

● **SPRAWA SIĘ RYPLA** – Polska komedia z 1985 roku. Rodzina Placków pochowała niedawno babcię, seniorkę rodu, która miała właśnie obchodzić setne urodziny. Tymczasem Placków odwiedza urzędniczka; przekonana, że jubilatka żyje, wręcza jej synowi Ludwikowi prezenty od władz gminy. Skąpy i chciwy gospodarz nie wyprowadza gościa z błędu. Jest pewien, że oszustwo nie wyjdzie na jaw – skromny pogrzeb babki widzieli tylko sąsiedzi...

ZAPRASZAMY DO BARÓW MLECZNYCH NA SMACZNE I NIEDROGIE POTRAWY

- Bar „BIĘCZYCE”, os. Kazimierzowskie 22 ➔ tel. 12 648 15 10
- Bar „CENTRALNY”, os. Centrum C1 ➔ tel. 12 644 14 95
- Bar „SZKOLNY”, os. Na Skarpie 24 ➔ tel. 12 644 34 02
- Bar „PÓŁNOCNY”, os. Teatralne 11 ➔ tel. 12 644 40 87

Nowohuckie bary mleczne działają przy zachowaniu reżimu sanitarnego.

Potrawy można zamawiać tylko na wynos.

POTRAWY I GARMATERYA – W WYKONANIU PRACOWNIKÓW RESTAURACJI „PIASTOWSKA”

os. Kazimierzowskie 22, BAR MLECZNY obok „LUDWIKA”
Tel. 606 205 558 lub 12 648 15 10.

Zapraszamy stałych i nowych klientów do zamawiania
pysznych wyrobów garmateryjnych bez konserwantów.

Różne rodzaje pierogów: ruskie, z mięsem, z serem, z kapustą białą i pieczarkami, z kapustą kiszoną i mięsem lub grzybami, z jagodami i truskawkami, a także leniwe Ewy ● kluski śląskie i kopytka ● uszka z grzybami i z mięsem ● naleśniki z serem i jabłkami ● placki ziemniaczane ● gołąbki z ryżem i mięsem ● kotlety mielone ● krokiety z mięsem, z jajkiem, kapustą białą i pieczarkami, kapustą kiszoną i mięsem lub grzybami oraz z serem i pieczarkami ● surówka z kiszoną kapustą ● sałatki: jarzynowa, pieczarkowa, „palce lizać” i śledziowa ● śledziki w śmietanie i po japońsku.

ODBIÓR I ZAMAWIANIE W BARZE MLECZNYM, os. Kazimierzowskie 22

lub W SKLEPACH: Delikatesy w os. Centrum C tel. 12 644 30 20, os. Kościuszkowski tel. 12 644 05 34, os. Mogiła tel. 12 644 47 11, DH Wanda tel. 12 648 13 25. Zapraszamy w godzinach 10-18.

TV P1

5.10 Klan (3804) 5.30 Klan (3805)
6.00 Słownik polsko@polski 6.25 woj-
sko-polskie.pl (150) 6.55 Słowo na nie-
dziele: M jak Y, czyli coś oczywistego
7.00 Transmisja mszy świętej z Sank-
tuarium Bożego Miłosierdzia w Ła-
giewnikach 8.00 Tydzień 8.30 Zakochaj
się w Polsce (206): Głógów 9.05 We-
terynarze z sercem (107) 9.30 Przyrod-
nik na tropie (6): Ryś 10.00 Msza świę-
ta 11.50 Między ziemią a niebem 12.00
Anioł Pański 12.15 Między ziemią a
niebem 12.50 Pasterz: Jasnogórskie
Śluby Narodu – serial dokumentalny
13.15 BBC w Jedynce: Szpiegdy wśród
zwierząt 2 (4): Obszary podbiegunowe
14.15 Z pamięci: Daniel Szczechura –
felieton 14.25 Okrasa łamie przepisy –
magazyn kulinarny 14.55 Policzmy się
dla Polski – felieton 15.05 Komisarz
Alex 12 (144): Intruz – serial kryminal-
ny TVP; reż.: Krzysztof Lang; wyk.:
Grażyna Suchocka, Piotr Mielnik, Kry-
stian Wiczorek, Magdalena Walach,
Beata Fido, Piotr Bondyra, Zbigniew
Lesień, Agnieszka Kogucka, Norbert
Rakowski, Jakub Wiczorek 16.05 Se-
kretne życie kotów (8) 17.00 Tele-
express 17.20 Pogoda 17.30 Ojciec
Mateusz 25: Ojciec Mateusz (324)
18.30 Jaka to melodia? (4605) 19.25
Sport 19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda
20.15 Stulecie Winnych 3 (38) 21.15
To był rok! (26) 22.25 Zakochana Je-
dynka: Dzień w Middleton – kome-
dia, USA (2013); reż.: Adam Rod-
gers; wyk.: Andy Garcia, Vera Far-
miga, Taissa Farmiga 0.15 Czas ze-
msty – film akcji, USA (2013); reż.:
Niels Arden Oplev; wyk.: Collin Far-
rell, Noomi Rapace, Dominic Cooper
(dozwolone do lat 16) 2.20 Miłość od
pierwszego dziecka – komedia krymi-
nalna, Francja (2015); reż.: Anne
Giafferi; wyk.: Patrick Bruel, Isabelle
Carre, Laurent Stocker, Alice De
Lencquesaing, Thomas Soliveres (do-
zwolone do lat 16) 4.00 Jaka to melo-
dia? (4605) 4.50 Z pamięci: Daniel
Szczechura 4.55 Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Hity wszech czasów (9) 7.00
Barwy szczęścia (2381) 7.25 Ja gorę!
– film TVP; reż.: Janusz Majewski;
wyk.: Jerzy Turek, Jerzy Wasowski,
Cezary Julski, Kaziemierz Rudzki,
Krystyna Kołodziejczyk, Marian
Opania, Władysław Hańcza 08.00
Kino retro - Fredek uszczęśliwia
świat 83'; komedia; reż.: Zbigniew
Ziemiński; wyk.: Karolina Lubień-
ska, Zbigniew Rakowiecki, Lena Że-
liska, Jerzy Czapliński, Loda Hala-
ma, Wanda Jaroszevska, Józef Kon-
drat, Tadeusz Wesołowski, Antoni
Fertner, Józef Orwid 9.30 Ziarno: Ni-
gdy się nie podawaj 10.00 Transmisja
mszy świętej 11.50 Między ziemią a
niebem 12.00 Anioł Pański 12.15 Mię-
dy ziemią a niebem 12.50 Via Doloro-
sa: Droga Zbawienia 14.05 Jan Serce
(4/10): Pieszczoty 15.15 Kabaret. Super
Show Dwójki (8) 16.05 Leśniczówka
(250) 16.30 Leśniczówka (251) 17.00
Teleexpress 17.20 M jak miłość (1578)
18.15 Kabaretomaniacy (6) 19.10 Lajk!
19.30 Wiadomości 20.05 Sport 20.10
Pogoda 20.20 Osiecka (9) 21.15 Bady-
le – spektakl teatralny, Polska; reż.:
Andrzej Barański; wyk.: Ewa Dał-
kowska, Radosław Pazura, Edyta Ol-
szówka, Andrzej Mastalerz 22.15
Program rozrywkowy 23.20 Szlak na-
dziei (9) 0.10 M jak miłość (1578) 1.00
Powtórki programów

TELEWIZJA
KRAKÓW

6.00 Operacja Zdrowie 6.30 Astrona-
rium 7.05 Moje życie XXL 7.55 Pogo-
da 1 8.00 Całkiem niezła historia 8.15
Całkiem niezła historia 8.30 Agape –
magazyn 9.00 Z nurtem życia – film
dokumentalny 10.00 Pogoda 10.02 Mu-
zealne opowieści 10.05 Pod Tatrami
10.16 Krzemionki 30. Przystanek re-
portaży 10.31 Magazyn medyczny 10.46
Kalejdoskop regionalny 11.01 Wole
dokument – dyskusja 12.05 Głos regio-
nów 13.00 Piosenka dla Ciebie – kon-
cert zyczeń 14.05 Piosenka u Ciebie –
cykl reportaży 14.30 Rączka gotuje
15.00 Koronka do Miłosierdzia Boże-
go 15.20 Kościół z bliska 15.50 Nabo-
żeństwo ewangeliczne w Poznaniu
16.40 Pogoda 16.45 Dziennik regionów
17.00 Tydzień 17.30 Pogoda 17.41
Twarze teatru. Reaktywacja: Tadeusz
Malak – magazyn kulturalny 18.06
Rzecz w kulturze 18.30 Kronika – ser-
wis informacyjny 18.52 Pogoda 18.55
Bliżej polityki 19.09 Krzemionki 30.
Przystanek reportaży – cykl reportaży
19.24 Wszystko po krakowsku: „A
wszystko to Ty...” Jubileusz Marka Gre-
chuty – Koncert Galowy SFP (1) 20.00
Hity wszech czasów – magazyn mu-
zyczny 21.00 Cafe piosenka: Kamila
Malik – talk-show 21.30 Kronika – ser-
wis informacyjny 21.44 Pogoda 21.46
Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto
22.00 Dla niesłyszących: Dziennik re-
gionów 22.25 Regionalny magazyn
sportowy 22.40 Pogoda 22.45 Krymi-
nalna Siódemka extra – magazyn 23.05
Dance Dance Dance 3 – widowisko
rozrywkowe 00.05 Dance Dance Dan-
ce 3 1.00 Z nurtem życia – film doku-
mentalny; reż.: Tomasz Kotas, Krzysz-
tof Sarapata 2.05 Tydzień 2.35 Krymi-
nalna Siódemka extra – magazyn 2.50
Operacja Zdrowie – magazyn medycz-
ny 3.15 Antywarian remanenty 3.30 Cafe
piosenka: Kamila Malik 4.00 Agape –
magazyn 4.30 Dla niesłyszących:
Dziennik regionów 5.00 Głos regionów

POLSAT

5.25 Telezakupy 6.00 Nowy dzień
7.55 Złoga G – film familijny USA
(2009) 9.50 Opowieści z Narnii: Książ-
kę Kaspian – film przygodowy Wiel-
ka Brytanii/USA (2008) 13.05 Twoja
Twarz Brzmie Znajomo – program roz-
rywkowy 15.00 Formuła 1: Grand Prix
Hiszpanii 17.40 Nasz nowy dom – re-
ality show 18.40 Domowe rozgrywki –

serial komediowy 18.50 Wydarzenia
19.20 Sport, pogoda 19.30 Państwo w
państwie – program publicystyczny
20.00 Kabaret na żywo – Klinika Ske-
czów Męczących 22.20 Faceci w czer-
ni 2 – komedia s.f. USA (2002) 0.00
W imię zasad – thriller USA (2014)
2.15 Tajemnice losu

tvn

5.05 Uwaga! 5.25 Ukryta prawda –
serial paradokumentalny 6.25 Kuchenne
rewolucje – program rozrywkowy
7.25 Nowa Maja w ogrodzie – magazyn
ogrodniczy 7.55 Akademia ogrodnika –
magazyn ogrodniczy 8.00 Dzień Dobry
TVN 11.30 Co za tydzień 12.05 Inspi-
rujące kobiety (1) – magazyn 12.40 Po-
wer Cuple – reality show 14.10 Lego
Masters (1) – program rozrywkowy
15.45 Pieniądze to nie wszystko – ko-
media Polska (2001) 18.00 Totalne re-
monty Szelągowskiej – program roz-
rywkowy 19.00 Fakty 19.25 Sport, po-
goda 19.45 Uwaga! 20.00 MasterChef
Junior – program rozrywkowy 21.35
Skok stulecia – film sensacyjny USA
(2018) 0.20 Ex Machina – dramat s.f.
Wielka Brytania (2014) 2.35 Kuchenne
rewolucje – program rozrywkowy
3.40 NOC Magii

TVN 7

tvn

5.15 Szkoła – serial paradokumentalny
6.15 Kosmiczny wykop – serial animo-
wany 6.30 Wizja na miłość 6 – reality
show 7.25 Po pierwsze kino 3 – pro-
gram rozrywkowy 7.30 Ukryta prawda
(1035–1038) – serial para dokumental-
ny 11.30 Rozwód. Walka o wszystko –
serial paradokumentalny 12.30 Hotel
Paradise 3 (43, 44) – reality show 14.00
Ślub od pierwszego wejrzenia 5 – reali-
ty show 15.35 Akademia policyjna 2:
Pierwsze zadanie – komedia USA
(1985) 17.25 Harry Potter i Insygnia
Śmierci: część 2 – film przygodowy
USA/Wielka Brytania (2011) 20.00
Władca Pierścieni: Drużyna Pier-
ścienia – film fantasy USA/Nowa Ze-
landia (2001) 23.55 Stan gry – dra-
mat kryminalny USA/Wielka Bryta-
nia/Francja (2009) 2.35 Zbrodnie z
pierwszych stron gazet – serial doku-
mentalny 3.40 NOC Magii

TV 4

6.00 Szczecińskie lata Toma i Jerry'ego
(36–38) – serial animowany 7.35 Tom
i Jerry: Dziadek do orzechów – film
animowany USA (2007) 8.35 Mistrz
kierownicy ucieka – komedia sensa-
cyjna USA (1977) 10.35 Galileo (871,
872) – program popularnonaukowy
12.35 STOP Drogówka – magazyn po-
licyjny 13.35 Gwiazdy Kabaretu – pro-
gram rozrywkowy 14.45 Agent XXL
2 – komedia USA (2006) 16.50 Biały
Tygrys – film wojenny Rosja (2012)
19.05 Galileo (873) – program popular-
nonaukowy 20.05 Złoga – film sensa-
cyjny Rosja/Kambodża (2016) 22.45
Królowie nocy – dramat sensacyjny
USA (2007) 1.05 Gwiazdy Kabaretu
2.05 Interwencja 2.25 Disco Polo Life
3.25 Top 10 – lista przebojów

PULS

PULS

5.55 Rodzinny interes 4 (175–178) –
serial obyczajowy 9.45 Był sobie ksią-
żę – film familijny Kanada (2018)
11.35 Królowa Śnieżka – baśń fil-
mowa USA (2012) 13.25 Najpiękniej-
sze baśnie braci Grimm: Sześciu za-
wsze sobie radę da – baśń filmowa
Niemcy (2014) 14.50 Najpiękniejsze
baśnie braci Grimm: Niedźwiedzia
skóra – film familijny Niemcy (2015)
16.05 Zaczarowana – komedia fanta-
sy USA (2007) 18.25 Taxi 2 – kome-
dia sensacyjna Francja (2000) 20.00
John Wick – film sensacyjny USA
(2014) 22.00 Focus – komedia krymi-
nalna Argentyna/USA (2015) 0.00
Wyrok śmierci – film sensacyjny
USA (2007) 2.20 Zobacz to!

NA ŚCIEŻKACH WYMIERANIA

Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, abyście zaludnili ziemię
i uczynili ją sobie poddaną; abyście panowali nad rybami
morskimi, nad ptactwem powietrznym i nad wszystkimi zwierzęta-
mi pełzającymi po ziemi. (Rdz1, 28)

W zbiorach Muzeum Archeologicznego w Krakowie, zarówno w gmachu
głównym przy ul. Poselskiej, jak i Oddziale w Branicach, znajdują się ko-
ści, zęby oraz ciosy żyjących wiele lat temu na terenie naszego miasta ma-
mutów. Ten wielki ssak ery plejstocenijskiej przybył do Europy ok. 500 ty-
sięcy lat temu. Dopiero ok. 15 tysięcy lat temu mamuty zaczęły wymierać,
by ostatecznie zniknąć z powierzchni ziemi w holocen ok. 8 tys. lat temu.
Jedynie karłowata forma mamuta przetrwała do III tys. p.n.e. na Wyspie
Wrangla.

Zęby mamuta i fragment kopii malowidła ściennego z wystawy Muzeum Ar-
cheologicznego w Krakowie.

Wyginiecie mamutów, a wraz z nimi
m.in. tygrysów szablozębnych, nie-
dźwiedzi jaskiniowych, nie było pierw-
szym, a i nie jest zapewne ostatnim
wymieraniem na naszej planecie. Ta-
kich „megakryzysów” związanych z
zanikiem dużej ilości gatunków, zarów-
no roślin, jak i zwierząt było w dzie-
jach ziemi kilka. O ile do wymierania
ordowickiego (ok. 438 mln lat temu),
dewońskiego (ok. 374 mln lat temu),
permskiego (ok. 250 mln lat temu),
triasowego (ok. 201 mln lat temu) i
kredowego (ok. 66 mln lat temu) w
żadnym stopniu nie przyczynił się czło-
wiek – bo nie istniał – to już na wy-
mieranie megafauny na przestrzeni
ostatnich kilkudziesięciu tysięcy lat,
mógł mieć, bądź miał wpływ.

Za przykład posłużyć może sytuacja,
jaka miała miejsce po przybyciu homo
sapiens do Australii ok. 45 tysięcy lat
temu. Na tym izolowanym terenie żyły
m.in. od 1,5 miliona lat największe tor-
bacze, jakie kiedykolwiek chodziły po
ziemi – diprotodony. Przetrwały tu
zmiany klimatu oraz ponad dziesięć
złodowceń. Wymierać zaczęły, kiedy
pojawiał się nowy drapieżnik – homo
sapiens. Niepozorny człowiek posługu-
jący się kamienną czy krzemienną bro-
nią był dla diprotodona nowym, nie-
znanym wcześniej zagrożeniem. Te
wolno rozmnażające się torbacze, z nie-
licznym potomstwem, zabijane nawet
pojedynczo dla mięsa, nie mogły wy-

równać bilansu – śmiertelność tych
zwierząt przewyższała rozrodczość. Do
tego dochodziła, znana już przez przy-
byłych do Australii ludzi, gospodarka
żarowa. Wypalanie rozległych połaci
buszu i gęstego lasu zmieniło ekologię
części kontynentu. Zmiana klimatu, w
tamtym okresie również miała znacze-
nie. Naruszenie delikatnego ekosyste-
mu przez człowieka i zmiany klima-
tyczne osłabiły zdolność do regeneracji.
Wyginęło wtedy 90% megafauny au-
stralijskiej.

Podobne katastrofy ekologiczne mia-
ły miejsce na wielu terenach, na któ-
rych pojawili się ludzie. Obie Amery-
ki, Madagaskar, wyspy na Oceanie
Spokojnym, Atlantyckim, Indyjskim i
Morzu Śródziemnym – wszystkie te
miejscu doświadczyły wymierania. Naj-
pierw przez ekspansję przez łowców-
zbieraczy, następnie poprzez rozprze-
strzenianie się rolników. Obecnie dzia-
łalność przemysłowa, zanieczyszczenia,
rabunkowa eksploatacja lasów, zasob-
ów morskich niesie ze sobą niebezpie-
czeństwo, że wiele obecnie żyjących
zwierząt podzieli los mamutów czy di-
protodonów. Ich zagłada to nie efekt
popytu na skóry czy smaczne mięso,
ale często zwierzęta w swoim natural-
nym środowisku nie mają miejsca do
życia, gdyż z ich terenów wypiera je
człowiek.

Irena Wójcik

Fot.: R. Liwoch i I. Wójcik

F.H.U. „ELMAR”
Plac Targowy „Piast”, paw. 3 (os. Piastów 60A)

ROWERY:

sprzedaż, komis, części
i akcesoria rowerowe, serwis

Santander
CONSUMER BANK

10x0%

raty
10x0%

SPRAWDŹ

TVP1

5.10 Przysięga (405) **6.00** Elif (973) **6.50** Policzmy się dla Polski **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Okiem wiary **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.30** Policzmy się dla Polski **8.40** Ranczo 9 (105): Nowe wyzwania **9.40** Komisarz Alex 6 (68): Uciekinierzy **10.35** Ojciec Mateusz 24 (313): Kłątwa **11.25** Kasta: Przeszkoda – serial paradokumentalny **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda – magazyn **12.35** Magazyn rolniczy **12.50** BBC w Jedynce: Szpiezy wśród zwierząt 2 (4): Obszary podbiegunowe – cykl dokumentalny, Wielka Brytania (2020) **14.00** Elif (974) – serial, Turcja (2018) **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! **15.35** Gra słów. Krzyżówka (369) – teleturniej **16.05** Przysięga (406) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4602) **17.55** Klan (3806) **18.20** Kasta: To już przestępstwo **18.55** Jeden z dziesięciu (12/120) **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! **20.30** Leśniczówka (390) **21.00** Teatr Telewizji: Norymberga; spektakl teatralny, Polska; reż.: Waldemar Krzystek; wyk.: Janusz Gajos, Dominika Ostalowska, Halina Łabonarska **22.35** Świat bez fikcji: Święta wojna Rosjan **23.35** Putin: Historia rosyjskiego szpiega. Wrogowie i zdrajcy **0.35** Dzień w Middleton – komedia, USA (2013); reż.: Adam Rodgers; wyk.: Andy Garcia, Vera Farmiga, Taissa Farmiga **2.25** Nowe życie – thriller psychologiczny, USA (2008); reż.: John Glenn; wyk.: Paul Walker, Piper Perabo, Brooklyn Proulx, Bob Gunton **4.05** Paderewski. Człowiek czynu, sukcesu i sławy **4.55** Zakończenie dnia

TVP2

4.50 Cafe piosenka: Kinga Rutkowska – talk-show **5.20** Na dobre i na złe (659): Życie za życie – serial **6.15** Cichy legion: Chrystusowiec ks. Rudolf Marszałek – cykl reportaży **6.30** Cichy legion: Sługa Boży ks. Michał Rapacz – cykl reportaży **6.50** Familiada (2363) – teleturniej **7.30** Pytanie na śniadanie – pobudka **07.55** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.15** Policzmy się dla Polski **11.25** Rodzinka.pl 6 (134): Miłosne manewry – serial komediowy **12.00** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2442) – serial obyczajowy **12.30** Koło fortuny (750) – teleturniej **13.15** Kozacka miłość (108) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **14.05** Va Banque (249) – teleturniej **14.35** Na sygnale (286): Patrz, komu ufasz – serial fabularyzowany **15.05** Górszy ratownicy (62): Droga bez powrotu (2) – serial obyczajowy, Niemcy (2015) **15.50** Zainwestuj w marzenia 3 (38): Nowe media w biznesie – serial **16.00** Koło fortuny (1035) **16.35** Familiada (2364) **17.15** Promyk nadziei (34) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (250) **18.45** Kozacka miłość (109) **19.35** Barwy szczęścia (2442) **20.10** Barwy szczęścia (2443) **20.40** Kulisy serialu „M jak miłość” (1321) **20.55** M jak miłość (1588) – serial **21.50** Miłość i medycyna 2 (8) **22.45** The Good Doctor (39) **23.40** Mustang – dramat, Francja/Niemcy/Turcja (2015); reż.: Deniz Gamze Ergüven; wyk.: Erol Afsin, Doda Zeynep Dođutlu, Elit Yücan, Güneş Nezihe Tensoy, Tudba Sungurođlu (dozwolone do lat 16) **1.25** Warto kochać (56) **2.25** Chopin. Pragnienie miłości – dramat, Polska (2002); reż.: Jerzy Antczak; wyk.: Danuta Stenka, Adam Woronowicz, Bożena Stachura, Andrzej Zieliński, Marian Opania, Jerzy Zelnik, Jadwiga Barańska, Anna Radwan, Piotr Adamczyk **4.25** Rodzinka.pl **4.50** Zakończenie programu

TV POLONIA

6.00 Mistrzowie: Irena Szewińska **6.30** Książd pułkownik **6.55** Rok 1981. Kalendarium (17) **7.00** To je Borowicz **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.20** Przepis na dziś: Babeczki z truskawkami **11.30** Barwy szczęścia (2382) **12.00** Wiadomości **12.15** W obiektywie Polonii: Wschód **12.35** Sprawiedliwi. Kto ratuje jedno życie... (6/7) **13.25** Osiecka (9) **14.20** Kulturalni PL (559) **15.20** Badyle; spektakl teatralny **16.15** Na koniec smaku i jeszcze dalej **16.30** Rodzinka.pl 2 (50) **17.00** Teleexpress **17.20** Słownik polsko@polski **17.50** Barwy szczęścia (2382) **18.20** Powroty (53) **18.40** Alert COVID (39) **19.00** Msza święta w intencji Ofiar Katastrofy Smoleńskiej **20.15** Wiadomości **20.50** Sport **20.55** Pogoda **21.05** Parada oszustów (1/4) **22.05** Polonia 24 **22.35** Film dokumentalny **23.30** Kasta: Bójka **0.00** Focus on Poland (591) **0.20** Gra słów. Krzyżówka (348) **0.50** Powroty (53) **1.10** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.05 Moja praca **6.30** Policzmy się dla Polski (91) **6.35** Wiadomości rolnicze **7.00** Telezakupy **7.30** Kronika dnia **7.45** Pogoda **7.47** Kronika sportowa **7.52** Uwolnić Dobro: Urszula Smok **8.01** Krakowskie portrety **8.30** Kronika dnia **8.43** Pogoda **8.46** Bliżej polityki **9.00** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **9.10** Pogoda **9.15** Pod Tatrami **9.30** Kuchnia Polskich Żydów **10.00** Wymarzona miłość **10.55** Moja praca **11.25** Policzmy się dla Polski (91) **11.35** Wiadomości rolnicze **12.15** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **12.30** Agape – magazyn **12.55** Pogoda **13.00** Agroporadnik **13.35** Agrobiznes **13.55** Agropogoda **14.00** Telezakupy **14.30** Wszystko po krakowsku: „A wszystko to Ty...” Jubileusz Marka Grechuty – Koncert Galowy SFP (1) **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Wieczna miłość (25) **16.05** Dla niesłyszących: Telekurier **16.30** Kryminalna Siódemka extra **16.45** Dziennik regionów **17.00** Czas pieniądza (5): Niepod **17.15** Antenowe remanenty **17.32** Kronika **17.35** Pogoda **17.41** Więcej sportu **18.04** Jedź bezpiecznie **18.13** Kalejdoskop regionalny **18.24** Pogoda **18.30** Kronika **18.51** Kronika sportowa **18.55** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.12** Nowohucka Kronika Filmowa (701) **19.22** Niecodziennik (49) **19.32** Magazyn medyczny **19.48** Felieton **19.54** Pogoda **20.00** Kasta **20.35** Warto rozmawiać **21.20** Policzmy się dla Polski (91) **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.20** Echa dnia **22.40** Pogoda **22.45** Kryminalna Siódemka **23.00** Alarm! **23.20** Pasma rozrywkowe **0.25** Kuchnia Polskich Żydów **0.50** Telekurier **1.20** Agape **1.45** Wieczna miłość (25)

POLSAT

4.40 Disco Gramy **5.25** Telezakupy **TV Okazje** **6.00** Nowy dzień **8.40** Małanowski i partnerzy (194, 195) **9.40** Sekrety rodziny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, sport, pogoda **16.15** Interwencja – magazyn reporterów **16.30** Na ratunek **112** – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń” **19.45** Sport, pogoda **20.05** Królestwo niebieskie – film historyczny USA/Hiszpania/Wielka Brytania/Niemcy (2005) **23.10** Mission Impossible – film sensacyjny USA (1996) **1.30** Tajemnice losu

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN **11.35** Miłe wieści – program rozrywkowy **11.45** Ukryta prawda (1266, 1169, 748) – serial paradokumentalny **14.55** Szpital – serial paradokumentalny **16.00** LAB – serial kryminalny **17.00** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty **19.25** Uwaga! Koronawirus **19.35** Sport, pogoda **19.55** Uwaga! – magazyn reporterów **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej – serial obyczajowy **20.55** Milionerzy – teleturniej **21.30** Totalne remonty – program rozrywkowy **22.30** Krwawy diament – dramat przygodowy USA/Niemcy (2006) **1.25** Co za tydzień – magazyn informacyjny **1.55** Strzelec 2 – serial sensacyjny **2.50** Uwaga! **3.10** NOC Magii

TVN 7

7.55 Po pierwsze kino 3 – program rozrywkowy **8.00** Zakochani po uszy 5 – telenowela **8.30** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **9.30** Ukryta prawda (1039, 1040) – serial paradokumentalny **11.30** Ten moment **12.00** Szpital – serial paradokumentalny **13.00** Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **14.00** 19+ (609) – serial paradokumentalny **14.30** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.30** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.30** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.30** Brzydula 2 – serial komediowy **18.00** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **19.00** 19+ (610) – serial paradokumentalny **19.30** Zakochani po uszy 5 – telenowela **20.00** Brzydula 2 – serial komediowy **20.30** Hotel Paradise 3 – reality show **21.35** Idealny facet dla mojej dziewczyny – komedia Polska (2009) **0.10** Obecność – horror USA (2013) **2.35** Trzy noce z duchami – serial dokumentalny **3.45** NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Sędzia Judy (46) – reality show **9.30** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **10.20** Nowe sekrety sąsiadów – serial paradokumentalny **10.50** Detektywi w akcji – serial fabularno-dokumentalny **11.50** Kobra – oddział specjalny – serial sensacyjny **12.55** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** Z miłości do dziecka – telenowela Meksyk **16.00** Policjantki i policjanci (770) – serial obyczajowy **18.00** Kochane pieniądze (39, 40) – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (771) – serial obyczajowy **20.00** Święty – serial komediowy **20.30** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny **21.40** Skaza – film sensacyjny USA/Kanada (2009) **23.50** Wzór – serial kryminalny **0.50** Śmierć na 1000 sposobów (3, 4) – serial dokumentalny **1.50** Pęknieś ze śmiechu – program rozrywkowy

PULS

6.00 Zbuntowany anioł – telenowela **7.00** Lombard. Życie pod zastaw 4 – serial obyczajowy **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 8 – serial obyczajowy **9.00** Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy **10.00** Zbuntowany anioł (67, 68) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów 2 (30, 31) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 4 (151, 152) **16.00** Rodzinny interes 4 (178, 179) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 8 (407, 408) – serial obyczajowy **19.00** Krzyżowy ogień – film sensacyjny USA (2011) **22.00** Wściekły pies – film sensacyjny USA (2017) **0.00** Legionista – film przygodowy USA (1998) **2.00** Zobacz to!

Nasze miasto

AWANTURA W RODZINIE

Jeszcze na dzień przed nadzwyczajnym posiedzeniem Sejmu (wyznaczonym na wtorek 4 maja) nie było wiadomo jak ułożą się głosy w sprawie europejskiego Funduszu Odbudowy, który aby wszedł w życie, muszą ratyfikować wszystkie państwa Unii Europejskiej. Oczywiście w interesie Polski i Polaków jest, aby te ratyfikacje się powiodły, a następnie zostały uruchomione ogromne pieniądze, przeznaczone na odbudowę europejskiej gospodarki po przeszło roku trwania zarazy. Polska w ramach tego planu ma otrzymać 760 miliardów złotych, co pozwoli nie tylko na złapanie oddechu po pandemii, ale także na znaczne przyspieszenie rozwoju kraju. Nie wiemy jak postąpią parlamenty innych państw Unii, bo jak dotąd plan ratyfikowało tylko kilka, ale można mieć nadzieję, że nie będzie z tym poważnych problemów.

Tymczasem w Polsce stała się rzecz niezwykła. Plan odbudowy oczywiście popiera Prawo i Sprawiedliwość, którego rząd przygotował projekt zużycowania tych pieniędzy i przekazał go do akceptacji do Brukseli. Wstępną deklarację głosowania za ratyfikacją zgłosiła Lewica, gdy podczas merytorycznej dyskusji z premierem, przedstawiła swoje postulaty, które następnie zostały przez rząd zaakceptowane. Przeciwno przyjęciu planu opowiedziała się Platforma Obywatelska, która zawsze postąpi odwrotnie niż PiS, choćby to odbyło się kosztem interesów Polski. Budka, który jakimś cudem został liderem Platformy (czego cała partia teraz żałuje) postanowił zerwać z dotychczasowym programem popierania wszystkiego co proponuje Unia i na złość rządowi wezwał do głosowania przeciw ratyfikacji. Wywołało to zdumienie nie tylko wśród europejskich protektorów i modawców Platformy, ale także w jej szeregach. Kompromitacja Budki z pewnością będzie miała jeszcze swoje konsekwencje, na razie spowodowała ostry spór z Lewicą. Budka oskarżył Czarastego o zdradę opozycji, Lewica jednak nie zamierza tonąć wraz z Platformą i wołała przedstawić swoje konkretne żądania, które PiS zaakceptował.

Komedia z antyeuropejskim zwrotem Platformy pokazuje programową słabość tej partii, a także gapowatość jej przywódców, którzy nie zorientowali się, że w sprawie ratyfikacji ustawiają się w jednym szeregu razem z Konfederacją oraz partycją Ziobry. Z pewnością w Berlinie, który jest głównym punktem odniesienia totalnej opozycji, postępowanie Budki zostanie bardzo surowo ocenione. Inne partie wobec sporu w opozycji nie były w stanie jasno określić swojego stanowiska. Ugrupowanie Hołowni do końca nie wiedziało jak postąpić, z kolei nikogo nie interesowało stanowisko PSL, bo z nim i tak nikt już się nie liczy. Awantura, jaka rozegrała się między Lewicą, a Platformą pokazuje, że ta ostatnia w swoim zacietrzewieniu gotowa jest popełnić polityczne samobójstwo, byle tylko nie podpaść „Gazecie Wyborczej” i TVN 24, czyli mediom, które moim zdaniem już dawno straciły kontakt z polską rzeczywistością.

Czytelnicy „Głosu” już wiedzą jak zakończył się spór wokół europejskich funduszy, czego pisać ten tekst jeszcze nie wiedziałem. Jedno jest pewne: opozycja podzieliła się i nie będzie łatwo zasypać rowu, jaki powstał między jej partiami.

RYSZARD TERLECKI

Sprawy duże i małe

PIŚ FUNDUJE NAM BANKRUCTWO?

To co się dzieje w naszym państwie budzi coraz większe zaniepokojenie. Rządząca (ponoć) Zjednoczona Prawica z Prawem i Sprawiedliwością na czele prowadzi nasz kraj do przepaści. Tak, tak, najwyższy czas sobie zdać z tego sprawę. Chodzi o gospodarkę i zadłużanie kraju, co będzie miało ważne przełożenie na poziom naszego życia w najbliższych, a może i w dalszych latach.

Okazuje się, że na koniec ubiegłego roku zadłużenie Polski osiągnęło 1 bln 478,8 mld zł, czyli blisko 1,5 biliona złotych. Takiego długu nie mieliśmy w całej, długiej historii naszej Ojczyzny. Nawet ponoć „olbrzymi” dług poczyniony przez Edwarda Gierka w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku jest „pikusem” w stosunku do tego co czynią rządy PiS w ostatnich latach.

Skąd to wiadomo? Polski rząd ma obowiązek raportować do Komisji Europejskiej sytuację o zadłużeniu kraju i co ma na to wpływ. Ministerstwo Finansów zrealizowało ostatnio to zobowiązanie i to zupełnie po cichu, aby nie niepokoić obywateli. Dlaczego? Bo bylibyśmy przerażeni. Ja jednak nie mam skrupułów w sytuacji, gdy grozi nam w najbliższym czasie katastrofa.

Co wynika zatem z informacji złożonej przez polski rząd do Unii Europejskiej. W ciągu ostatnich dwóch lat Polska zadłużyła się na 400 mld złotych. To jest niewyobrażalne zadłużanie państwa w tak krótkim czasie. Wystarczy porównać rosnący dług w ciągu 10 lat, w latach 2008-2018, który wyniósł tyle samo. Rząd zazwyczaj tłumaczy zadłużanie kraju w ostatnim czasie, sytuacją nadzwyczajną jaką jest epidemia COVID-19. To nie jest prawda. Tylko w roku 2020 z 290 mld przyrośniętego długu, na tarzę i inne wydatki związane z epidemią przypadło ok. 165 mld zł. A reszta? To realizacja hojnych obietnic rządzących związanych z „kibelasą” wyborczą. Na tym polega kamuflaż. Jak wygląda prawda?

Wydajemy zdecydowanie więcej niż osiągamy w postaci dochodów państwa. „Obiecanki cacanki” kosztują. 500+ na dziecko należyne każdemu bez względu na sytuację finansową to wydatek kilkunastu miliardów zł, do tego trzeba dorzucić miliardy związane z obniżeniem wieku emerytalnego, 13 i 14 emeryturą itd. Osoby, które otrzymują z tego tytułu pieniądze cieszą się. Jednak muszą mieć świadomość, że to wszystko ma krótkie nogi.

Te pieniądze zaczynają być nieprawdziwe. Państwo, które obniża wydatki na inwestycje (17,6 proc.) przy średniej unijnej 21,6 proc. przestaje się rozwijać. Rosnie inflacja, która w Polsce już wynosi ponad 4 procent i jest jedną z najwyższych w Europie. NBP dodrukowuje papierkowe pieniądze bez pokrycia. Wszystko drożeje. Co nam z tego, że otrzymamy kolejne ochłapy w postaci bezwartościowych pieniędzy. Zadłużenie naszego państwa w tym roku sięgnie 59,99 proc. w stosunku do PKB przy 60-procentowej granicy obowiązującej w UE.

To nie koniec złych wiadomości. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacający w Polsce świadczenia wykazuje deficyt 300-400 mld zł, które uzupełniane są z budżetu państwa. Tylko skąd te pieniądze wziąć? Czyżby rządzący fundowali nam podwyżkę podatków? Sądzę, że tak i nie tylko, bo żadne podatki nie wyrównają beztroskiej polityki rozdawnictwa pieniędzy ostatnich lat. Po prostu szykują nam bankructwo państwa i jego obywateli z wszelkimi konsekwencjami.

ŚLAWOMIR PIETRZYK

WTOREK

11.05

TVP1

TV POLONIA

5.10 Przysięga (406) 6.00 Elif (974)
6.50 Policzmy się dla Polski 7.00
Transmisja mszy świętej z Sanktuarium
Matki Bożej na Jasnej Górze 07.30
Kościół z bliska 8.00 Wiadomości 8.10
Pogoda poranna 8.15 Kwadrans poli-
tyczny 8.30 Policzmy się dla Polski
8.40 Ranczo 9 (106): Bardzo krótkie
kariery 9.40 Komisarz Alex 6 (70): Po-
wstały z martwych 10.35 Ojciec Mate-
usz 24 (314): Śmierć na raty – serial
kryminalny TVP 11.25 Kasta: To już
przestępstwo 12.00 Wiadomości 12.10
Agrobiznes 12.30 Agropogoda 12.35
Magazyn rolniczy 12.55 Nasza Ziemia
13.20 Nasza Ziemia 14.00 Elif (975)
15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.15
Alarm! 15.35 Gra słów. Krzyżówka
(370) 16.05 Przysięga (407) 17.00 Te-
leexpress 17.15 Jaka to melodia?
(4603) – teleturniej muzyczny 17.55
Klan (3807) – telenowela TVP 18.20
Kasta: Przyjaciel – serial paradokumen-
talny TVP 18.55 Jeden z dziesięciu
(13/120) – teleturniej 19.25 Sport
19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda
20.10 Alarm! – magazyn 20.30 Leśni-
czówka (391) 20.55 Wielkie rodziny (9)
– telenowela dokumentalna TVP 21.40
Magazyn Ekspresu Reporterów 22.45
Ocaleni – reality show (dozwolone do
lat 16) 23.50 Magazyn śledczy Anity
Gargas (194) – magazyn 0.25 Mortal
Kombat – film akcji, USA (1995);
reż.: Paul W.S. Andreson; wyk.:
Bridgette Wilson, Linden Ashby, Ro-
bin Shou (dozwolone do lat 16) 2.15
Ratownicy (11/13) – serial TVP 3.15
Magazyn Ekspresu Reporterów 4.10
Magia polskiej przyrody: Lot ku wol-
ności – cykl dokumentalny 4.40 Nota-
cje: Janusz Morgenstern. Szkoła Filmo-
wa 4.50 Zakończenie dnia

TVP2

4.55 Cafe piosenka: Mateusz Mijał
5.25 Na dobre i na złe (660): Chcieć to
móc 6.25 Pomocna dłoń – reportaż 6.50
Familiada (2364) 7.30 Pytanie na śnia-
danie – pobudka 7.55 Pytanie na śnia-
danie 10.45 Panorama 10.50 Pytanie na
śniadanie 11.15 Policzmy się dla Polski
11.25 Rodzinka.pl 6 (135): Zawsze
z rodziną 11.50 Dla niesłyszących: Bar-
wy szczęścia (2443) – serial obyczajowy
TVP 12.30 Koło fortuny (751) – te-
leturniej 13.15 Kozacka miłość (109) –
serial kostiumowy, Rosja (2013) 14.05
Va Banque (250) – teleturniej 14.35 Na
sygnale (287): Mama na śmieciarce –
serial fabularny TVP 15.10 Górscy
ratownicy (63) – serial obyczajowy,
Niemcy (2009) 16.00 Koło fortuny
(1036) – teleturniej 16.35 Familiada
(2367) – teleturniej 17.15 Promyk na-
dziei (35) – serial, Turcja (2019) 18.00
Panorama 18.20 Va Banque (251) – te-
leturniej 18.45 Kozacka miłość (110) –
serial kostiumowy, Rosja (2013) 19.35
Barwy szczęścia (2443) – serial obczy-
ajowy TVP 20.10 Barwy szczęścia
(2444) 20.40 Kulisy serialu „M jak mi-
łość” (1322) 20.55 M jak miłość (1589)
– serial TVP 21.50 Miłość i medycyna
2 (9) 22.35 Zainwestuj w marzenia 3
(38): Nowe media w biznesie – serial
TVP 22.45 The Good Doctor (40) –
serial obyczajowy, USA (2019) 23.35
Ludzkie historie: Ziemia jest niebieska
jak pomarańcza – film dokumentalny,
Ukraina/Litwa (2020); reż.: Iryna Tsilyk
1.00 Pętla – dramat, Polska (1957);
reż.: Wojciech Jerzy Has; wyk.: Gu-
staw Holoubek, Aleksandra Ślaska,
Teresa Szumięłówna, Tadeusz Fijew-
ski 2.50 Niewinne – dramat, Belgia,
Francja/Polska (2015); reż.: Anne
Fontaine; wyk.: Agata Kulesza, Aga-
ta Buzek, Lou De Lage, Anna Próchni-
ak, Vincent Macaigne, Joanna Kulig,
Katarzyna Dąbrowska, Eliza Rycem-
bel, Klara Bielawka, Helena Su-
jecka (dozwolone do lat 16) 4.50 Aro-
und the Sea: Wokół mórz. Kraina syren
5.15 Zakończenie programu

6.00 Polonia 24 6.30 Pożyteczni.pl
7.00 Okrasa łamie przepisy 7.30 Pyta-
nie na śniadanie 10.40 Panorama 10.45
Pytanie na śniadanie 11.20 Przepis dnia
11.30 Barwy szczęścia (2383) 12.00
Wiadomości 12.15 Stacja Innowacja
12.35 Serial fabularny 13.25 Serial fa-
bularny 14.15 Film dokumentalny
15.20 Prywatne życie zwierząt (5)
15.50 Przyjaciele Misia i Margolci (36)
16.10 Margolcia i Miś zapraszają dziś
(152) 16.30 Rodzinka.pl 2 (51) 17.00
Teleexpress 17.20 Zakochaj się w Pol-
sce 17.50 Gra słów. Krzyżówka (349)
18.20 Barwy szczęścia (2383) 18.50
Nad Niemnem 19.10 Studio Lwów –
magazyn 19.30 Wiadomości 20.05
Sport 20.10 Pogoda 20.20 Ojciec Ma-
teusz (5): Róża 21.10 Ojciec Mateusz
(6): Anna 22.05 Polonia 24 22.35 War-
to rozmawiać 23.30 Kasta 0.00 Focus
on Poland (592) 0.20 Gra słów. Krzy-
żówka (349) 0.50 Nad Niemnem 1.10
Powtórki programów

TELEWIZJA
KRAKÓW

6.05 Telekurier 6.30 Policzmy się dla
Polski (92) 6.35 Wiadomości rolnicze
7.00 Telezakupy 7.30 Kronika dnia
7.45 Pogoda 7.47 Magazyn medyczny:
Nowoczesne zabiegi operacyjne tarczy-
cy 8.01 Więcej sportu 8.20 Nowohuc-
ka Kronika Filmowa (701) 8.30 Kroni-
ka dnia 8.43 Pogoda 8.46 Tematy dnia
9.00 Dla niesłyszących: Co niesie dzień
9.10 Pogoda 9.15 Turystyczna jazda
9.30 To je Borowicz 10.00 Wymarzo-
na miłość 10.55 Ktokolwiek widział,
ktokolwiek wie 11.25 Policzmy się dla
Polski (92) 11.35 Wiadomości rolnicze
12.15 Dla niesłyszących: Co niesie
dzień 12.30 Kościół z bliska 13.00 Po-
goda 13.02 Agroporadnik 13.35 Agro-
biznes 13.55 Agropogoda 14.00 Teleza-
kupy 14.30 Marzyciele 15.00 Koronka
do Miłosierdzia Bożego 15.20 Wieczna
miłość (26) 16.05 Dla niesłyszących:
Telekurier 16.30 Kryminalna Siódemka
16.45 Dziennik regionów 17.00 Tygo-
dnik polityczny 17.32 Kronika – zapo-
wiedź 17.35 Pogoda 17.40 Moja histo-
ria 17.53 Historia na ten czas 17.59
Niedziennik (49) 18.09 Przeżyj to!
Polskie Parki Narodowe 18.24 Pogoda
18.30 Kronika 18.51 Kronika sportowa
18.55 Pogoda 18.59 Tematy dnia – roz-
mowa 19.10 Zamach – film dokumen-
talny 19.55 Pogoda 20.00 Kasta 20.35
Sprawa dla reportera 21.20 Policzmy
się dla Polski (92) 21.30 Kronika 21.44
Pogoda 21.46 Kronika sportowa 21.50
Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących:
Dziennik regionów 22.20 Echa dnia
22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna Sió-
demka 23.00 Alarm! 23.20 Piosenka
dla Ciebie 0.25 To je Borowicz 0.50 Te-
lekurier 1.20 Kościół z bliska 1.45
Wieczna miłość (26)

POLSAT

4.40 Disco Gramy 5.25 Telezakupy
TV Okazje 6.00 Nowy dzień 8.40 Ma-
lanowski i partnerzy (196, 197) – serial
fabularno-dokumentalny 9.40 Sekrety
rodziny – serial paradokumentały
10.40 Dlaczego ja? – serial paradoku-
mentalny 11.40 Gliniarze – serial para-
dokumentały 12.50 Wydarzenia 13.25
Interwencja – magazyn reporterów
13.40 Trudne sprawy – serial paradoku-
mentalny 14.40 Dlaczego ja? – serial
paradokumentały 15.50 Wydarzenia,
sport, pogoda 16.15 Interwencja – ma-
gazyn reporterów 16.30 Na ratunek 112
– serial paradokumentały 17.00 Glini-
arze – serial paradokumentały 18.00
Pierwsza miłość – serial obyczajowy
18.50 Wydarzenia 19.25 Gość „Wyda-
rzeń” 19.45 Sport, pogoda 20.00 Pira-
ci z Karaibów: Kłątwa „Czarnej Per-
ły” – film przygodowy USA (2003)
23.10 W sieci pajaka – thriller Niem-
cy/USA/Kanada (2001) 1.20 Droga
do prawdy – dramat obyczajowy
Kanada (2017) 3.40 Tajemnice losu

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN 11.35 Dorad-
ca smaku 11.45 Ukryta prawda (1267,
1170, 749) 14.55 Szpital 16.00 LAB –
serial kryminalny 17.00 Kuchenne re-
wolucje 18.00 Ukryta prawda 19.00
Fakty 19.25 „Szadź 2” – premiera Play-
era – felieton 19.35 Uwaga! Koronawir-
us 19.35 Sport, pogoda 19.55 Uwaga!
20.10 Doradca smaku – magazyn kuli-
narny 20.15 Na Wspólnej 20.55 Milio-
nerzy 21.30 Żywioty Saszy – Ogień
22.30 Kuba Wojewódzki – talk-show
23.30 Superwizjer 0.05 Porwani – se-
rial kryminalny 1.05 Oszuści – serial
obyczajowy 2.05 Uwaga! 2.25 NOC
Magii

TVN 7

tvn

5.50 Szkoła – serial fabularno-doku-
mentalny 6.50 Szpital – serial parado-
kumentały 7.50 Po pierwsze kino 3 –
program rozrywkowy 7.55 Zakochani
po uszy 5 – telenowela 8.25 Miłe wie-
ści – program rozrywkowy 8.30 Roz-
wód. Walka o wszystko – serial para-
dokumentały 9.30 Ukryta prawda
(1041, 1042) – serial paradokumentały
11.30 Ten moment 12.00 Szpital –
serial paradokumentały 13.00 Szkoła
– serial fabularno-dokumentalny 14.00
19+ (610) 14.30 Sąd rodzinny 15.30
Sędzia Anna Maria Wesołowska – se-
rial fabularno-dokumentalny 16.30
Ukryta prawda – serial paradokumen-
talny 17.30 Brzydula 2 – serial komedi-
owy 18.00 Rozwód. Walka o wszyst-
ko – serial paradokumentały 19.00
19+ (611) – serial paradokumentały
19.30 Zakochani po uszy 5 – telenowe-
la 20.00 Brzydula 2 – serial komedi-
owy 20.30 Hotel Paradise – Rajske Roz-
danie 3 21.30 Wejście smoka – film
sensacyjny USA/Hongkong (1973)
23.50 Prawo krwi – film sensacyjny
USA (1989) 2.10 Zbrodnie z pierw-
szych stron gazet 3.10 Druga strona
medalu 3 3.45 NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kry-
minalny 7.00 Strażnik Teksasu – serial
sensacyjny 8.00 Nasz nowy dom – re-
ality show 9.00 Sędzia Judy (47) – re-
ality show 9.30 Pierwsza miłość – se-
rial obyczajowy 10.20 Nowe sekrety są-
siadów – serial paradokumentały
10.50 Detektywi w akcji – serial fabu-
larno-dokumentalny 11.50 Kobra – od-
dział specjalny – serial sensacyjny
12.55 STOP Drogówka – magazyn poli-
cyjny 14.55 Z miłości do dziecka – te-
lenowela Meksyk 16.00 Policjantki i
policjanci (771) – serial obyczajowy
17.00 Kochane pieniądze (40, 1) – se-
rial paradokumentały 19.00 Policjantki
i policjanci (772) – serial obyczajowy
20.00 Święty – serial komediowy 20.30
Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny –
serial kryminalny 21.40 Selekcja – film
kryminalny Polska (2018) 23.05 Wzór
– serial kryminalny 0.05 Śmierć na
1000 sposobów (5–7) – serial doku-
mentalny 1.30 Pęknieś ze śmiechu –
program rozrywkowy 2.30 Interwencja

PULS

6.00 Zbuntowany anioł – telenowela
7.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 – se-
rial obyczajowy 8.00 Lombard. Życie
pod zastaw 8 – serial obyczajowy 9.00
Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy
10.00 Zbuntowany anioł (68, 69) – te-
lenowela 12.00 Zaklinaczka duchów 3
(31, 32) – serial fantasy 14.00 Lombard.
Życie pod zastaw 4 (152, 153) – serial
obyczajowy 16.00 Rodzinny interes 4
(179, 180) – serial obyczajowy 18.00
Lombard. Życie pod zastaw 8 (408,
409) – serial obyczajowy 20.00 „16
przecnie” – film sensacyjny USA/
Niemcy (2006) 22.00 Igrzyska śmierci
– dramat s.f. USA (2012) 0.55
Dwóch gniewnych ludzi – komedia
USA (2003) 3.05 Zobacz to!

Zapiski Jakuba Klenia

WYBRAĆ SIĘ NA KARPIA (5)

Jak wspominałem tydzień temu, karpie łowione są w różnych wodach. Pisałem wtedy o małych akwenach – gliniankach, śródleśnych oczkach itp. Ale oczywiście karpie spotykamy również w rzekach. I nie ma się czemu dziwić, bo to rzeki były pierwotnym środowiskiem karpia. W rzekach występowanie karpia jest ograniczone do krainy leszcza i brzany. Wody pstrąga i lipienia są dla nich za zimne.

Zarówno dzikie sazany jak i karpie pochodzące z hodowli gustują w dość charakterystycznych odcinkach rzek. Są to rejon spokojne, o rozwiniętej linii brzegowej, niezbyt głębokie. Karpie szczególnie upodobały sobie starorzecza. We wszystkich takich miejscach z reguły możemy spotkać wszelaką roślinność wodną i nawodną. Do tego dochodzą przeróżne zawady, główki, a także głębsze przybrzeżne doły. To miejsca, w których karpie mogą znaleźć naturalne kryjówki.

Udając się nad rzekę, w której jeszcze nie łowiliśmy, a nie ma z nami miejscowego wędkarza, którego wiedza w takich sytuacjach jest bezcenna (o ile oczywiście jest skłonny swoją wiedzę z nami podzielić), powinniśmy skoncentrować się na kilku fragmentach nieznanej nam wody.

Na pewno takim miejscem są ostrogi. Im ostroga jest dłuższa, wybiegająca daleko w nurt, tym miejsce jest bardziej obiecujące. Najlepsze łowiska znajdują się pomiędzy warkoczem a wyplycieniem na środku. Warte uwagi są również zakola rzeki. Łowimy na granicy nurtu i wody niemal stojącej, w bezpośredniej bliskości brzegu, przy podmytych wysokich brzegach, pod zwisającymi nad wodę łęgami czy pochylonymi nad wodę drzewami. Kolejnym zachęcającym miejscem jest połączenie ze starorzeczem. Bywa, że łowienie w takim miejscu jest nieco kłopotliwe z uwagi na zdarzającą się w takich miejscach bogatą roślinność wodną. Ale są to miejsca, które karpie wręcz uwielbiają. Najlepiej jest zarzucić zestaw na granicy roślinności i otwartej wody. Obiecujące są także połączenia rzeki ze zbiornikami zaporowymi. To miejsca, o których trudno nieraz jednoznacznie orzec, czy mamy do czynienia jeszcze z rzeką czy już ze zbiornikiem. Takie „graniczne” miejsca często charakteryzują się urozmaiconym brzegiem, dużą liczbą zatok i zatoczek, różnorodnym ukształtowaniem dna. W takich miejscach spotykamy roślinność typową dla jezior, zaś charakter samej wody jest rzeczny (bo mamy wszak do czynienia jeszcze w wodą płynącą).

Zarówno w starorzeczach jak i w miejscach, w których rzeki łączą się ze zbiornikiem zaporowym, będziemy spotykać raczej karpie hodowlane, którym zarybiono te wody. Sazana, jeśli będziemy mieć szczęście spotkamy raczej w dwóch pierwszych opisanych okolicach (w okolicach rzecznych ostróg, czy w zakolach rzek).

A tak na marginesie, to przed laty pięknie karpie łowiłem w okolicach Tropia, gdzie Dunajec powoli wlewał się w zbiornik czchowski. Ale to już, niestety, raczej historia. Do wspomniania przy majowym grillu.

JAKUB KLEN

Za kierownicą

OBIECANKI-CACANKI...

... a głupiemu radość. Jest w języku polskim takie porzekadło, idealnie pasujące do panapremierowych obietnic miliona samochodów elektrycznych krążących po polskich drogach i ulicach w 2025 roku. Jeżeli owe obietnice miałyby się spełnić to już w 2021 roku należałoby zarejestrować w naszym kraju 250 tys. samochodów elektrycznych i tyle samo w kolejnych 4 latach. Na razie jednak (dane z marca 2021) jest w Polsce 22291 samochodów elektrycznych wszelkiej maści z autobusów i dostawczych nie wyłączając. Z tego 11097 szt. to hybrydy z wtyczką umożliwiającą doładowanie w gniazdku w domu lub na specjalnej stacji ładowania w mieście (na wsi takich stacji nie ma i jeszcze długo nie będzie). Natomiast niemal dokładnie połowa (11194) to samochody wyłącznie z bateriami.

W porannych mgłach nad lasami pod Jaworzniem – bo tam ma powstać pierwsza w Polsce fabryka elektrycznych samochodów unosi się widmo „Izery” (choć do Gór Izerskich kawał drogi). Tak bowiem zwie się zaprojektowany w Polsce samochód na prąd. Pewnie w Krajowym Planie Odbudowy znalazła się wzmianka o potrzebie budowy takiej fabryki i twórcy automobilu liczą na uszczknięcie przynajmniej kawałka tortu liczącego 770 miliardów złotych. Niedługo pewnie będzie 800 miliardów, bo złoty coraz mniejszy, a unijną pomoc przelicza się z euro na złote.

Prawdą jest, że pierwszym samochodem, który przekroczył prędkość 100 km/godz. był pojazd z napędem elektrycznym. Również prawdą jest, iż prędkość 200 km/godz. pierwszy przekroczył samochód z napędem parowym, niczym parowóz na kołach ogumionych. Widocznie twórcy „izery” liczą na genius loci i stąd pierwsza fabryka elektryków pod Jaworzniem, bo pierwsza fabryka lokomotyw parowych produkowała – z niemalymi sukcesami eksportowymi – w pobliskim Chrzanowie. Chyba jednak auto „izera” nie ma większych szans na sukcesy, ani na krajowym rynku, ani na eksport. Zatem z ekonomicznego punktu widzenia inwestowanie w elektryka nie jest najlepszym pomysłem. Wprawdzie na europejskim rynku producentów baterii do samochodów elektrycznych Polska zajmuje pierwsze miejsce, ale nie są to nasze własne pomysły, jeno wytwarzanie tego co już wymyślili gdzieś w świecie. Wygląda zatem, że zamiast prawdziwej fabryki elektryków pod Jaworzniem powstanie montownia pojazdów z importowanych części.

Na razie rząd nie ma zamiaru dopłacać do sprzedaży powstałych za granicą samochodów elektrycznych, czego przejawem obniżka wytworowanych dopłat z 30 proc. i maksymalnie 37 500 zł do 15 proc. i 18 750 zł. Ale za to właściciele pojazdów elektrycznych będą mogli poruszać się za darmo autostradami, ale tylko przez 4 miesiące i tylko na A1 i A4, ale nie po A2, której jednorazowy przejazd kosztuje tyle ile roczny bilet na poruszanie się wszystkim autostradami Szwajcarii. Planuje się też dopuszczenie elektryków na tzw. buspasy (to może jeszcze dopuścić na buspasy rowerzystów i wtedy łatwiej będzie jeździć pozostałymi pasami ulicy). Bonus dla kierowców elektryków ma być także wjazd do centrum miast, które nie będą tolerować samochodów z silnikami spalinowymi w centrum. Na razie jednak takich miast w Polsce nie ma...

To wszystko jednak zmieni się, kiedy na drogi wyjedzie „izera”. Wtedy ruszy kampania wysokich dopłat, a być może dealerzy renomowanych marek samochodowych będą za 1 zł dodawać „izery” przy zakupie innego auta, niczym Amerykanie, którzy niegdyś dodawali za darmo pojazd „yugo” wytwarzany w Jugosławii przy zakupie prawdziwie amerykańskich samochodów. A za fabrykę „Izery” nie zapłaci Bruksela – jeśli się na nią zgodzi – tylko my wszyscy płacący w Polsce podatki.

WOJCIECH MACHNICKI

TVP1

5.10 Przysięga (407) 6.00 Elif (975) 6.50 Policzmy się dla Polski 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 7.30 Rodzinny ekspres: Hospicja perinatalne 8.00 Wiadomości 8.10 Pogoda poranna 8.15 Kwadrans polityczny 8.40 Ranczo 9 (107): W szponach zdrowia 9.35 Komisarz Alex 6 (71): Śmierć w muzeum 10.35 Ojciec Mateusz 24 (315): Kameleon 11.25 Kasta: Przyjaciel 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.35 Agropogoda 12.40 Rok w ogrodzie extra 12.55 Nasza Ziemia 13.20 Nasza Ziemia 14.00 Elif (976) 15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.15 Alarm! 15.35 Gra słów. Krzyżówka (371) 16.05 Przysięga (408) 17.00 Teleexpress 17.15 Jaka to melodia? (4606) 17.55 Klan (3808) 18.20 Kasta: Obrona własna 18.55 Jeden z dziesięciu (14/120) 19.25 Sport 19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda 20.10 Alarm! 20.30 Leśniczówka (392) 21.00 Film dokumentalny 22.10 Historia bez tajemnic: Tak blisko... tak daleko... – film dokumentalny, Polska (2019) 23.15 Deep State: tajny układ (6) 0.20 Barbershop 3. Na ostro – komedia, USA (2016); reż.: Malcolm D. Lee; wyk.: Ice Cube, Common, Anthony Anderson, Regina Hall (dzwolone do lat 16) 2.20 Prokurator (10/10) 3.10 wojsko-polskie.pl (150) 3.35 Pogoda na piątek (3) 4.35 Magia polskiej przyrody. Oblicza Zalewu Szczecińskiego 4.55 Zakończenie dnia

TVP2

5.20 Na dobre i na złe (661): Pokusa – serial TVP 6.20 Pozyteczni.pl – magazyn 6.50 Familiada (2367) – teleturniej 7.30 Pytanie na śniadanie – pobudka 7.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 10.50 Pytanie na śniadanie 11.15 Policzmy się dla Polski 11.25 Rodzinka.pl 6 (136): Życie jest ciężkie – serial komediowy TVP 11.50 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2444) – serial obyczajowy TVP 12.30 Koło fortuny (752) – teleturniej 13.15 Kozacka miłość (110) – serial kostiumowy, Rosja (2013) 14.05 Va Banque (251) – teleturniej 14.35 Na sygnale (288): Cel uświęca środki – serial fabularny TVP 15.10 Górscy ratownicy (64) – serial obyczajowy, Niemcy (2009) 16.00 Koło fortuny (1037) – teleturniej 16.35 Familiada (2368) – teleturniej 17.15 Promyk nadziei (36) – serial, Turcja (2019) 18.00 Panorama 18.20 Va Banque (252) – teleturniej 18.45 Kozacka miłość (111) – serial kostiumowy, Rosja (2013) 19.35 Barwy szczęścia (2444) – serial obyczajowy TVP 20.10 Barwy szczęścia (2445) 20.40 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale” (126) – felieton 20.55 Na dobre i na złe (810) – serial TVP 21.50 Miłość i medycyna 2 (10) – serial obyczajowy, Dania (2018) 22.45 The Good Doctor (41) – serial obyczajowy, USA (2019) 23.40 Przypadkowi zakochani – komedia romantyczna, Kanada (2016); reż.: Farhad Mann; wyk.: Cassie Steele, Ryan Kennedy, Andrew Francis, Karissa Tynes, Nathan Mitchell 1.15 Geniusz: Picasso (4) – serial, USA (2018) (dzwolone do lat 16) 2.15 Koncert na dwoje – film dokumentalny, Polska (2018) 3.40 Instykt (2): Zniknięcie – serial kryminalny TVP (dzwolone do lat 16) 4.25 Rodzinka.pl 4.55 Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 6.30 Korona królów (293) 7.00 Rączka gotuje 7.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.50 Pytanie na śniadanie 11.20 Przepis dnia 11.30 Barwy szczęścia (2384) 12.00 Wiadomości 12.15 Nad Niemnem – magazyn Polaków na Białorusi (384

12.35 Ojciec Mateusz (5): Róża – serial kryminalny TVP 13.25 Ojciec Mateusz (6): Anna – serial kryminalny TVP 14.20 Szlak nadziei (9) – reality show 15.25 Ozdrowieńcy (7) 15.50 Animateur: Kacperia: Według planu (11) – serial animowany 15.55 Kuba i Śruba: Zupa fasolowa (11) – serial animowany 16.10 Nela Mała Reporterka (40): W krainie kobiet o długich sztychach – magazyn 16.30 Rodzinka.pl 2 (52): Kociaki domowe – serial komediowy TVP 17.00 Teleexpress 17.20 Moje sekrety. Jadwiga Barańska – reportaż 17.50 Gra słów. Krzyżówka (350) – teleturniej 18.20 Barwy szczęścia (2384) – serial obyczajowy TVP 18.50 Kierunek Zachód (112) 19.10 Magazyn z Wysp (139) 19.30 Wiadomości 20.05 Sport 20.10 Pogoda 20.20 Ranczo 3 (38): Złoty deszcz – serial obyczajowy TVP 21.10 Ranczo 3 (39): Szczęśliwe rozwiązanie 22.05 Polonia 24 22.35 Izrael zaczął się w Polsce – film dokumentalny 23.30 Kasta: Klauzula 0.00 Focus on Poland (593) 0.20 Gra słów. Krzyżówka (350) 0.50 Kierunek Zachód (112) 1.10 Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.05 Telekurier 6.30 Policzmy się dla Polski (93) 6.35 Wiadomości rolnicze 7.00 Telezakupy 7.30 Kronika dnia 7.45 Pogoda 7.47 Przeżyj to! Polskie Parki Narodowe 7.59 Jedź bezpiecznie 8.15 Zdrowie dla Ciebie (4) 8.30 Kronika dnia 8.43 Pogoda 8.46 Tematy dnia 9.00 Dla niesłyszących: Co niesie dzień 9.10 Pogoda 9.15 Solny skarb UNESCO 9.30 Słodka kuchnia Pszczółek 10.00 Wymarzona miłość 10.55 Boso przez świat 11.25 Policzmy się dla Polski (93) 11.35 Wiadomości rolnicze 12.15 Dla niesłyszących: Co niesie dzień 12.30 Okiem wiary 12.55 Pogoda 13.00 Agroporadnik 13.35 Agrobiznes 13.55 Agropogoda 14.00 Telezakupy 14.30 Ekspertyza 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15.20 Wieczna miłość (27) 16.05 Dla niesłyszących: Telekurier 16.30 Kryminalna Siódemka 16.45 Dziennik regionów 17.00 Twój wybór 17.32 Kronika – zapowiedź 17.35 Pogoda 17.42 Tu wszystko jest Polską 18.07 felieton 18.12 Spichlerz smaków 18.24 Pogoda 18.30 Kronika 18.51 Kronika sportowa 18.55 Pogoda 18.59 Tematy dnia 19.12 Jedź bezpiecznie 19.22 Kwartet 19.44 Niecodziennik (49): Dagarama 19.54 Pogoda 20.00 Kasta 20.35 Ocaleni – reality show 21.30 Kronika – serwis informacyjny 21.44 Pogoda 21.46 Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących: Dziennik regionów 22.20 Echa dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna Siódemka – magazyn 23.00 Całkiem niezła historia – cykl reportaży 23.20 Pasma rozrywkowe 0.25 Słodka kuchnia Pszczółek – magazyn kulinarny 0.50 Telekurier 1.20 Okiem wiary 1.45 Wieczna miłość (27)

POLSAT

4.40 Disco Gramy 5.25 Telezakupy TV Okazje 6.00 Nowy dzień 8.40 Małanowski i partnerzy (198, 199) – serial fabularno-dokumentalny 9.40 Sekrety rodziny – serial paradokumentalny 10.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 11.40 Gliniarze – serial paradokumentalny 12.50 Wydarzenia 13.25 Interwencja 13.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 14.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 15.50 Wydarzenia, pogoda 16.15 Interwencja 16.30 Na ratunek 112 – serial paradokumentalny 17.00 Gliniarze – serial paradokumentalny 18.00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 18.50 Wydarzenia 19.25 Gość „Wydarzeń” 19.45 Sport, pogoda 20.05 Nasz nowy dom – reality show 21.05 Nie ma mocnych – komedia Polska (1974) 23.10 PolandJa – komedia Polska (2017) 1.20 D Train – komediodramat Wielka Brytania/USA (2015) 3.40 Tajemnice losu

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN 11.35 Doradca smaku – magazyn kulinarny 11.45 Ukryta prawda (1268, 1171, 750) – serial paradokumentalny 14.55 Szpital – serial paradokumentalny 16.00 LAB – serial kryminalny 17.00 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.00 Fakty 19.25 Uwaga! Koronawirus 19.35 Sport, pogoda 19.55 Uwaga! 20.10 Doradca smaku 20.15 Na Wspólnej – serial obyczajowy 20.55 Milionerzy – teleturniej 21.30 Niezapomniani – thriller USA (2017) 23.40 Skok stulecia – film sensacyjny USA (2018) 2.30 Superwizjer 3.10 Uwaga! 3.30 NOC Magii

TVN 7

5.55 Szkoła – serial paradokumentalny 6.55 Szpital – serial paradokumentalny 7.55 Po pierwsze kino 3 – program rozrywkowy 8.00 Zakochani po uszy 5 – telenowela 8.30 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 9.30 Ukryta prawda (1043, 1044) – serial paradokumentalny 11.30 Ten moment – serial paradokumentalny 12.00 Szpital – serial paradokumentalny 13.00 Szkoła – serial paradokumentalny 14.00 19+ – serial paradokumentalny 14.30 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 15.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny 16.30 Ukryta prawda 17.30 Brzydula 2 – serial komediowy 18.00 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 19.00 19+ – serial paradokumentalny 19.30 Zakochani po uszy 5 – telenowela 20.00 Brzydula 2 – serial komediowy 20.30 Hotel Paradise – Rajskie Rozdanie 3 – reality show 21.30 Kontakt – film s.f. USA (1997) 0.45 Nagłe zderzenie – film sensacyjny USA (1983) 3.15 NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator 3 – serial kryminalny 7.00 Strażnik Teksasu (68) – serial sensacyjny 8.00 Nasz nowy dom – reality show 9.00 Sędzia Judy (48) – reality show 9.30 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 10.20 Nowe sekrety sąsiadów (1) – serial paradokumentalny 10.50 Detektywi w akcji – serial fabularno-dokumentalny 11.50 Kobra – oddział specjalny – serial sensacyjny 12.55 STOP Drogówka – magazyn policyjny 14.55 Z miłości do dziecka – telenowela Meksyk 16.00 Policjantki i policjanci (772) – serial obyczajowy 17.00 Kochane pieniądze (1, 2) – serial paradokumentalny 19.00 Policjantki i policjanci (773) – serial obyczajowy 20.00 Święty – serial komediowy 20.30 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny 21.40 Poza zasięgiem – dramat USA/Polska (2004) 23.30 Wzór – serial kryminalny 0.25 Śmierć na 1000 sposobów (8–10) – serial dokumentalny 1.55 Ucho Prezesa – serial komediowy 2.15 Graffiti 2.25 Top 10 – lista przebojów

PULS

6.00 Zbuntowany anioł – telenowela 7.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 – serial obyczajowy 8.00 Lombard. Życie pod zastaw 8 – serial obyczajowy 9.00 Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy 10.00 Zbuntowany anioł (69, 70) – telenowela 12.00 Zaklinaczka duchów 2 (32, 33) – serial fantasy 14.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (153, 154) – serial obyczajowy 16.00 Rodzinny interes 4 (180, 91) – serial obyczajowy 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 8 (409, 410) – serial obyczajowy Polska 20.00 Igrzyska śmierci: W pierścieniu ognia – dramat s.f. USA (2013) 23.00 Escape Room – horror USA (2017) 0.55 Kocurek – komedia USA (2001) 2.50 Zobacz to!

Prawnik radzi

DZIECKO SAMO WRACA DO DOMU

Czy każdy rodzic może podejmować decyzje odnośnie do dziecka (np. chodzenie na zajęcia z religii, samodzielne wychodzenie ze szkoły), czy też każda tego typu decyzja musi być podejmowana wspólnie i poświadczona przez oboje rodziców? Żadne z rodziców nie ma ograniczonych praw rodzicielskich. W szkole naszego 9-letniego syna co tydzień musimy wypisywać karteczki, że może sam wracać ze szkoły na rowerze (podpisane przez obojga rodziców) lub że może sam wracać pieszo (tu wystarczy podpis jednego rodzica).

Zgodnie z treścią art. 98 par. 1 zdanie drugie Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, „jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka”. Wedle z kolei art. 97 par. 1 k.r. i o., „jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, każde z nich jest obowiązane i uprawnione do jej wykonywania” z tym zastrzeżeniem, że „(...) o istotnych sprawach dziecka rodzice rozstrzygają wspólnie; w braku porozumienia między nimi rozstrzyga sąd opiekuńczy” (art. 97 par. 2 k.r. i o.). Jeśli zatem szkoła wymaga zgody obojga rodziców na samodzielne wyjście dziecka ze szkoły po zakończeniu zajęć, to widocznie traktuje to jako „istotną sprawę dziecka”. Przez istotne sprawy dziecka należy rozumieć zarówno dokonywanie czynności faktycznych, jak i czynności prawnych. W orzecznictwie sądowym powszechnie przyjmuje się, że do istotnych spraw dziecka należą (między innymi) te, które dotyczą zmiany obywatelstwa przez małoletnie dziecko, jego wyjazdu za granicę (czasowo lub na stałe), zmiana nazwiska lub imienia dziecka, a także sprawy o alimenty, o wydanie paszportu małoletniemu dziecku oraz dotyczące publikacji wizerunku dziecka bądź poddania dziecka szczepieniu ochronnemu. Wśród komentatorów prawa rodzinnego przyjmuje się, że art. 97 par. 2 k.r. i o. znajduje zastosowanie, jeżeli między rodzicami powstanie spór co do istotnej sprawy dotyczącej dziecka, a zastosowany w powyższym przepisie zwrot „rodzice rozstrzygną wspólnie” wskazuje, że nie chodzi o wspólną reprezentację, tylko o rozstrzygnięcie sporu co do istotnej czynności dotyczącej dziecka. Teoretycznie zatem, nawet jeśliby uznać, że zgoda na samodzielny powrót dziecka ze szkoły jest istotną czynnością dotyczącą jego spraw (w zależności od okoliczności faktycznych może tak być lub nie – inaczej wygląda sprawa, gdy dziecko ma szkołę na osiedlu 200 m od domu, a inaczej, gdy ma do pokonania np. 3 km), to gdy między rodzicami nie ma sporu w tej sprawie, wystarczy zgoda jednego z nich. W praktyce, skąd dyrektor szkoły ma wiedzieć, że między rodzicami nie ma sporu? Kwestia żądania odmiennych zgód w zależności od sposobu powrotu ze szkoły (pieszo lub na rowerze) powinna budzić zdziwienie... (sp)

INTEGRACJA Z HISTORIĄ W TLE

„Integracja z historią w tle” to niecodzienna inicjatywa łącząca w sobie aspekt edukacji historycznej i walor integracyjny. Powstała ona w wyniku współpracy Warsztatów Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Pomocy Społecznej Gaudium et Spes z os. Górali 19 z Małopolską Fundacją Dom Kombatanta Rzeczypospolitej Polskiej – Muzeum Czynu Zbrojnego oraz przy wsparciu Województwa Małopolskiego - Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie. Nowohuckie Muzeum Czynu Zbrojnego z os. Górali 23 na co dzień obsługiwane jest przez dorosłe osoby z niepełnosprawnościami w tym z niepełnosprawnością intelektualną. Są nimi Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej z os. Górali 19, realizujący plan rehabilitacji społeczno-zawodowej w pracowni muzealniczej. Biorąc pod uwagę aktualną sytuację epidemiczną Warsztaty Terapii Zajęciowej przygotowały propozycję lekcji muzealnej – online, która bazuje na wirtualnym spacerze po Muzeum Czynu Zbrojnego, gdzie lektorami oprowadzającymi po ekspozycji Muzeum są osoby z niepełnosprawnościami. Dodatkowo, we wcześniejszym umówionym terminie, terapeuta z pracowni muzealniczej wraz z uczestnikami – przewodnikami po muzeum, mają możliwość połączyć się z nauczycielem/animatorem w trakcie trwania zajęć, by móc odpowiedzieć na ewentualne pytania, bądź rozszerzyć zakres treści merytorycznych, omawianych w trakcie wirtualnego spaceru.

Link do spaceru:

<https://mczz.wkraj.pl/html5/index.php?id=84633&84577/76.3>

Lekcje muzealne online można rezerwować telefonicznie pod nr tel. +48 696-729-125 lub drogą e-mailową: wzgorali@gaudiumetspes.pl.

Inicjatywa jest elementem projektu pn. „Małopolski Ośrodek Koordynacji Ekonomii Społecznej – etap II”, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

Tekst i fot.: Małgorzata Bialik

TVP1

5.10 Przysięga (408) 6.00 Elif (976) 6.50 Policzmy się dla Polski 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 7.30 Pomagamy, nie oceniamy 8.00 Wiadomości 8.10 Pogoda poranna 8.15 Kwa drans polityczny 8.40 Ranczo 9 (108): Gambit geniusza 9.35 Komisarz Alex 6 (72): Mężczyzna, który patrzy 10.35 Ojciec Mateusz 24 (316): Fatalne zauroczenie 11.25 Kasta: Przyjaciel 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Agropogoda 12.35 To się opłaca – magazyn 12.50 Zainwestuj w marzenia 3 (38): Nowe media w biznesie – serial 12.55 Nasza Ziemia 13.20 Nasza Ziemia 14.00 Elif (977) 15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.15 Alarm! 15.35 Gra słów. Krzyżówka (372) 16.05 Przysięga (409) 17.00 Teleexpress 17.15 Jaka to melodia? (4607) 17.55 Klan (3809) 18.20 Kasta 18.55 Jeden z dziesięciu (15/120) 19.25 Sport 19.30 Wiadomości 20.00 Modle się i przebaczam – koncert w 40. rocznicę zamachu na papieża Jana Pawła II 21.00 Sprawa dla reportera 21.55 Magazyn śledczy Anity Gargas (195) – magazyn 22.30 Magazyn kryminalny 997 – magazyn (dozwolone do lat 16) 23.15 Motel Polska (33) 23.50 Tanie Dranie: Moroz i Kłopotowski komentują świat – talk-show 0.35 Londyńczyk 2 (8/16) 1.30 Nowa: Nowe życie – serial TVP (dozwolone do lat 16) 2.30 Ocaleni – reality show (dozwolone do lat 16) 3.35 Sprawa dla reportera 4.25 Magazyn śledczy Anity Gargas (195) 4.55 Zakończenie dnia

TVP2

4.55 Cafe piosenka: Dariusz Kordek 5.25 Na dobre i na złe (662): Czy Ty mnie kochasz 6.20 Smaki świata po polsku 2 (22) 6.50 Familiada (2368) 7.30 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 10.50 Pytanie na śniadanie 11.15 Policzmy się dla Polski 11.25 Wojciech Ciejrowski – boso przez świat (118): Peru. Sól – cykl reportaży 11.50 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2445) – serial obyczajowy TVP 12.30 Koło fortuny (753) – teleturniej 13.15 Kozacka miłość (111) – serial kostiumowy, Rosja (2013) 14.05 Va Banque (252) – teleturniej 14.35 Na sygnale (289): Urodziny – serial fabularny TVP 15.10 Górscy ratownicy (65): Na krawędzi (1) – serial obyczajowy, Niemcy (2015) 16.00 Koło fortuny (1038) – teleturniej 16.35 Familiada (2369) – teleturniej 17.15 Promyk nadziei (37) – serial, Turcja (2019) 18.00 Panorama 18.20 Va Banque (253) 18.45 Kozacka miłość (112) 19.35 Barwy szczęścia (2445) – serial obyczajowy TVP 20.10 Barwy szczęścia (2446) 20.45 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale” (127) – felieton 20.55 Na sygnale (313): List – serial fabularny TVP 21.15 Na sygnale (314): Albo ty, albo ja – serial fabularny TVP 21.50 Miłość i medycyna 2 (11) 22.45 The Good Doctor (42) 23.40 Strażnik – film sensacyjny, USA (2006); reż.: Clark Johnson; wyk.: Michael Douglas, Kiefer Sutherland, Kim Basinger (dozwolone do lat 16) 1.35 Boisko bezdomnych – film obyczajowy, Polska (2008); reż.: Kasia Adamik; wyk.: Marcin Dorociński, Rafał Fudalej, Piotr Jagielski, Marek Kalita, Krzysztof Kiersznowski, Eryk Lubos, Maciej Nowak, Dmitrij Piersin, Jacek Poniedziałek, Dariusz Toczek (dozwolone do lat 16) 3.40 Bez tożsamości (33) (dozwolone do lat 16) 4.30 Art Noc: Rawa Blues Festival – Shakin' Dudi 5.15 Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 6.30 Korona królów (294) 7.00 W kotle historii: Noc listopadowa. Powstańcy i kucharze 7.30

Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.50 Pytanie na śniadanie 11.20 Przepis dnia 11.30 Barwy szczęścia (2385) 12.00 Wiadomości 12.15 Studio Lwów 12.35 Ranczo 3 (38) 13.25 Ranczo 3 (39) 14.20 Izrael zaczął się w Polsce – film dokumentalny 15.20 Dookoła Bałtyku (7) 15.50 Alchemik: Znikający tusz (44) 16.05 Nieziemscy (11) 16.20 Licz na Wiktora: Cyfra „1” 16.30 Rodzinka.pl 3 (53) 17.00 Teleexpress 17.20 Czas pieniądza (5): Niepodległa i jej gospodarka 17.35 Mówimy po polsku 17.50 Gra słów. Krzyżówka (351) 18.20 Barwy szczęścia (2385) 18.50 Wilnoteka (530) 19.10 W obiektywie Polonii: Wschód 19.30 Wiadomości 20.00 Modle się i przebaczam – koncert w 40. rocznicę zamachu na papieża Jana Pawła II 21.00 Pitbull (3) (dozwolone do lat 16) 22.05 Polonia 24 22.35 Ocaleni (dozwolone do lat 16) 23.30 Kasta: Martwa natura 0.00 Focus on Poland (594) 0.20 Gra słów. Krzyżówka (351) 0.50 Wilnoteka (530) 1.10 Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.05 Telekurier 6.30 Policzmy się dla Polski (94) 6.35 Wiadomości rolnicze 7.00 Teleskopy 7.30 Kronika dnia 7.45 Pogoda 7.47 Spichlerz smaków 8.01 Kwartet 8.30 Kronika dnia 8.43 Pogoda 8.46 Tematy dnia 9.00 Dla niesłyszących: Co niesie dzień 9.10 Pogoda 9.15 Legendy regionalne 9.30 Rączka gotuje 10.00 Wymarzona miłość 10.55 Gospodarka tu i teraz 11.15 Szkoła z zawodem 11.19 Szkoła z zawodem 11.23 Szkoła z zawodem 11.25 Policzmy się dla Polski (94) 11.35 Wiadomości rolnicze 12.15 Dla niesłyszących: Co niesie dzień 12.30 Dobre historie: Dobre Historie 12.55 Pogoda 13.00 Agroporadnik 13.35 Agrobiznes 13.55 Agropogoda 14.00 Teleskopy 14.30 Tu wszystko jest Polską 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15.20 Wieczna miłość (28) 16.05 Dla niesłyszących: Telekurier 16.30 Kryminalna Siódemka 16.45 Dziennik regionów 17.00 Msza święta w 40. rocznicę zamachu na życie Papieża 17.32 Kronika – zapowiedź 17.35 Pogoda 17.41 Ziołowa apteka 17.50 Turystyczna jazda 18.02 Pod Tatrami 18.10 Czas pogodnej jesieni 18.24 Pogoda 18.30 Kronika 18.51 Kronika sportowa 18.55 Pogoda 18.59 Tematy dnia 19.12 Kronika kulturalna 19.20 Moja historia 19.35 Odkryj regiony 19.54 Pogoda 20.00 Kasta 20.35 To był rok! 21.30 Kronika 21.44 Pogoda 21.46 Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących: Dziennik regionów 22.20 Echa dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna Siódemka 23.00 Całkiem niezła historia 23.20 Pasma rozrywkowe 0.25 Rączka gotuje 0.50 Telekurier 1.20 Dobre historie 1.45 Wieczna miłość (28)

POLSAT

5.25 Teleskopy TV Okazje 6.00 Nowy dzień 8.40 Malanowski i partnerzy (200, 201) – serial fabularno-dokumentalny 9.40 Sekrety rodziny – serial paradokumentalny 10.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 11.40 Gliniarze – serial paradokumentalny 12.50 Wydarzenia 13.25 Interwencja – magazyn reporterów 13.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 14.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 15.50 Wydarzenia, sport, pogoda 16.15 Interwencja – magazyn reporterów 16.30 Na ratunek 112 – serial paradokumentalny 17.00 Gliniarze – serial paradokumentalny 18.00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 18.50 Wydarzenia 19.25 Gość „Wydarzeń” 19.45 Sport, pogoda 20.05 Nasz nowy dom – reality show 21.05 Przyjaciółki – serial obyczajowy 22.05 Hotel Marigold – komediodramat Wielka Brytania/USA/Zjednoczone Emiraty Arabskie (2011) 0.40 Kabaretowa Ekstraklasa 1.00 Przerwa techniczna

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN 11.35 Doradca smaku – magazyn kulinarny 11.45 Ukryta prawda (1269, 1172, 751) – serial paradokumentalny 14.55 Szpital – serial paradokumentalny 16.00 LAB – serial kryminalny 17.00 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.00 Fakty 19.25 Uwaga! Koronawirus 19.35 Sport, pogoda 19.55 Uwaga! 20.10 Doradca smaku – magazyn kulinarny 20.15 Na Wspólnej – serial obyczajowy 20.55 Milionerzy – teleturniej 21.30 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 22.30 Karbala – dramat wojenny Polska (2015) 0.55 Żywy Sasz – Ogień – serial kryminalny 1.55 Uwaga! 2.15 NOC Magii

TVN 7

5.50 Szkoła – serial paradokumentalny 6.50 Szpital – serial paradokumentalny 7.50 Po Pierwsze kino 3 7.55 Zakochani po uszy 5 8.25 Miłe wieści 8.30 Rozwód. Walka o wszystko 9.30 Ukryta prawda (1045, 1046) 11.30 Ten moment 12.00 Szpital – serial paradokumentalny 13.00 Szkoła – serial paradokumentalny 14.00 19+ – serial paradokumentalny 14.30 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 15.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny 16.30 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 17.30 Brzydula 2 – serial komediowy 18.00 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 19.00 19+ – serial paradokumentalny 19.30 Zakochani po uszy 5 – telenowela 20.00 Brzydula 2 – serial komediowy 20.30 Hotel Paradise 3 – reality show 21.30 Pitch Perfect 2 – komedia muzyczna USA (2015) 0.00 Kasamowa – komedia sensacyjna USA (1997) 2.00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet – serial dokumentalny 3.05 Druga strona medalu 3 – talk-show 3.45 NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny 7.00 Strażnik Teksasu (74) – serial sensacyjny 8.00 Nasz nowy dom – reality show 9.00 Sędzia Judy (49) – reality show 9.30 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 10.25 Nowe sekrety sąsiadów 10.50 Detektywi w akcji – serial fabularno-dokumentalny 11.50 Kobra – oddział specjalny – serial sensacyjny 12.55 STOP Drogówka – magazyn policyjny 13.55 Galileo 14.55 Z miłości do dziecka – telenowela Meksyk 16.00 Policjantki i policjanci (773) – serial obyczajowy 17.00 Kochane pieniądze (2, 3) – serial paradokumentalny 19.00 Policjantki i policjanci (774) – serial obyczajowy 20.00 Święty – serial komediowy 20.30 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny 21.40 Agent XXL 2 – komedia USA (2006) 23.25 Wzór – serial kryminalny 0.45 Ucho Prezesa 4 – program rozrywkowy 1.00 Przerwa techniczna

PULS

6.00 Zbuntowany anioł – telenowela 7.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (153) – serial obyczajowy 8.00 Lombard. Życie pod zastaw 8 (408) – serial obyczajowy 9.00 Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy 10.00 Zbuntowany anioł (70, 71) – telenowela 12.00 Zaklinaczka duchów 2 (33, 34) – serial fantasy 14.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (154, 155) – serial obyczajowy 16.00 Rodzinny interes 3 (91, 92) – serial obyczajowy 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 8 (410, 411) – serial obyczajowy 20.00 Taxi 3 – komedia Francja (2003) 21.45 Kobieta na Marsie, mężczyzna na Venus – komedia Francja (2008) 23.25 Jeszcze dalej niż Północ – komedia Francja (2008) 1.45 Zobacz to!

Kraków, Al. Słowackiego 52 / koło Nowego Kieparza /
© 12 634 23 17 | 12 417 11 98 | 575 550 302
Zapraszamy od pn do pt: 11 - 17 | www.belferek.pl

MORZE BAŁTYCKIE 2021

USTRONIE MORSKIE
k/Kołobrzegu

NIECHORZE
k/Rewala

06.07-18.07 - 1569 zł + dojazd / 12 noclegów
18.07-31.07 - 1699 zł + dojazd / 13 noclegów
31.07-14.08 - 1799 zł + dojazd / 14 noclegów
14.08-28.08 - 1799 zł + dojazd / 14 noclegów
27.08-08.09 - 1399 zł z dojazdem / 10 noclegów
06.09-18.09 - 1399 zł z dojazdem / 10 noclegów

Ceny z dojazdem

04.06-15.06 - 1249 zł / 10 noclegów
14.06-25.06 - 1299 zł / 10 noclegów
24.06-05.07 - 1549 zł ALL INCLUSIVE
06.07-17.07 - 1349 zł / 10 noclegów
16.07-25.07 - 1149 zł / 8 noclegów
24.07-02.08 - 1149 zł / 8 noclegów
21.08-01.09 - 1349 zł / 10 noclegów
31.08-11.09 - 1349 zł / 10 noclegów

CENA ZAWIERA:

• Zakwaterowanie w ośrodku wypoczynkowym, do dyspozycji ogród z basenem, lodówka
• Pokoje 2, 3 osobowe z łazienką, TV, ręcznikami
• Wyżywienie: 3 x dziennie
• Terminy 27.08 i 06.09 transport Kraków-Ustronie Morskie-Kraków

CENA ZAWIERA:

• Dojazd autokarem: Kraków-Katowice-Niechorze
• Zakwaterowanie: pokoje 2-osobowe z łazienkami, TV, balkonami, ręcznikami, czajnikami
• Wyżywienie 3 x dziennie serwowane (24.06-05.07 ALL INCLUSIVE)

Kraków

Opowieści
nie z tej ziemi cz. 2
7.05.2021 | 17.00
Klub Dukat | ul. Styczna 1

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Kraków

Czytanie
na ekranie:
powieści
dla młodzieży
on-line | 6.05.2021 | 18.00

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

F.H.U. „ELMAR”
Plac Targowy „Piast”, paw. 3 (os. Piastów 60A)

ROWERY:

sprzedaż, komis, części i akcesoria rowerowe, serwis

RATY 10 x 0%

GŁOS
TYGODNIK
NOWOHUCKI

POZIOMO: 5. z Alzacją na granicy francusko-miemieckiej, 8. smaczny grzyb z rodziny borowików, 9. wybitny niemiecki malarz i grafik epoki renesansu, 12. gонец w szachach, 13. tężyźnia, 14. najważniejszy w kinie, 15. ziemniaczany szkodnik, 17. bajkowy Tomcio, 19. rodzaj scenicznej komedii muzycznej, 20. spis książek, 23. akwariowa rybka, 25. w oczy kole, 27. zawsze w ustach, 28. nagła zmiana pozycji z wertykalnej na horyzontalną, 30. zachwyca się sobą, 31. figura w kartach, 25. pobudzenie do wysiłku, podnieta, 33. pokaz, wystawa.

PIONOWO: 1. kocioł do podgrzewania wody użytkowej, 2. dotykanie ciała pobudzające do śmiechu, 3. związek zawodowy, 4. niedopalony kawałek świecy, 6. spray, 7. cyklon tropikalny, 10. przesadnie obawia się o własne zdrowie, 11. badanie wewnętrznej ściany żołądka, 16. pospolity ptak z rodziny krukowatych, 18. legendarny król Celtów, wynalazca okrągłego stołu, 21. dobroczyńca, 22. organ władzy religijno-politycznej w Judei, 24. między żebrami a miednicą, 26. zniewaga, 29. miasto nad Prosną, 30. do picia.

Rozwiązanie krzyżówki nr 17

POZIOMO: 5. inhalacja, 8. śpiwór, 9. festyn, 12. dżonka, 13. aromat, 14. sal-
ty, 15. egoizm, 17. grajek, 19. Ostrawa, 20. Ostenda, 23. gwizdy, 25. jogurt,
27. peany, 28. klient, 30. piołun, 31. centus, 32. rutyna, 33. Kazimierz.

PIONOWO: 1. znawca, 2. papryka, 3. pamflet, 4. sjeśta, 6. spinki, 7. wymo-
wa, 10. Dżugaszwili, 11. kalendarium, 16. zjazd, 18. retro, 21. czeresnia, 22. pan-
cernik, 24. zieleń, 26. Grodno, 29. tatuaż, 30. patera.

MAMA I CÓRKA

Zapraszamy do oglądania 669. odcinka Nowohuckiej Kroniki Filmowej. Jej bohaterkami będą Ewa i Joanna – matka i córka.

Ewa Michałowicz odkryła na emeryturze pasję rękodzielniczą. Mieszka na osiedlu Bohaterów Września i w wolnym czasie wykonuje domowe ozdoby i przedmioty w technice makramy, czyli sztuce wiązania sznurków bez pomocy igły czy szydełka. Gdy ktoś u Ewy zamawia makramę, nie bierze ona pieniędzy, ale prosi by wpłacić jakąś kwotę na szczytny cel. Szczególnie taki, który dotyczy dzieci w potrzebie. I to działa. Ludzie zamawiają, a ona jest szczęśliwa, że zmienia świat na lepsze.

Ewa ukończyła liceum medyczne przy ulicy Kocmyrzowskiej i przez długi czas była pracownikiem Ośrodka Leczenia Nerwicy przy Katedrze Psychoterapii. Jej dzieciństwo przypadło na początek Nowej Huty. Od tego czasu wie-

le się zmieniło, ale Ewa wciąż wraca wspomnieniami do tamtych czasów. Wspomina ważną dla niej jarzębinę, której już dziś nie ma i niedzielne ciasto robione przez mamę i babcię.

Ewa ma córkę, Joasię, która z nią mieszka. Joasia skończyła filologię i biegle posługuje się językiem rosyjskim. Ona również często wraca do swojego dzieciństwa w Nowej Hucie, do miejsc i historii, które na zawsze w niej zostają. Stara się ze swojej perspektywy spojrzeć na życie mamy i jej pasję. Ewa i Joasia nie zapominają, by co jakiś czas pojawiło się na ich stole ciasto, które tak bardzo zapamiętały z dzieciństwa. Wtedy znów wracają do wspomnień.

Do oglądania 669. wydania NKF zapraszamy w poniedziałek 10 V na antenie TVP Kraków, a od piątku 14 V na Facebooka kina Sfinks oraz na stronie www.kronika.com.pl.

**NOWOHUCKA
KRONIKA
FILMOWA**

MATEMATYKA Tel. 507 869 805

• Trwa kolejna edycja budżetu obywatelskiego miasta Krakowa. Po raz ósmy krakowianie mogą zaproponować pomysły na projekty dzielnicowe oraz ogólnomiejscowe, aby nasze miasto było bardziej przyjazne i odpowiadało potrzebom jego mieszkańców. Zachęcamy do odwiedzenia strony www.budzet.krakow.pl po więcej informacji oraz do samego składania propozycji zadań. Etap składania pomysłów przez mieszkańców potrwa do 14 maja br.

NA STRAŻY MIASTA

• Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej. Święto wprowadzone zostało na mocy ustawy z 2004 roku. Polska jest jedynym państwem, które ma dwie flagi – jedną z orłem, a drugą bez. W kraju wywieszamy biało-czerwoną, ale przedstawicielstwa dyplomatyczne za granicą posługują się flagą z godłem państwowym na górnym, białym pasie. W naszym mieście flagi pojawiły się na budynkach użyteczności publicznej. Na budynkach miejskich eksponowane były także flagi miasta, biało-błękitne. Z kolei tramwaje i autobusy wyjechały na ulice udekorowane biało-czerwonymi i biało-błękitnymi chorągiewkami. W dniach 2, 3 maja patriotyczną iluminację zyskała kładka o. Bernatka, estakada tramwajowa Lipska-Wielicka, Centrum Kongresowe ICE Kraków oraz wieża telewizyjna firmy Emitel na Krzemionkach. Podświetlona została także TAURON Arena Kraków – w godz. 20.00–21.00 ekran LED na zewnętrznej elewacji hali zamienił się w wielką państwową flagę.

• Na mało subtelny pomysł wpadło dwóch mężczyzn, którzy postanowili – zaznaczmy, że bez osłony nocy – ukraść przypięty do stojaka rower. Sztuka po części im się udała, bo jakoś zdołali przeciąć zapieczętowany rower, a nawet oddalić się ze swoją zdobyczą z miejsca zdarzenia. Ale, że wszystko obserwował nasz operator monitoringu, to nietrudno się domyślić, że o sprawie dowiedzieli się i strażnicy miejscy. Gdy podjechali z interwencją od razu rozpoznali mężczyzn, czekających pod wiatą przystankową na przyjazd autobusu. Mieli przy sobie rower, a nawet schowane w reklamówce uszkodzone zapieczętowanie. Aranzacja spotkania z policjantami była ostatnim punktem tej interwencji. (sp)

Z KRONIKI POLICYJNEJ

POLICJANCI PRZECHWYCILI 4 KG AMFETAMINY

Pod koniec kwietnia kryminalni z krakowskiego Komendy Miejskiej VIII udali się w rejon Grzegórzek gdzie według posiadanych przez nich informacji przy jednym z garaży, miał się pojawić mężczyzna mogący ukrywać tam narkotyki. Po krótkiej obserwacji, przed garażem rzeczywiście zjawili się osoba, na którą czekali funkcjonariusze. W trakcie gdy mężczyzna otwierał garaż funkcjonariusze podeszli do niego chcąc go wylegitymować. 38-latek zaczął uciekać, jednak kryminalni natychmiast go obezwładnili. Policjanci, przy udziale przewodnika z psem tropiącym z placówki Straży Granicznej w Krakowie-Balicach, przeszukali garaż. Znaleźli w nim zawiniątko z zawartością białego proszku oraz wagę elektroniczną. W trakcie prowadzonych czynności okazało się, że 38-latek wynajmuje jeszcze jeden garaż, w innej części miasta. W wyniku przeszukania mieszkania mężczyzny oraz drugiego z garaży kryminalni natrafili na podejrzaną substancję w postaci białego proszku i suszu roślinnego. Przeprowadzone testy wykazały, że było to ponad 4 kilogramy amfetaminy oraz ponad 350 gramów marihuany. W pomieszczeniach znalezione zostały również wagi elektroniczne, foliowe worki, zgrzewarka oraz kilkanaście telefonów komórkowych.

38-latek usłyszał zarzuty posiadania znacznych ilości narkotyków oraz czyn- nienia przygotowania do wprowadzenia ich do obrotu. 11 kwietnia na wniosek Prokuratury Rejonowej Kraków Śródmie- ście Wschód sąd zastosował wobec podejrzanego trzymiesięczny areszt tymczasowy. Za popełnione przestęp- stwo 38-latkowi grozi kara do 10 lat pozbawienia wolności.

HANDLOWALI PODRABIANYM TOWAREM

Policjanci z Wydziału do walki z Przestępczością Gospodarczą Komendy Miejskiej Policji w Krakowie udali się na jeden z krakowskich bazarów, gdzie według uzyskanych informacji miało tam dochodzić do handlu nielegalnym towarem. W trakcie kontroli tego miejsca policjanci wylegitymowali i zatrzymali 3 osoby w wieku pomiędzy 36 a 38 lat, które oferowały do sprzedaży odzież, bieliznę, obuwie, zabawki, perfumy oraz sprzęt elektroniczny z podrabionymi znakami towarowymi znanych marek. Dodatkowo, osoby te posiadały 6 litrów alkoholu niewiadomego pochodzenia bez odpowiedniego oznaczenia akcyzowego. W sumie policjanci zabezpieczyli prawie 2 tys. przedmiotów z podrabionymi znakami towarowymi oraz 6 butelek z nielegal-

nym alkoholem. Straty dla producentów zostały wstępnie oszacowane na kwotę nie mniejszą niż 300 tysięcy złotych. Za handel rzeczami z podrabionymi znakami towarowymi i uczynienie z niego stałego źródła dochodu zatrzymanym może grozić nawet do pięciu lat więzienia.

DROGIOMIERZ COFNIĘTY O 164 TYSIĘCY KM

Pod koniec kwietnia policjanci zatrzymali do kontroli kierującego samochodem marki Audi. Kiedy mundurowi sprawdzili stan licznika pojazdu okazało się, że liczba kilometrów znacznie odbiegała od tej, zapisanej podczas ostatniego badania technicznego. W chwili kontroli drogiomierz audi wskazywał 264 tys. km, natomiast w maju 2020 roku podczas przeglądu diagnosta odnotował blisko 428 tys. km, czyli prawie 164 tys. km więcej niż obecnie.

Za przestępstwa zmiany wskazań drogiomierza lub ingerencji w prawidłowość jego pomiaru zgodnie z zapisem art. 306a kodeksu karnego grozi kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Należy pamiętać, że takiej samej karze podlega zarówno osoba, która cofa licznik pojazdu, jak i ta, która taką korektę zleca.

NIELEGALNE AUTOMATY

Policjanci Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą Komendy Miejskiej Policji w Krakowie prowadzą regularne działania zmierzające do likwidacji nielegalnych punktów z grammi hazardowymi na terenie Krakowa. Niedawno namierzili lokal, w którym dochodziło do organizowania gier hazardowych. Kryminalni wspólnie z funkcjonariuszami z Małopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego przeszukali pomieszczenia lokalu, zabezpieczając w trakcie prowadzonych czynności 2 automaty do gier, które działały wbrew obowiązującym przepisom. Zabezpieczone maszyny zostały przekazane do depozytu MUCS, a postępowanie w tej sprawie prowadzi policjanci z Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą Komendy Miejskiej Policji w Krakowie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami za posiadanie nielegalnych automatów w lokalach gastronomicznych, handlowych i usługowych grozi kara w wys. 100 tys. zł od jednego automatu. Karę taką może ponieść nie tylko właściciel nielegalnych automatów, ale również osoba, która wynajmuje lub wydzierżawia lokal, w którym znajdują się nielegalne automaty do gier hazardowych. Za organizowanie gier hazardowych poza wysoką grzywną grozi również kara pozbawienia wolności do lat 3 lat. (ab)

BIURO OGŁOSZEŃ

Sekretariat redakcji

„Głosu” – NCK,

al. Jana Pawła II 232

TEL. 12 643-44-33

FIZJOTERAPIA DUDEK

661-860-336

os. Dywizjonu 303 62b
Kraków 31-875

skymedic.pl

Rehabilitacja:

- neurologiczna (udar, stwardnienie rozsiane, choroba Parkinsona i inne)
- ortopedyczna (po urazach, operacjach, endoprotezie biodra/kolana, rwa kulszowa i inne)
- ogólnousprawniająca
- masaż leczniczy

skymedic

TANIEJ Z „GŁOSEM”

Księgarnia „ZŁOTY WIEK” Grażyny Tabor w os. Złotego Wieku 19, pawilon, zaprasza Czytelników „Głosu. Tygodnika Nowohuckiego” na zakupy z 5-procentową bonifikatą książki promowanej w tym numerze.

Kupon jest ważny do 13 maja 2021 roku.

Imię i nazwisko:

Adres:

Księgarnia ZŁOTY WIEK poleca książkę Anny Ficner-Ogonowskiej pt. „Jeśli zateknie” (wyd. Znak). Czasami trzeba dać losowi drugą szansę. Gdy odnajdziesz prawdziwą miłość nawet najtrudniejsze przeszkody nie zatrzymają Cię na drodze do szczęścia. To wciągająca i przejmująca opowieść o życiu i wszystkich jego barwach. Wystarczy pamiętać, że w każdej chwili może pojawić się ktoś, dzięki komu życie nabierze sensu.

Czuwam! Dla Ziemi!

25.04.2021 r. w ramach Dnia Ziemi, harcerze, instruktorzy i mieszkańcy Bińczyc, połączyli siły i razem sprzątały teren wokół stawu na Kaczeńcowej. Bardzo nas cieszy, że w akcji wzięło udział tak wiele osób. Wspólnie zbieraliśmy kilkanaście pełnych worków śmieci. Naszą inicjatywę wsparła Fundacja Symbioza – każdy uczestnik dostał pakiet z nasionami do posiania łąki kwietnej. MPO dostarczyło rękawiczki i worki, bardzo szybko zostały odebrane śmieci. Wśród uczestników akcji byli również Radni Dzielnicy XVI.

Zakątek nad stawem nie jest bardzo popularny, ale coraz więcej osób odkrywa jego urok. Jeszcze 3 lata temu nikt nie miał ochoty zapuszczać się w te okolice. Straszły tu blaszaki i zaśmiecone garaże, w pobliskich zarosłach pełno było miejsc noclegowych dla osób bezdomnych. Ale to się zmieniło – dzięki zaangażowaniu wielu osób i instytucji udało się uporządkować teren i sprawić, że teren wokół stawu stał się miejscem odpoczynku i rekreacji.

Wspólnota Hufca czuje się współgospodarzami terenu przy Kaczeńcowej i zależy nam na tym, żeby wokół nas było przyjemnie i czysto. Poprzez podejmowane działania uczymy naszych harcerzy współodpowiedzialności za otaczający nas świat. Uczymy współ-

pracy i współdziałania – widzimy w tym siłę społecznego oddziaływania. Angażując w nasze inicjatywy lokalną społeczność, wiemy, że to co wspólnie zrobimy będzie miało większą moc i będzie trwałe.

Czuwam! Dla Ziemi! w dniu 25 kwietnia 2021 r. to projekt społeczny, który zorganizowali uczestnicy programu „Power – Harcerstwo kształci”. Jednym z założeń tego programu jest rozwój kompetencji społecznych uczestników, budowa świadomości i współodpowiedzialności za otaczający świat, a także rozumienie naszej roli w kształtowaniu otoczenia. Dzień ziemi to nie jedyna społeczna inicjatywa zorganizowana przez „powersów”. W ubiegłym tygodniu rozpoczęła się akcja „Drugie życie książki”. W siedzibie hufca znajduje się regał – gdzie można przynieść książki, które nam się już znudziły i w zamian wziąć coś do poczytania z dostępnych pozycji. Serdecznie zapraszamy w godzinach otwarcia hufca. Wcześniej opisywana akcja „Czapki i rękawiczki” to też ich robota.

Zachęcam do zaglądania na fanpage na FB i na stronę internetową – u nas ciągle dzieje się coś pozytywnego!

**Komendantka Hufca
Kraków-Nowa Huta
hm. Dominika Dąbrowska-Hojnor**

TO ONI PRZEPYTYWALI DYREKTORA

Fot. Tomasz

Na zdjęciu uczestnicy warsztatów „Młodzi mają głos – każdy ma głos”, którzy przeprowadzili wywiad z dyrektorem ZSS nr 14, z „Głosem” w rękach. Relację z tego wydarzenia zamieściliśmy w „Głosie” nr 15 z 9 kwietnia.

Dawid

Przewodniczący Rady Dzielnicy XV Mistrzejowice Marek Hohenauer interweniuje u Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie wycinki drzew

Szanowny Panie Prezydencie,

W imieniu Rady i Zarządu Dzielnicy XV Mistrzejowice i naszych mieszkańców zwracam się z prośbą o pomoc w wyjaśnieniu konieczności wycinki 114 drzew rosnących na terenie Fortu Batowice na os. Złotego Wieku. Decyzję w przedmiotowej sprawie wydał Miejski Konserwator Zabytków – Zezwolenie nr 246/21 z dnia 16 kwietnia 2021 r. syg. akt KZ-03.6131.180.2020.JW+NP.

Jesteśmy zaniepokojeni tak drastycznie dużą ilością drzew przewidzianych równocześnie do wycięcia, w tak krótkim przedziale czasowym. Prosimy Pana Prezydenta o ponowne rozpatrzenie przez Miejskiego Konserwatora Zabytków tej sprawy i ograniczenie koniecznej wycinki drzew i krzewów na terenie Fortu Batowice do minimum oraz wydłużenie czasu jej realizacji (mniejsza ilość wycinek rocznie).

(O dalszym przebiegu sprawy będziemy Państwa informować!)

W trudnych czasach pandemii dzieci z przedszkola nr 144...

STARAJĄ SIĘ BYĆ AKTYWNE

W obecnym roku szkolnym dzieci z grupy IV i V biorą udział w projekcie AKADEMIA PRZEDSZKOLAKA organizowanym przez Miejski Ośrodek Sportowy Kraków-Zachód oraz Wydziału Sportu Urzędu Miasta Krakowa. Zajęcia realizowane są pod okiem wyspecjalizowanego instruktora w małej hali obiektu TAURON-Arena.

Celem programu jest kształtowanie i rozwijanie zainteresowania systematyczną aktywnością ruchową, podnoszenie poziomu sprawności fizycznej dzieci oraz kształtowanie w nich postaw prozdrowotnych. Udział w zajęciach jest darmowy, a dla naszych przedszkolaków to czas świetnej zabawy i okazja do doskonalenia samodzielności!

Autorki:

Ewelina K. i Katarzyna S.

RADA I ZARZĄD DZIELNICY MISTRZEJOWICE: Przewodniczący: Marek Hohenauer, zastępca przewodniczącego: Konrad Maciejowski, członkowie zarządu: Krzysztof Bąk, Maciej Cieślak, Anna Trzoniec. Biuro Rady Dzielnicy: ul. Miśnińska 58 (osiedle Tysiąclecia), tel. 12 648-96-18, przyjmowanie mieszkańców: poniedziałek, wtorek, czwartek i piątek w godz. 11.00–15.30 oraz środa od 12.00 do 16.00. Dyżur członków Zarządu: Przewodniczący – druga środa miesiąca w godz. 16.00–17.00, zastępca Przewodniczącego – trzecia środa miesiąca w godz. 15.00–16.00, Krzysztof Bąk – ostatni czwartek miesiąca w godz. 17.00–18.00, Maciej Cieślak – ostatni wtorek miesiąca w godz. 17.00–18.00, Anna Trzoniec – pierwszy wtorek miesiąca w godz. 14.30–15.30. Oficjalna strona internetowa: www.dzielnica15.krakow.pl, e-mail: rada@dzielnica15.krakow.pl. Dyżur Policji: pierwszy czwartek miesiąca w godz. 15.00–16.00.

REMONTY RUSZAJĄ PEŁNĄ PARĄ

Kapryśna pogoda i późna wiosna długo wstrzymywały duże zadania inwestycyjne związane z infrastrukturą. Pomimo to w pierwszym kwartale tego roku udało się wykonać remont parkingu przy ul. Janczarskiego. Na szczęście warunki pogodowe poprawiają się dzięki czemu remonty ruszyły pełną parą. Jedno z pierwszych rozpoczętych w 2021 roku działań finansowanych ze środków Rady Dzielnicy to widoczny na zdjęciach remont ul. Na Stoku, który właśnie się zakończył. Efekt

finalny podniósł nie tylko funkcjonalność, ale i estetykę tego miejsca. Firma wykonawcza po skończeniu działań z tym miejscem przeszła na ul. Urbanistów gdzie rozpoczyna się drugi etap remontu. Jego koszt to prawie pół miliona złotych ze środków Rady Dzielnicy. Kompleksowa odnowa tej ulicy zakończy się w tym roku. Nowa nakładka, parkingi i chodniki sprawią, że mieszkańcy będą mogli bezpiecznie i z przyjemnością korzystać z infrastruktury w tej części Dzielnicy.

Na Stoku 48 – przed remontem chodnika.

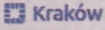
Na Stoku 48 – kwiecień 2021 r., remont zbliża się ku końcowi.

BUDŻET OBYWATELSKI – OSTATNIE DNI NA ZGŁASZANIE PROJEKTÓW!

Ruszyła VIII edycja Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. Już tylko do 12 kwietnia zgłaszać można swoje projekty. Warto się zaangażować – żeby potem nie żałować, że się nie spróbowało. To naprawdę duże pieniądze, w skali całego miasta na projekty przewidziano bowiem kwotę 35 milionów. Na projekty w Dzielnicy XVII przeznaczono jest 1 487 040,08 zł – to o ponad 300 tys. wyższa kwota niż w roku ubiegłym.

To już naprawdę ostatni dzwonek na to aby złożyć projekt w ramach VIII edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. W ubiegłym roku mieszkańcy Wzgórz Krzesławickich złożyli aż 50 projektów dzielnicowych. Mamy nadzieję, że w tym roku uda się poprawić ten wynik! Warto skorzystać z tego narzędzia pozwala ono bowiem na widoczne zmiany naszego najbliższego otoczenia. Za przykład niech posłuży widoczna na zdjęciu ul. Grębałowska, na której w ramach zeszłorocznego BO wykonano remont nakładki za kwotę 180 tys. złotych. Choć Budżet Obywatelski to narzędzie, które większość doskonale zna warto wspomnieć o pewnej nowości. Od zeszłego roku również osoby, które mają pomysł – ale nie chcą, nie potrafią lub po prostu nie mają czasu napisać projektu – mogą skorzystać z tzw. Banku Pomysłów. Jest to narzędzie przy pomocy którego możesz podpowiedzieć innym, co można zrobić w Twojej okolicy. Jak to działa? Na stronie BO czytamy:

„Wzorem ubiegłego roku, Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia wraz z Wydziałem Geodezji UMK przygotował aplikację o nazwie BANK POMYSŁÓW, w której mieszkańcy

BUDŻET OBYWATELSKI MIASTA KRAKOWA

ZŁÓŻ PROJEKT!
12 KWIETNIA – 14 MAJA 2021

www.budzet.krakow.pl

Ul. Grębałowska – nakładka wykonana w ramach VII edycji BO.

będą mogli zgłaszać swoje pomysły zmian wspólnej przestrzeni miejskiej, które następnie będą widoczne w formie ogólnodostępnej mapy.

Z przesłanych pomysłów skorzystać będzie mógł każdy mieszkaniec, zainteresowany stworzeniem propozycji zadania w ramach budżetu obywatelskiego miasta Krakowa, a od tego roku również w ramach inicjatywy lokalnej. W roku 2020 mieszkańcy zgłosili blisko dwieście pomysłów, za pomocą aplikacji, która nazywała się Bank Pomysłów BO 2020 (obecnie BANK POMYSŁÓW). Ideą do uruchomienia tego narzędzia było

stworzenie miejsca, gdzie krakowianki i krakowianie bez koniecznych formalności mogą zostawić swój pomysł, który ma szansę stać się inspiracją dla wnioskodawców do budżetu obywatelskiego. Lista propozycji obejmowała takie pomysły, jak tworzenie nowych miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu, stacji napraw rowerów, budowy chodników czy przejść dla pieszych.”

Gorąco zachęcamy do pisania projektów! Do korzystania z Banku Pomysłów! Do włączenia się w BO! **ZDECYDUJ, NA CO MIASTO WYDA 35 MILIONÓW!**

RADA I ZARZĄD DZIELNICY XVII, os. Na Stoku 15. Tel. 12 645 30 09, tel./faks 12 645 14 17. Przewodniczący – Andrzej Dziedzic, zastępca przewodniczącego – Leszek Zaleński, członkowie Zarządu – Wiesław Czyż, Wiesław Wojnarski, Jerzy Wójcik.

Dyżury członków Zarządu w związku z sytuacją epidemiologiczną zostały zawieszone. Dyżury pełni jedynie przewodniczący Andrzej Dziedzic – w każdy poniedziałek, w godz. od 14.00 do 15.00 (po wcześniejszym uzgodnieniu terminu spotkania w sekretariacie Biura Rady Dzielnicy XVII).

POMOC W CZASIE PANDEMII

Trwająca od ponad roku sytuacja związana z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 znacząco wpłynęła na funkcjonowanie ludzi niemal we wszystkich obszarach życia. Ograniczenia kontaktów społecznych, zmiany w dostępie do obiektów publicznych, utrzymywanie dystansu między ludźmi, ale także nawarstwienie codziennych problemów, przekładają się na sposoby radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Krakowie to miejsce, gdzie osoby przeżywające życiowe trudności, uzyskują szybką pomoc specjalistów w różnych sytuacjach doświadczanej krzywdy, wypadków, klęsk żywiołowych, przeżywania straty lub w innych sytuacjach kryzysowych. Pomoc psychologiczna i wsparcie świadczone w Ośrodku osobom przeżywającym lęk, zmagającym się z codziennymi trudnościami, również w trwającej pandemicznej rzeczywistości, są istotnym wzmocnieniem podczas pokonywania kryzysu.

Wiele osób, które zgłosiły się w ostatnim roku do Ośrodka, potrzebowały wsparcia właśnie w związku z trudnościami jakie przyniosła pandemia. Przedłużające się obostrzenia i izolacja społeczna miały duży wpływ na pojawienie się kryzysów.

Jednak obostrzenia i przedłużająca się izolacja sprawiły, że wiele osób straciło poczucie kontroli nad sytuacją, zaczęły przeważać problemy z codziennym funkcjonowaniem. Nie pozostało to bez wpływu na samopoczucie, przeciwnie przełożyło się na narastającą frustrację, złość.

Przeżycia, o których mówiła pani Katarzyna sprawiły, że nie potrafiła dać sobie rady z narastającą bezsilnością, znalezieniem pozytywów, które pozwoliłyby jej poradzić sobie z sytuacją.

– Miałam poczucie, że doszłam do ściany, że na nic nie mam wpływu. – dzieli się swoimi przeżyciami Pani Katarzyna – wtedy podczas jednej z wywiadówek szkolnych wychowawczyni poinformowała nas, że jeśli mamy problemy z radzeniem sobie z dziećmi, całym covidowym czasem,

problemami. Niejednokrotnie wystarczy kilka spotkań, rozmów, ale czasami potrzebne jest wsparcie innych specjalistów. Wówczas młody człowiek uzyskuje wskazówki, gdzie taką pomoc może uzyskać.

W marcu 2021 r. minęło 30 lat działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krakowie. Od początku funkcjonowania OIK, zatrudnieni tam specjaliści mierzyli się z pomaganiem ludziom w licznych kryzysach związanych z przeżywaniem sytuacji trudnych, często traumatycznych. Wpływ takich wydarzeń, może powodować trwałe następstwa, utrzymujące się nawet przez całe życie, jeśli osoba nie otrzyma szybkiej pomocy, jaką oferuje interwencja kryzysowa. Jednak należy pamiętać, że kryzys nie musi być wyłącznie bolesnym doświadczeniem, ale jego konstruktywne rozwiązanie stanowi często niepowtarzalną szansę na dalszy rozwój osoby.

Długoletnie doświadczenie w pracy na rzecz osób potrzebujących pomocy w przeżywanych trudnych sytuacjach, ugruntowało miejsce interwencji kryzysowej w systemie pomocy psychologicznej. Warto więc odpowiednio wcześniej

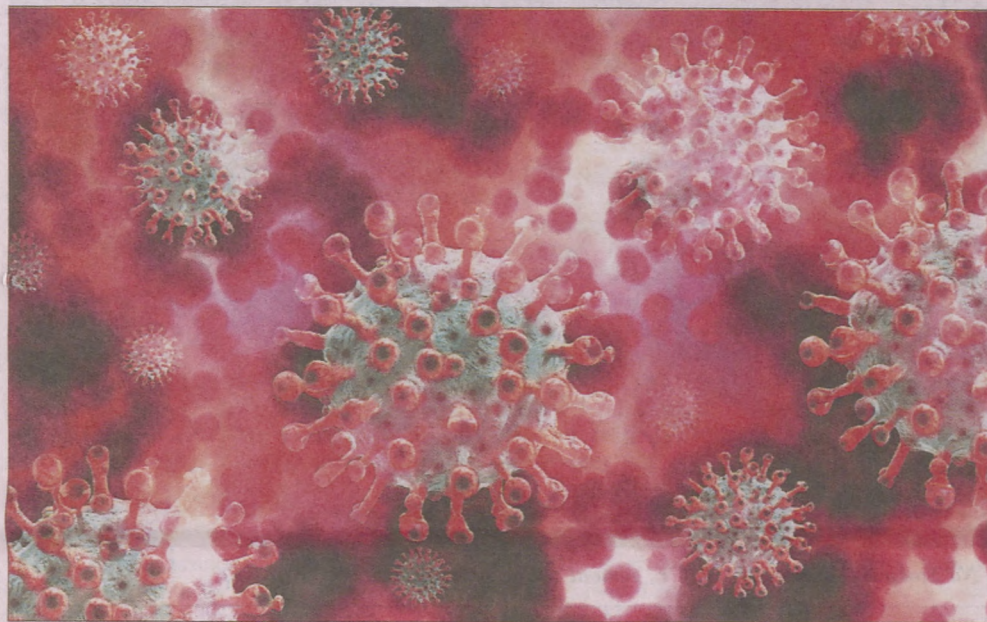
zgłaszać się po pomoc do OIK, aby w przypadku przeżywanych kryzysów, również będących wynikiem życia w pandemii, dać sobie szansę szybkiego powrotu do równowagi psychicznej i bezpiecznego funkcjonowania, co można uzyskać korzystając z profesjonalnej bezpłatnej pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krakowie.

Jeśli przeżywasz trudne sytuacje związane z trwającą pandemią, problemy w relacjach z najbliższymi, doświadczyłeś/aś traumatycznego zdarzenia, straty bliskich lub inne przeżycia sprawiają, że masz poczucie, że nie jesteś w stanie poradzić sobie samodzielnie – nie czekaj – przyjdź, zadzwoń.

Pomoc w Ośrodku jest dostępna całodobowo, bezpłatnie.

W okresie pandemii spotkania osobiste odbywają się po uprzednim kontakcie telefonicznym z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Krakowie, ul. Radziwiłłowska 8b, tel. 12 421 92 82, www.oik.krakow.pl.

Małgorzata Łyżwińska Kustra
Fot. pixabay

Na początku pandemii wydawało mi się, że nawet trochę odpocznę, bo wcześniej codziennie rano rozpoczynał się kołowrót. Ponaglanie żeby wszyscy wszędzie zdążyli – mówi Katarzyna, która skorzystała z pomocy Ośrodka, mama trójki dzieci. – Wyszukiwanie całej gromadki, rozwiezenie do przedszkola i szkół, a potem biegiem do pracy i po południu w drugą stronę, a czasami jeszcze z wizytą u schorowanej mamy, która potrzebuje pomocy... Mąż, który wcześniej jeździł w delegacje, tak jak ja przeszedł na pracę zdalną, ale i szkolne dzieciaki też zaczęły uczyć się z domu. Niestety w drugiej połowie roku mąż stracił pracę, przechorowaliśmy covid, no i dzieci znowu przeszły na zdalne nauczanie... zrobiło się naprawdę ciężko. Zaczęliśmy się kłócić ze sobą, wszyscy mieli dość izolacji. Mnie doszły jeszcze problemy ze snem, bałam się o przyszłość, już nie wytrzymywałam napięcia.

Początkowe zadowolenie z pobytu w domu podczas pandemii, możliwości spędzenia z najbliższymi wspólnego czasu, którego wcześniej niejednokrotnie brakowało, pozwalało na doszukiwanie się pozytywnych aspektów trudnej sytu-

to, można porozmawiać z psychologiem w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. Nie czekałam długo z tym żeby zadzwonić. Od razu otrzymałam pomoc, kilka rozmów z psychologiem pomogło mi inaczej spojrzeć na moje życie, uzyskać spokój i lepiej radzić sobie z sytuacją, która jest udziałem milionów osób.

Ze wsparcia w Ośrodku niejednokrotnie korzystają młode osoby, nastolatki, którzy z powodu ograniczeń byli zmuszeni przerwać osobiste spotkania ze znajomymi. Fakt, że izolacja przedłużała się przyczynił się do osłabienia kontaktów rówieśniczych, co młodzi ludzie wskazują jako największe obciążenie.

Zgłaszając się do Ośrodka, młodzi ludzie mówią o przeżywanym smutku, niepokoju, ale także złości na wszystko, co dookoła.

Przeżywanie takich emocji jest czymś normalnym, jednak gdy zaczynają dominować i pojawia się poczucie braku umiejętności reagowania, braku poczucia wpływu na to, co przynosi codzienne życie, warto jest zasięgnąć pomocy specjalisty. Interwencji pracujący w OIK pomagają nastolatkom i młodym dorosłym uporać się z takimi

Kraków

Nowa Huta

miejsce dobre do życia

**Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Krakowie**

INFORMATOR HANDLOWO-USŁUGOWY

SŁUŻBY MIEJSKIE I LOKALNE

Pogotowie Ratunkowe 999 (także N. Huta).
Toksykologia 12 411 99-99.
Straż Pożarna 998, 12 646-01-10.
Policja 997.
Policja Nowa Huta: os. Zgody (VIII KP) 12 61-52-910, os. Złotej Jesieni 11 C (VII KP) 12 61-52-911, 12 615-33-19.
Straż Miejska 986.
Pogotowie gazowe 992.
Pogotowie dźwigowe 12 644-23-08.
Pogotowie c.o. 12 644-38-46.
Wodociągi 12 648-28-61.
Pogotowie ADREM (elektr., c.o., wod.-kan.-gaz) 12 644-19-69, 12 643-27-43. ADREM awarie poza budynkiem 12 644-12-10.
Pogotowie elektryczne dla os. Oświecenia 12 647-05-65 w dni powszednie i 12 647-15-87 w dni świąteczne.
Całodobowy telefon zaufania dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin 12 411-60-44.

MEDYCYNĄ I ZDROWIE

▼ GABINET KARDIOLOGICZNY. Lek. med. Krzysztof Ideć, os. Hutnicze 10/3. Rejestracja: 12 357-36-12.
▼ KOMPLEKSOWE LECZENIE STOMATOLOGICZNE: leczenie kanałowe, protetyka, implanty. Kraków, os. Słoneczne 11, lokal U 1.
Tel. 12 644 89 01, kom. 664 395 417. Pon.-pt. 9.00-19.00. www.bjb.net.pl.
▼ PRACOWNIA USG – LEK. MED. B. STĘPIEŃ – os. Handlowe 8, tel. 12 644-78-26 lub 696-047-450: badania jamy brzusznej, tarczycy. Czynna: poniedziałek 12.00-16.00 oraz środa i piątek 9.00-12.00.
▼ NAPRAWA PROTEZ ZĘBOWYCH. Wzmacnianie metalem. Tel. 608-205-981.

KUPIĘ – SPRZEDAM

▼ KUPIĘ MIESZKANIE. Poszukuję kawalerki, 1- lub 2-pokojowego mieszkania. Tel. 509-559-141. Płacę gotówką. Może być do remontu.

USŁUGI RÓŻNE

▼ TELEWIZOR ANTENY.
Tel. 12-640-00-42, 609 586 881.
▼ USŁUGI SZKLARSKIE, oprawa obrazów, os. Jagiellońskie 19, Pawilon Handlowo-Usługowy koło kościoła ARKA (wejście z tyłu).
Tel. 12 647-86-50, 504-552-197.
▼ PRZECHOWALNIA ROWERÓW (z możliwością przeglądania) i OPON (całoroczna). Plac targowy PIAST, paw. 3.
Tel. 647-13-88, kom. 0502-730-087.
▼ SALON FRYZJERSKI „Dorota” (damski, męski, dzieci). Pl. Targowy „Piaś”, paw. 26, 27.
Tel. 12 681-33-77.
▼ ZAKŁAD PIECZĄTKARSKO-GRAWERSKI, Adam Sroka, przeniesiony z os. Niepodległości do Borzęcina 797A.
Aktualny tel. 14 68-46-756, e-mail: zaklad@odznaki.pl.
▼ ROWERY – sprzedaż, części, akcesoria, serwis, naprawy, komisy, malowanie ram. FHU „Elmar”, plac targowy PIAST, paw. 3.
Tel. 647-13-88, kom. 502-73-00-87.
▼ ANTEN MONTAŻ, naprawa telewizorów wszystkich typów u klienta.
Tel. 12 640-00-41, 609-586-881.

POŚREDNICTWA NIERUCHOMOŚCI

▼ ARKADOM – NAJSKUTECZNIEJSZE BIURO NIERUCHOMOŚCI. Stowarzyszeni w MSPON, 3 licencje państwowe. Os. Jagiellońskie 19, koło kościoła Arka.
Tel. 12 641-66-74; www.arkadom.pl.

BIURA KSIĘGOWO-PODATKOWE

▼ BIURO RACHUNKOWE „ATINA”, usługi podatkowo-księgowe. Boh. Września 76.
Tel. 648-01-89.
▼ FUNDACJA WIĘCEJ SERCA. Usługi księgowe – pełny zakres – ceny do uzgodnienia. Os. Złotej Jesieni 15 B, lok. 2.
Tel. 503-602-661.

BIURA TURYSTYCZNE

▼ BIURO TURYSTYCZNE Cerro Torre Szkoła Górską, al. Pokoju 82, 501 568 948, www.szkoлагorska-cerrotorre.pl.
Wyjazdy polskie i zagraniczne, górskie wyprawy, pilotaż i przewodnictwo wycieczek, obozy i kursy wspinaczkowe, szkolenia, kursy pierwszej pomocy. Oferta dla grup, szkół, firm, klientów indywidualnych.

USŁUGI MOTORYZACYJNE

▼ FIRMA AUTOKOMPUTER, Janina Walasek, ul. Makużyńskiego 9B.
Tel. 12 644-18-80, 12 684-19-00 (01, 02), pon.-pt. 8.00-18.00. Badania techniczne pojazdów do 3,5 ton (przeglądy rejestracyjne): okresowe, zasilanych gazem, rejestrowanych po raz pierwszy za granicą, powypadkowych. Komputerowy system pomiaru i kontroli układów jezdnych samochodów osobowych i busów oraz ich regulacja. Komputerowy pomiar sprawności amortyzatorów.
www.stacja-autokomputer.pl. E-mail: autokomputer@op.pl.
▼ AUTOMYJNIA I STUDIO DETAILINGU „SPLASZ”. MYCIE RĘCZNE. Ul. Fatimska 6, tel. 644-72-39. Całodobowy parking.
▼ ZŁOMOWANIE samochodów, wystawianie zaświadczeń, transport. 12 681-01-41, 0605-100-845.

KWIACIARNIE

▼ KWIACIARNIA „KALINA”, os. Centrum D1, czynna od pn. do pt. w godz. 8-19, w soboty 8-17, w niedziele 9-15.
Tel. 12 644-33-36. Przyjmujemy zamówienia z dostawą do domu.
▼ KWIACIARNIA „CUPIDO”, pl. Targowy Bieńczyce 6, tel. 641-46-35.
Czynna: pon.-sob. 6.00-19.00, niedziela 9.00-16.00. Zamówienia na telefon. Dowóz w obrębie Krakowa. Wieńce, wiązanki okolicznościowe, bukiety.

PRACOWNIE ZŁOTNICZE

▼ WYROBY ZŁOTE, SREBRNE. Naprawy. Grawerowanie. Skup złota i srebra. Upominki komunijne. Ceny producenta. Bieńczycki pl. Targowy 5. Tel. 12 685-53-80.

„Umiera się nie dlatego aby przestać żyć, lecz po to by żyć inaczej”
Paulo Coelho
ZAKŁADY POGRZEBOWE
Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o.
ul. Rakowicka 35a, tel. 12/411-47-76, sob. 8.00-14.00
ul. Reduty 1, tel. 12/411-35-26
cm. Grębalów, tel. 12/645-31-61
cm. Podgórze, tel. 12/656-55-11
Wszystkie punkty czynne od pon. do pt. od 7.30 do 15.30
KOMPLEKSOWA OBSŁUGA POGRZEBÓW
BEZGOTÓWKOWE ROZLICZANIE POGRZEBÓW
tel. 12/411-45-02, 12/411-45-04
RÓWNIEŻ W NIEDZIELE I ŚWIĘTA

CORDIA B. KWIECIŃSKA
os. Na Skarpie 24 os. Urocze 5
czynne 8.00-15.30
12 644-87-75, 512-179-466
504-180-180
KOMPLEKSOWE
USŁUGI POGRZEBOWE
TANIO – CAŁODOBOWO

NEKROLOGI I KONDOLENCJE
przyjmuje Biuro Ogłoszeń
„Głosu – Tygodnika Nowohuckiego”
(al. Jana Pawła II 232 – NCK).
Tel. 12 643-44-33

OGŁOSZENIA DROBNE

● ANTEN montaż, naprawa telewizorów u klienta.
(12)640-00-42, 609-586-881.
● CYKLINOWANIA.
Tel. 502-069-155.
● CZYSZCZENIE dywanów, tapicerki meblowej i samochodowej.
Tel. 513-587-700.
● DACHY, papa termozgrzewalna, obróbki blacharskie. 507-896-506.
● DZIAŁKA, 48 a, w tym 10 a ogrodu, altana murowana, garaż, prąd, blisko Krakowa. Tel. 602-48-53-98.
● KOLDRY – wyrób, przeróbka.
Tel. 503-655-671. Os. Handlowe 8.
● RTV – telewizory – anteny – serwis profesjonalny od 1985 r.
Tel. 609-719-072.
● SZKLARZ, oprawa obrazów, montaż luster, szyby zespolone. Szkolne 30. Transport gratis.
Tel. 600-384-136, (12)644-27-07.
● TAPICER.
Tel. 784-906-675.
● ZAWSZE aktualne. Zakład napraw telewizorów, montaż anten. Profesjonalnie, solidnie, tanio!
(12)640-00-42, 511-942-158.

CHT.NET.PL
OTWARTE W KAŻDĄ NIEDZIELĘ
ZAPRASZAMY NA ZAKUPY HURT, DETAL HALA I, HALA II
UL. KRZYWDA 1, 30-710 KRAKÓW
Do wynajęcia lokale handlowe – tel. 602-15-30-88, 12 307-11-20

SZCZEPIONKI NA WAGĘ ŻYCIA

Rozmawiamy z prof. dr hab. n. med. Jackiem Wysockim, kierownikiem Katedry i Zakładu Profilaktyki Zdrowotnej, Wydział Nauk o Zdrowiu UM im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, zastępcą przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Wakcynologii.

● **Zacznijmy, Panie Profesorze, od psychologii. Straszanie czy edukowanie? Co w przypadku szczepień odnosi lepszy skutek?**

– Ja wierzę w edukację. Strach jest bodźcem krótkoterminowym. Udowodnił to choćby pierwszy lockdown z marca ubiegłego roku, który okazał się niezwykle skuteczny. Baliśmy się wszyscy. Jednak im dłużej pandemia trwa, tym mniej się obawiamy. Dlatego myślę, że kluczowy jest teraz dostęp do wiedzy, do najnowszych danych naukowych. Oczywiście, nie wszyscy wyciągną jednakowe wnioski, ale przekonanie kogoś za pomocą faktów z pewnością odniesie długofalowy skutek.

● **Internet może być skarbcem, może też być śmietnikiem...**

– Prowadząc zajęcia ze studentami, zawsze zwracam ich uwagę na jeden podstawowy element: kto jest autorem wiadomości. Jeśli za informacją stoją rzetelne instytucje, organizacje czy czasopisma naukowe, to możemy im zaufać. Natomiast jeśli trafiamy na nieznane nazwiska lub powołane niedawno stowarzyszenia, to musimy podejść do tego z wielką rezerwą. Dwuminiutowa weryfikacja na ogół wystarcza, by dowiedzieć się czegoś więcej.

● **Czy dzisiaj możemy pokusić się o odpowiedź na pytanie: czy pandemia Covid-19 wpłynęła na naszą świadomość szczepień?**

– Na pewno ją zmieniła. Niektóre jej elementy nawet bardzo. Jeszcze dwa lata temu zadawano mi w gabinecie pytania o celowość szczepienia przeciwko niektórym chorobom, wyrażano wątpliwości, czy są one niebezpieczne lub czy w ogóle jeszcze występują.

Pandemia pokazała, że choroby zakaźne nie są jakąś zamierzłą historią, która nas na pewno nie dotyczy. Dziś już wszyscy, nie tylko pracownicy służby zdrowia, wiedzą, że te choroby były, są i będą. Wiemy, że przez dłuższy czas będziemy wobec nich bezbronni, że mogą zabierać

naszych bliskich, przyjaciół, i że będzie dramatyczna walka o szczepienia. Przekonał się o tym boleśnie. Nie mam wątpliwości, że w świadomości zbiorowej coś się zmieniło.

● **Czy akceptacja i terminowa realizacja szczepień obowiązkowych i zalecanych jest dzisiaj problemem?**

– Szczepienia obowiązkowe były u nas zawieszone, na szczęście na krótko, na przełomie marca i kwietnia 2020. Organizacje międzynarodowe i polskie bardzo szybko wydały zalecenie, żeby jednak ich nie odkładać. Zdaliśmy sobie sprawę z tego, że jeśli na trudną pandemiczną sytuację w szpitalach nałoży się, nawet tylko lokalna, epidemia innej choroby zakaźnej, choćby krztuśca czy odry, to system ochrony zdrowia może tego nie wytrzymać.

Dziś mogę powiedzieć, że szczepienia dzieci są realizowane w ponad 90% przypadków terminowo. Dorosli z kolei, latem i jesienią, masowo szczepili się przeciwko pneumokokom i grypie. Nie pamiętam, żeby kiedykolwiek wcześniej tych szczepień zabrakło w aptekach.

● **Coraz więcej mówi się o szczepieniach zarówno dzieci, jak i dorosłych przeciw pneumokokom. Dlaczego one są takie ważne?**

– Pneumokoki to bakterie wywołujące nie tylko ciężkie zapalenie płuc, ale także dużo poważniejszą chorobę: inwazyjną chorobę pneumokokową. Bakterie przenikają wtedy do krwi i atakują różne narządy. Może dojść do pneumokokowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenia płuc z posocznicią czyli zakażeniem krwi, lub zapalenia ucha środkowego. Epidemiolodzy podkreślają często, że pneumokoki są niezwykle groźne dla małych dzieci, tych do piątego roku życia. Choroba atakuje jednak także dorosłych, najczęściej powyżej pięćdziesiątego roku życia i starszych. Niestety, śmiertelność w tej grupie wiekowej także wzrasta.

Na szczęście pojawiły się szcze-

pionki skoniugowane, czyli zawierające antygeny najczęściej występujących serotypów pneumokoka sprzężone z nośnikiem białkowym i od 2017 roku udało się wprowadzić je do kalendarza obowiązkowych szczepień dla niemowląt.

● **Jak Pan ocenia efekty Programu Szczepień Obowiązkowych w zakresie pneumokoków?**

– Jeśli porównamy wskaźniki zapadalności na pneumokokowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych zamieszczone w raportach NIZP-PZH w okresach przed wprowadzeniem szczepień (2014-2016) i pierwszych trzech latach powszechnych szczepień (2017-2019) u dzieci w trzecim roku życia, to widzimy spadek o blisko połowę.

To efekt tego, że około 90% dzieci urodzonych w latach 2017-19 zrealizowało szczepienie przeciw pneumokokom. Nic, tylko się cieszyć.

● **Inne groźne dla naszego zdrowia, a nawet życia, bakterie to meningokoki. Jak możemy się przed nimi bronić?**

– Meningokoki to dziwne bakterie. Wielu z nas nosi je w nosogardle i nawet o tym nie wie. Jednak w przypadku pewnych niewykrytych defektów odporności własnej organizmu może dojść do gwałtownej posocznicy meningokokowej i do zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Tych przypadków w Polsce nie jest wiele, bo około dwustu rocznie, ale śmiertelność sięga 20%, a powikłania trwałe mogą być jeszcze częstsze. Jednym z groźniejszych serotypów jest serotyp B. I tu znów z pomocą przychodzi szczepienie (wybór preparatu lekarz uzależnia najczęściej od wieku).

● **Kolejna choroba zakaźna, czyli krztusiec, kojarzy nam się najczęściej z chorobami wieku dziecięcego, tymczasem chorują również dorośli.**

– Krztusiec atakuje dorosłych i potrafi być uciążliwy, ale nie jest dla nich groźny. Jednak chory na krztusiec dorosły, także rodzic, stanowi

bardzo duże zagrożenie dla noworodków i niemowląt. Szczepiony według kalendarza szczepień noworodek nabywa odporność po drugiej dawce, czyli w wieku około 14 tygodni. W pełni bezpieczny jest po przyjęciu trzeciej dawki, czyli mając mniej więcej 22 tygodnie.

Szczepić więc powinni się wszyscy, niezależnie od wieku. Dorosłym sugeruję przyjęcie co 10 lat preparatu chroniącego przed krztuścem, tężcem i błonicią jednocześnie. Dla siebie, dla dzieci i dla wnuków.

● **Rodzice starają się teraz unikać wizyt w przychodni. Jak wygląda proces szczepienia w czasie pandemii?**

– Wszystko zaczyna się od porady telefonicznej i sprawdzenia, czy dziecko lub ktoś z jego otoczenia nie choruje lub jest w samoizolacji czy kwarantannie. Później wyznaczany jest dokładny termin i godzina wizyty, w czasie których lekarz przyjmuje wyłącznie dzieci zdrowe. Po badaniu kwalifikującym szczepimy. Prosimy też o obecność tylko jednego opiekuna i oczywiście o zachowanie wszelkich zasad bezpieczeństwa epidemicznego.

● **Niedawno obchodziliśmy Europejski Tydzień Szczepień. O co zapelowałby Pan Profesor od Polaków?**

– Zaapelowałbym przede wszystkim o masowy udział w szczepieniach przeciwko Covid-19. Musimy poprawić odporność populacji. Jest nadzieja, że skończy się wtedy huśtawka obostrzeń i poluzowań, i wrócimy do normalnego życia.

Zadajmy sobie pytanie, czy chcemy dalej żyć w zamknięciu, czy może wolimy jednak wrócić do szkół, na uczelnie i do spotkań z przyjaciółmi. Ja wybieram normalność.

● **Bardzo dziękujemy za rozmowę.**

(red., Stowarzyszenie Dziennikarzy dla Zdrowia)

Zdrowie i uroda

CitoReh

Dietetyka

Dietetyka online:

porady przez Internet
pod adresem: www.citoreh.pl

Dietetyka stacjonarna:

porady stacjonarne,
analizy i pomiary
komputerowe zawartości
tłuszczu, masy mięśniowej
i wody w organizmie.

Prosimy o telefoniczne
lub mailowe
uzgodnienie terminu wizyty!

Os. Złotej Jesieni 2,
31-826 Kraków
(pok. 222, II piętro)

Tel.

12 641 65 14
lub 696 999 958

e-mail: dietetyka@citoreh.pl
<http://www.citoreh.pl>

PRACOWNIA RENTGENOWSKA

Wykonujemy zdjęcia:
→ kręgosłupa
→ klatki piersiowej
→ kostne, zębów
i panoramiczne zębów

os. Urocze 2
Tel. 12 644-92-82

Vident

lek. stom. Andrzej Zimoch
tech. dent. Marcin Słowiak

os. Boh. Września 1

STOMATOLOGIA

PEŁNY ZAKRES USŁUG

tel. 12/641-48-08

PROTETYKA

KORONY, MOSTY, PROTEZY EKSPRESOWE NAPRAWY

tel. 12/645-93-33

KRAKÓW JEST I BĘDZIE BEZPIECZNY ORAZ CZYSTY

Zima jakiej nie było od lat już za nami, choć jeszcze w nocy potrafi być dość zimno, a temperatura zbliża się nawet do 0 stopni Celsjusza. Mimo to pozimowe oczyszczanie ulic zakończyło się 4 maja i aktualnie sprzątanie odbywa się regularnie, według standardowych harmonogramów.

Sama tegoroczna zima była wyjątkowa pod wieloma względami. Odśnieżanie i utrzymywanie dróg, chodników i ścieżek rowerowych kosztowało ponad 50 mln zł. Przez cały sezon zimowy ludzie i sprzęt MPO przepracowali niemal 143 000 godzin – to liczba nieporównywalna z żadnym poprzednim sezonem zimowym.

★★★

Dla porównania koszt całej ubiegłorocznej zimy nie przekroczył 8,4 mln zł. W tym roku od 6 do 11 lutego zimowa akcja kosztowała 11,6 mln zł, a pracownicy MPO Kraków przepracowali łącznie 42 tys. godzin w ciągu tych sześciu dni.

★★★

Tak wymagająca zima ukazała nieprzewidywalność aury, ale też konieczność sukcesywnego zwiększania liczby pracujących pojazdów do zimowego utrzymania. Przy najbardziej intensywnych opadach w mieście pracowało 100% sprzętu i wszyscy dostępni pracownicy przez wiele godzin z rzędu. Dlatego MPO Kraków będzie chciało powiększyć swoją bazę sprzętową o kolejne auta specjalistyczne.

★★★

MPO Kraków ma na co dzień do wykorzystania podczas zimy 252 jednostki, w tym: 67 solarek, 39 jednostek do utrzymania chodników, 37 zespołów do utrzymania obiektów inżynierskich, dziewięć zespołów do wywozu śniegu, 58 jednostek do utrzymania ulic, 36 zespołów do utrzymania terenów wewnątrzsiedlowych i sześć zespołów do utrzymania miejsc postojowych.

★★★

Gdy tylko warunki na to pozwoliły pojazdy MPO zostały przystosowane do oczyszczania letniego i aż do 4 maja trwało oczyszczanie pozimowe. Różnica między zwykłym oczyszczaniem, a oczyszczaniem pozimowym jest taka, że pozimowo jedna ulica jest myta nawet kilkukrotnie przez zespół zazwyczaj trzech pojazdów specjalistycznych oraz oczyszczana przez pracowników ręcznych. Standardowe oczyszczanie zwykle polega na jednokrotnym przejeździe dwóch pojazdów specjalistycznych i ma celu utrzymanie czystości.

★★★

Oczyszczanie letnie ma olbrzymi wpływ na jakość i komfort życia w mieście. Zapewnia nie tylko czystość ulic, chodników i ścieżek rowerowych, ale też wydatnie zmniejsza wtórną emisję szkodliwych pyłów PM10 i PM2,5, poprawia czystość powietrza, którym oddychają wszyscy krakowianie.

★★★

Równoległe z prowadzonym oczyszczaniem ulic i chodników MPO prowadzi również akcję dezynfekcji przestrzeni publicznej, aby zapewnić bezpieczeństwo mieszkańcom w czasach pandemii koronawirusa. Prace skupiają się na chodnikach i placach, przejściach

dla pieszych i przystankach – miejscach, w których zazwyczaj jest więcej osób. Dezynfekowane są również kosze uliczne, różnego rodzaju poręcze i ławki. Akcja dezynfekcji będzie prowadzona tak długo jak będzie to konieczne, by zmniejszyć ryzyko zakażenia koronawirusem.

★★★

Wiosną ubiegłego roku naukowcy z Małopolskiego Centrum Biotechnologii UJ pod kierunkiem prof. Wojciecha Branickiego oraz dr. hab. inż. Pawła Łabaja oraz prof. Krzysztofa Pyrcia prowadzili badania skażenia przestrzeni miejskiej koronawirusem. Wyniki tych badań jednoznacznie wskazały na skuteczność działań MPO Kraków na ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa.

Od redakcji:

Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. z całkowitym kapitałem własnościowym Gminy Kraków sprawdza się w ostatnich latach zarówno w okresie zimy utrzymując bezpieczne poruszanie się na zimowych drogach i chodnikach oraz czystość w pozostałych porach roku. Obecnie pandemia COVID-19 wymusiła dalsze działania związane z oczyszczaniem miasta związane z dezynfekcją. Z tego zadania miejska spółka komunalna także wywiązuje się wzorowo.

Oczywiście zwiększone wydatki na akcję „Zima” kosztowały sporo pieniędzy, również rosną koszty letniego utrzymania dróg i chodników. W tej sytuacji nie może zabraknąć w kasie miasta środków finansowych na tak rzetelnie wykonywaną pracę służącą mieszkańcom.

Do druku przygotował:
MARCIN PIETRZYK

F.H.U. "ELMAR" s.c.

rowery

SPRZEDAŻ • SERWIS • KOMIS
CZĘŚCI I AKCESORIA ROWEROWE

31-625 Kraków, os. Piastów 60 A, paw. 3, Plac Targowy "PIAST"

tel. 12 647 13 88
kom. 502 730 087www.elmar.interial.pl
www.elmar-rowery.plelmar@interial.pl
sklep@elmar-rowery.pl

Zaufaj gwiazdom, zwłaszcza tym, które Ci sprzyjają

HOROSKOP

BARAN (21 III–20 IV). Skąd u Ciebie tyle pomysłów i energii, dziwią się znajomi widząc Cię nieustannie zaferowanym. Faktycznie tej energii można Ci pozazdrościć. Nadrobisz wszelkie zaległości w pracy i domu, w stylu wręcz imponującym.

BYK (21 IV–20 V). Zasklepiasz się ostatnio tylko w swoim własnym kręgu rodzinnym. Niechętnie reagujesz na wszelkie nowości i zaniebujesz mimo woli kontakty towarzyskie. Zmień to, bo wkrótce odczujesz wokół siebie dojmującą pustkę.

BLIŹNIĘTA (21 V–21 VI). Zaobserwowano bardzo pozytywny zwrot w Twoim życiu. Przede

wszystkim serio traktujesz swoje obowiązki i powoli zaczynasz spełniać swoje marzenia. Oby tak dalej, niczego nie zmieniaj.

RAK (22 VI–22 VII). Zupełnie nieoczekiwanie zmierzysz się z problemami zdrowotnymi. Nie będą to dramatyczne wydarzenia, ale skłonią Cię do przemyśleń i ustawienia zajęć tak, by uniknąć męczącego przemęczenia.

LEW (23 VII–22 VIII). Owdziedziny dalszej rodziny i cenne nowinki bardzo ożywiły Twoje, ostatnio dość rzadkie kontakty. Przekonałeś się, że wokół Ciebie jest wiele sympatycznych, życzliwych osób i warto te przyjazne kontakty pielęgnować.

PANNA (23 VIII–22 IX). Warto podtrzymywać stare, dawne, przyjazne kontakty – do takiego wniosku dojdą także rozważne, solidne Panny zodiakalne. Kilka spotkań w majowe wieczory zapewne długo pozostanie w miłych wspomnieniach.

WAGA (23 IX–22 X). Odczuwasz zmęczenie tej wiosny co manifestuje się drażliwością i ogólnie złą kondycją. Warto byłoby pomyśleć choćby o krótkim urlopie i zmianie środowiska. Koniecznie pomyśl o tym.

SKORPION (23 X–21 XI). Masz wiele świetnych pomysłów i niewątpliwie zostaniesz zauważony w trakcie zmian kadrowych w przedsiębiorstwie. Ale raczej nie działaj w pojedynkę, warto w takich przypadkach pozyskać sympatię współpracowników.

STRZELEC (22 XI–21 XII). Jesteś bardzo zapracowanym człowiekiem, ale w tym nawale spraw

i obowiązków koniecznie znajdź czas dla osób bliskich. Ktoś z rodziny będzie potrzebował konkretnej pomocy z Twojej strony.

KOZIOROŻEC (22 XII–19 I). Długie spacery w wiosennym nastroju to dla Ciebie najlepsze antidotum na stres i rodzinne kłopoty. Mimo problemów – ktoś ich nie ma? – mają to dla Ciebie wiosenne odnowienie.

WODNIK (20 I–18 II). W Twoim zapracowanym życiu pojawi się osoba, która sprawi, że na wszystko popatrzysz inaczej. Zaczyniesz wspólnie planować nie tylko najbliższy urlop, ale daleko większe zmiany na przyszłość.

RYBY (19 II–20 III). Masz powody by zająć się bliżej własnym zdrowiem. Oczywiście poradysz sobie doskonale, a poza tym troskliwość bliskich osób będzie bardzo pomocna. To prognozuje szybki powrót do zdrowia.

SAMANTA

Żona pyta się męża wracającego z pracy:

- Zjesz coś?
- A co jest do wyboru?
- Tak albo nie.

★★★

Noc wigilijna. Furmanka zaprzęgnięta w konia powoli jedzie chłop. Obok biegnie pies. Chłop pogania konia batem. Raptem koń odzywa się ludzkim głosem:

- Ty! Jeszcze raz mnie uderzysz batem, to dalej pójdziesz piechotą!
- Pierwszy raz słyszę, żeby koń mówił! – zdumiewa się chłop.
- Ja też! – dziwi się pies.

★★★

Kolega opowiada koledze przerażającą przygodę w ciemnym zaułku. Kolega dopytuje przejęty:

- No i co, co było potem?!
- Ryknął: teraz cię zabiję, muszę cię zabić!
- No i co, i co, zabił cię?!

★★★

Żona przymilnie zwraca się do męża:

- Koteczku, kupisz mi nowe futro?
- Dlaczego, żabeczko... Przecież to stare wygląda jeszcze bardzo dobrze...
- Aha! Widzisz, sam uważasz, że jest stare...

★★★

Sonda uliczna. Dziennikarz do przechodnia:

- Co pana zdaniem jest gorsze w dzisiejszych czasach: niewiedza czy obojętność?
- Nie wiem. Co mnie to obchodzi!

★★★

Co dla mężczyzny oznacza robienie porządków w domu?

- Podniesienie nóg tak, by kobieta mogła poodkurzać.

Danie a la Kmita

KOFTY Z GRILLA

Składniki: 0,5 kg mięsa mielonego z indyka, 2 ząbki czosnku, cebula, po pół łyżeczki mięty, papryki słodkiej, ziaren kolendry, chili lub pieprzu cayenne, po szczypcie kminu rzymskiego, cynamonu, imbiru, sól, pieprz czarny, natka pietruszki.

Czosnek przeciskamy przez praskę, cebulę ścieramy na tarce o drobnych oczkach. Natkę pietruszki drobno siekamy. Przyprawy, które nie są w proszku np. ziarna pieprzu, kolendry, sól gruboziarnistą tłuczemy w moździerzu na proszek. Mięso przekładamy do miski, dodajemy do niego czosnek, cebulę oraz wszystkie zioła i przyprawy. Ręką wyrabiamy całość przez kilka minut, aż masa stanie się jednolita i lekko lepiąca. Odstawiamy do lodówki na około godzinę. Następnie mięsem obklejamy patyczki do szaszłyków, formując walec. Kofty smarujemy lekko olejem z każdej strony. Smażymy je na grillu, patelni grillowej lub pieczemy w piekarniku z funkcją grilla przez około 25 minut, aż nabiorą złotego koloru.

Sentencja tygodnia

To nasza wewnętrzna wolność, której nikt nam nie jest w stanie odebrać, nadaje życiu sens i znaczenie.

Victor Frankl

§ Akta sprawy...
Niedobrze mieć sąsiada

Czas izolacji i życie w mieście, to dla wielu spory problem. Dlatego tak wzrosły ceny działek, a na obrzeżach dużych miast lub w terenach przyrodniczo atrakcyjnych, masowo powstają zabudowania. Czasami to tylko letnie domki, niekiedy okazałe, całoroczne posiadłości. W zależności od zasobności kieszeni inwestora. Nie wszyscy jednak życzą sobie nowego sąsiada, mimo że wszelkie sprawy urzędowe zostały zapięte na ostatni guzik. Tak też było w przypadku pana T., który 16 arowy kawałek ziemi postanowił zabudować niedużym piętrowym domkiem, co nie spodobało się miejscowym.

Pandemia spowodowała, że ludzie coraz częściej marzą o swoim kawałku ziemi. O miejscu, gdzie mogą naładować akumulatory, odechnąć od zgiełku miasta, nacieszyć się ciszą. Plany państwa T. dotyczące takiej inwestycji były przekładane od kilku lat. Aż wreszcie 49-letni małżonkowie zdecydowali, że poszukają działki i wybudują coś swojego.

Nie było to łatwe, aż wreszcie w pobliżu Dobczyc udało się znaleźć takie miejsce. Jego właściciel, kiedyś też przymierzał się do postawienia tam letniskowego domu, ale śmierć żony i stan zdrowia zniweczyły te plany, chciał się więc go szybko pozbyć. Dlatego błyskawicznie doszło do transakcji – państwo T. przez ubiegły rok wykarczowali i uporządkowali teren, potem ekipa poprawiła stan fundamentów, zmieniając nieco plany poprzedniego właściciela. Na miejscu pojawił się ciężki sprzęt: koparki, spychacze i betoniarka. Oszałowano miejsce, na który miał stanąć 100 metrowy piętrowy dom. Z kuchnią, salonem, łazienką i trzema sypialniami i wiatą na samochód.

W najbliższym sąsiedztwie nie było innych domostw, za to 100 metrów dalej mieszkał lokalny przedsiębiorca, mający okazały dom. Do

jego rodziny ziemia poniżej kiedyś należała. Gdy zobaczył, że na dawnej ojcowiznie nowa inwestycja rzekomo może zaburzać mu widok z położonego na parterze tarasu i salonu, zaczął protestować. Najpierw u sołtysa, potem w urzędzie gminy. Tam jednak dostał informację, że inwestor na wszystko ma stosowne zgody. To jednak nie przekonało 37-letniego przedsiębiorcy, który zaczął wynajdywać kolejne przeszkody w inwestycji, sugerując obsunięcie skarpy pod nim i zakłócenia sygnału telefonicznego. Podburzając przy tym lokalną społeczność przeciwko potencjalnym, nowym mieszkańcom. Przez okres później jesieni i zimy był względny spokój. Bo i ekipa budowlana czekała na poprawę pogody. Gdy przyszły cieplejsze dni, robotnicy wrócili na plac budowy. I zaczęło się zwożenie cegieł, pustaków i murowanie. Trwało to cztery dni, a ponieważ zaczęło znowu padać, ustalono z inwestorem, że dopiero po weekendzie będą kontynuować dalsze prace.

Gdy robotnicy powrócili, okazało się, że teren budowy jest przysypany ziemią z częściowo obsypującej się skarpy. Na miejsce przejechał pan T. Jako inżynier budownictwa, stwierdził, że nie jest to efekt działania sił natury. Rozmowa z sąsiadem oprócz awantury i pretensji nic nie przyniosła. Bo ten się do niczego oczywiście nie przyznał. Poszkodowany zgłosił o wszystkim policji, a następnie powołał na swój koszt komisję budowlaną, aby ta stwierdziła, co było przyczyną obsunięcia gruntu. Fachowcy nie mieli wątpliwości, nie było to samoistne działanie sił natury. Tylko ludzka ingerencja. Czyja, należy się tylko domyślać.

Dlatego na policję trafiło kolejne zawiadomienie, sprawą zainteresował się powiatowy inspektor budowlany. Lokalna społeczność na razie milczy, chociaż wszyscy wiedzą, kto za tym stoi. Lokalny przedsiębiorca udaje, że nic nie wie, ale oględziny biegłych powołanych przez sąd, potwierdziły przypuszczenia wcześniejszych ekspertów. A na dodatek w trakcie badań na granicy obu działek, wyszły na jaw kolejne nieprawidłowości geodezyjne i budowlane. Do sądu trafiły więc kolejne wnioski przeciwko 37-letniemu mężczyźnie. Teraz może się okazać, że będzie miał problemy nie tylko dotyczące podkopania i spowodowania obsunięcia skarpy, ale także te dotyczące legalności budowy swojej nieruchomości. (mar)

GARMATERIA (PRACOWNICY Z REST. "PIASTOWSKA")

OS. KAZIMIERZOWSKIE 22
(BAR MLECZNY obok LUDWIKA)
TEL. 606 205 558 lub 12 648 15 10Garmaeria
Piastowskazapraszamy
do korzystania i zamawiania
pysznych wyrobów garmateryjnych
bez konserwantów
STALYCH I NOWYCH KLIENTÓW

ODBIÓR I ZAMAWIANIE W BARZE LUB W SKLEPACH

MAGAZYN I GARMATERIA - OS. KAZIMIERZOWSKIE 22

DELIKATESY - OS. CENTRUM C TEL. 12 644 30 20

SKLEP SPOŻYWCZY - OS. KOŚCIUSZKOWSKIE TEL. 12 644 05 34

SKLEP SPOŻYWCZY - obok DOMU HANDLOWEGO "WANDA" TEL. 12 648 13 25

SKLEP SPOŻYWCZY 003 - OS. MOGIŁA TEL. 12 644 47 11

ASORTYMENT POTRAW GOTOWYCH WYROBÓW GARMATERYJNYCH

PIEROGI RUSKIE	23,00 zł / kg
PIEROGI Z MIĘSEM	30,00 zł / kg
PIEROGI Z SEREM	30,00 zł / kg
PIEROGI Z KAPUSTĄ KISZONĄ I MIĘSEM	26,70 zł / kg
PIEROGI Z KAPUSTĄ BIAŁĄ I PIECZARKAMI	22,80 zł / kg
PIEROGI Z KAPUSTĄ KISZONĄ I GRZYBAMI (PODGRZYBEK)	25,30 zł / kg
PIEROGI Z JAGODAMI	28,90 zł / kg
PIEROGI Z TRUSKAWKAMI	24,10 zł / kg
PIEROGI LENNE EWY	27,20 zł / kg

KLUSKI ŚLĄSKIE	21,10 zł / kg
KOPYTKA	16,90 zł / kg
KOTLET MIELONY 100 g	4,80 zł / szt.

USZKA Z GRZYBAMI (PODGRZYBEK)	33,00 zł / kg
USZKA Z MIĘSEM	33,00 zł / kg

NALEŚNIKI Z SEREM 90 g	3,90 zł / szt.
NALEŚNIKI Z JABŁKAMI PRAŻONYMI 90 g	2,40 zł / szt.

GOŁABKI Z RYZEM I MIĘSEM	27,80 zł / kg
PLACKI ZIEMNIACZANE	18,70 zł / kg

KROKIETY Z MIĘSEM	32,70 zł / kg
KROKIETY Z KAPUSTĄ KISZONĄ I MIĘSEM	32,60 zł / kg
KROKIETY Z SEREM I PIECZARKAMI	32,70 zł / kg
KROKIETY Z KAPUSTĄ BIAŁĄ I PIECZARKAMI	27,00 zł / kg
KROKIETY Z KAPUSTĄ KISZONĄ I GRZYBAMI (PODGRZYBEK)	32,00 zł / kg
KROKIETY Z JAJKIEM	27,80 zł / kg

ŚLEDZ PŁ JAPÓŃSKU 1750 g	7,20 zł / szt.
ŚLEDZ W ŚMIETANIE Z JABŁKIEM	33,90 zł / kg

SALATKA ŚLEDZIOWA	28,50 zł / kg
SALATKA JARZYNOWA	27,50 zł / kg
SALATKA "PALCE LIZAC"	31,00 zł / kg
SALATKA PIECZARKOWA	28,50 zł / kg

SURÓWKA Z KAPUSTY KISZONEJ	14,70 zł / kg
----------------------------	---------------

WSPIERAJCIE NAS W TYM TRUDNYM CZASIE PANDEMII.
KUPUJĄC NASZE POLSKIE WYROBY BEZ KONSERWANTÓW I POLEPSZACZY.
DLA WAS SZANOWNI KLIENTCI, BĘDIEMY STARAĆ SIĘ O CORAZ BOGATSZE MENU.
DZIĘKUJEMY SERDECZNIE!

ZAPRASZAMY W GODZ. 10.-18

Kraków

Dziś mamy
Dzień Mamy
konkurs literacki dla dzieci
zgłoszenia | 4-17.05.2021
finał | 26.05.2021

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA